

Abstract

Situated in a polarized debate on prostitution and sex work, this thesis sets out to explore the characteristics of the Sex Workers Rights Movement in a contemporary Danish context. The thesis builds on respectively a critical theoretical and a social constructivist epistemology. It identifies two main opposing approaches to prostitution and sex work in respectably an “anti-prostitution-” and a “pro sex work-” approach.

Advocates of the anti-prostitution approach mainly consist of non sex selling actors, and the striking disagreement to their approach from an organization of sex workers advocating a pro sex work approach motivates the objective of the research. An analysis of the practices and discourses of the Sex Workers Interest Organization (SIO) is thus provided through interviews with board members of SIO and put into perspective with readings of the Sex Workers in Europe Manifesto. Particularly the organization, resistances, achievements and alliances of SIO is explored. By adding interviews with employees in organizations representing an anti-prostitution approach, the representativity claim of SIO is critically discussed. It is concluded that SIO claims to legitimately represent all sex sellers in their claim for rights and legitimization of sex work. Opposing actors however contest this claim. The thesis discusses SIO's representativity by applying two sets of theoretical framework. The one is of Feminist Standpoint Theory. Within this framework, the fact that SIO consists of sex workers makes it possible to view them as subjugated standpoints having a “privileged partial perspective” which entails the possibility of producing “less false” knowledge. As a consequence of critical discussions of feminist standpoint theory's conception of subjugated standpoint's “privileged partial perspective”, SIO's position is critically examined. This is done with the use of notions of “re-presentativity” and “the subaltern” from Gayatri Spivak's text “Can the Subaltern Speak?”. By accepting the premise of the critique on SIO to be “the privileged few”, SIO is viewed as re-presenting the group of sex sellers. On these premises, SIO's representativity is found to risk silencing the largely voiceless group of sex sellers they claim to represent. Having shown the complexity of the discussion of SIO's representativity, the thesis concludes that the dilemma of universalism vs. relativism remains a paradox in identity politics such as the Sex Workers' Rights Movement. It is finally concluded that it remains a matter of politics to decide which premises for SIO's representativity are acknowledged.

Keywords: Sex work, Prostitution, Spivak, Feminist Standpoint Theory, Feminism, Sexuality, Identity Politics, Stigma, Marginalization, Emancipation.

Table of Contents

Reading guide	4
1. INTRODUCTION	5
1.1 Situating sex work.....	5
1.2 “Be sustainable – don't buy sex!”.....	6
1.3 Research aim and research question	9
1.4 Clarification of concepts.....	9
1.5 Outline of the thesis.....	11
2. BACKGROUND	12
2.1 Feminist analyses of prostitution and sex work	12
2.2 Review	14
2.2.1 History of the Sex Workers' Rights movement internationally and in Denmark.....	15
2.3 Mapping the Danish field	16
2.3.1 Statistics in a gray zone.....	17
2.3.2 Actors	18
2.3.3 Introducing SIO - the Sex Workers' Interest Organization.....	21
3. METHODS	24
3.1 Research design	24
3.2 Theory of science	25
3.3 Ethical considerations.....	26
3.4 Situating myself	27
3.5 Validity.....	28
3.6 Presentation of empirical material.....	28
3.6.2 Interviews.....	29
3.6.3 Sex Workers in Europe Manifesto.....	30
3.6.4 Additional background material.....	31
4. THEORY	32
4.1 Spivak	32
4.2 Feminist Standpoint Theory.....	35
5. ANALYSIS	37
5.1 SIO's organization	37
5.2 Resistances.....	39
5.3 SIO's Achievements.....	42

5.3.1 “You don't have to get your self-perception from people who oppose prostitution”.....	42
5.3.2 Creating a voice in the public debate.....	43
5.4 Alliances.....	45
5.5 Representativity	47
5.5.1 Personal experience	48
5.5.2 Representing who?.....	50
<u>6. CONCLUSION AND FURTHER PERSPECTIVES</u>	55
6.1 Conclusion	55
6.2 Further perspectives.....	56
6.3 Critical methodological reflections	57
6.4 Future research.....	57
<u>Literature</u>	58
<u>Acknowledgements</u>	62
<u>Appendix</u>	63

Reading guide

As this research is carried out in a Danish context a few instructions regarding language are necessary.

All interviews are conducted in Danish. In the thesis, all quotations are reproduced in English, my translation.

A number of Danish actors are introduced. For the sake of non-Danish speaking readers I indicate actor's Danish name in square brackets the first time they are mentioned, and in the following use the English translation. For instance: the Sex Workers' Interest Organization [Sexarbejdernes Interesse Organisation].

All interviews are referred to with the abbreviation: 'Int.' and distinguished with the letters A-E.

Other abbreviations are 'SWRM' for the Sex Workers' Rights Movement, and 'SWE Manifesto' for the Sex Workers in Europe Manifesto.

1. INTRODUCTION

1.1 *Situating sex work*

Prostitution and sex work are highly debated topics globally as well as in Denmark. Debates mix with discussions on trafficking, and include and question a number of aspects such as poverty, exploitation, marginalization, stigma, migration, emancipation, capitalism, gender, sexuality etc. Moral and ethical dilemmas characterize discussions on the sale of sexual services, and in the Danish context, as elsewhere, there is a tendency that the debate on prostitution is polarized between supporting criminalization of individuals who buy sex and supporting a total legalization of prostitution including workers' rights for sex workers^{1 2}. It is characteristic of the Danish debate that most actors are organizations, institutions, and individuals who have no personal experience of selling sexual services. They engage in the debate to advocate people selling sex, and discuss how the issue of prostitution can best be handled. The majority of these actors (such as the state and its public authorities and the network The Initiative of 8. March [8. marts-initiativet], consisting of women's organizations, labor unions, political parties, and NGOs) define prostitution as a social problem, and respectably aim at helping people out of prostitution, and criminalize clients. (Socialstyrelsen 2013b; 8.marts-initiativet, 2013).

Remarkably, one of the few actors consisting of sex workers - SIO (Sex Workers' Interest Organization [Sexarbejdernes Interesse Organisation] hereinafter called SIO) - disagrees to these definitions and approaches to prostitution. The following event is illustrative of the conflicting views on prostitution.

1 Concerning terminology, supporters of criminalization of clients tend to make use of the traditional terminology using the words *prostitution* and *prostitute* (In Danish: *prostitution* and *prostituering*) about the phenomenon of selling sexual services, whereas supporters of legalization and workers' rights have introduced the alternative terminology of 'sex work' and 'sex worker'. (In Danish: *sexarbejde* and *sexarbejder*) The terminology is thus value-laden and often an expression of a certain political stance. Actors who wish to avoid political connotations in their terminology have introduced the words *sex sale* and *sex seller* (Gadejuristen, 2013) In an attempt to avoid provoking any actors I will from now on use the last-mentioned terminology. However, when referring to other actors' discourses, actions etc. I use the terminology of the actor in question. I elaborate on the discourses behind the different terminologies in the Background chapter.

2 It is currently legal to sell and buy sexual services in Denmark. The sale of sex is however not acknowledged as a legal profession and procuring is forbidden. The legislation is elaborated on in the Background chapter under *Mapping the Danish field*.

1.2 “Be sustainable – don’t buy sex!”

In December 2009 the UN Climate Change Conference (COP15), took place in Copenhagen. Prior to the big event, the municipality of Copenhagen launched a campaign encouraging delegates and guests at the conference not to buy sexual services during their stay. Among other events, the city council distributed postcards to hotels, imprinted with a text urging the guests to: *Be sustainable – don’t buy sex!* The postcard campaign was a result of extending the so-called “Copenhagen code” [Københavnkodekset], which encourages all employed in the municipality of Copenhagen not to buy sexual services (København Kommune, 2013)³ Lord Mayor of Copenhagen at the time, Ritt Bjerregaard, said about the motivation for launching the campaign that “(...) it is reprehensible that it is possible to buy a woman for sex” (Avisen.dk, 2009).

This campaign provoked a reaction from the organization of people selling sexual services - SIO. In response to the postcard messages, they launched the event *Sex for postcard*. Provoked by what SIO thought was a reprehensible and un-factual interfering in their business by the city council, they high jacked and turned the postcard campaign upside down, announcing that they would accept the postcards distributed by the Copenhagen municipality as payment for their sexual services during the COP15 (SIO 3, 2013).

The postcard event was widely covered in Danish and international media, and the spokeswoman for SIO, Susanne Møller, was quoted in the German newspaper Der Spiegel for saying that the postcard campaign of Copenhagen municipality was “(...) sheer discrimination and a hetz against sex workers.” (Spiegel, 2009).

It thus appears that actors, advocating against prostitution, and some of the people who are themselves engaged in selling sexual services strongly disagree on what is an appropriate approach to prostitution and to the people engaged in it.

The Sex Workers' Rights Movement (hereinafter called SWRM) emerged in the 80's in the US and was established in 2008 with the founding of SIO in Denmark.⁴ The SWRM is one example of many approaches to and analyses of prostitution. SIO consists of people who sell sexual services, and they call themselves sex workers. SIO's agenda is to promote workers' rights for sex workers, which entail acknowledging sex work as a legal work in order to be entitled to rights like other legally employed people. SIO calls for all sex workers to be treated with dignity and to be heard in matters that concern sex workers. As illustrated in their postcard event they oppose criminalizing

³ The code was passed by a majority in the municipality consisting of mainly left wing parties: The Social Democrats, The Socialist People's Party, The Red-Green Alliance, and the Danish Social-liberal Party.

⁴ There have previously been other organizations and initiatives to organize sex workers in Denmark.

clients and any other criminalization of sex work, contrasting the majority of actors debating prostitution.

It is a general critique within the SWRMs that sex workers feel victimized and patronized, and that they are not perceived as someone who can make healthy decisions for themselves. The slogan of VAMP, a Sex Workers' Collective in India: "Save us from our saviors. We're tired of being saved" (Bernstein, 2010, p. 65), exemplifies this critique. Another critique is that sex workers are not heard in matters that concern them.

In 2011, The Danish National Center for Social Research (SFI) released a report mapping prostitution in Denmark. The report consists of a large qualitative and quantitative study of people in prostitution.

One of its conclusions is that the extremes of the polarized debate appear to create a barrier to help sex workers. Some sex workers experience that they are being victimized by the public authorities, and feel that they are trying to rescue them from something they do not wish to be rescued from. Yet others feel that some sex workers romanticize prostitution, and attempt to portray themselves as the image of "the happy hooker" as a reaction to such victimization (SFI, 2011, p. 303)

There is many analyses of and approaches to prostitution and feminist thinking has particularly been concerned with and engaged in the field. Complex problems and dilemmas are discussed and there are great disagreements within feminist analyses of prostitution. In fact disagreements are so intense that the field of prostitution has sometimes been called a battlefield. In some discourses, the prostitute becomes a symbol of women's subordination in a patriarchal society (E.g. Dworkin, 1994, p. 9), in others, the symbol of a subversive strategist in a project of sexual emancipation (E.g. Scambler & Scambler, 1997, 119pp)⁵

Stereotypes of the prostitute or the sex worker are significant in discourses in this field, and are respectively constituted by images of *the happy hooker* and *the victim*. Usually both are pictured as women.

The first image represents a conception of prostitution as being generally an unproblematic work, with the possibility of making easy money. This point of view further sees people who sell sexual services as being able to freely choose to do so once in a while independently of financial or other hindrances.

5 See the Background Chapter for an elaboration on different feminist analyses of prostitution.

The second image represents a conception of people selling sexual services as generally being victims of degradation and exploitation with severe social, health, and financial problems and, as someone who needs help to stop selling sexual services.

Yet a finding of the SFI report is that most of the people they met in their work were somewhere in between the common stereotypes (SFI, 2011, p. 285). With its finding that multifarious personal and structural factors such as level of education, financial circumstances and social networks shape the experience and circumstances for different people engaged in selling sexual services, the report further underlines the importance of acknowledging the diversity of people engaged in selling sexual service (SFI, 2011, p. 14).

In spite of this diversity, it is significant that a common problem for people engaged in selling sexual services is a severe degree of stigma, which exists in all levels of society: institutional, socially, and symbolic (SFI, 2011, p. 298). The problem of stigma is also addressed in the 'Sex Workers in Europe Manifesto' (hereinafter SWE Manifesto) made by sex workers from 26 countries at the European Conference on Sex Work, Human Rights, Labour and Migration in 2005, Brussels. The manifesto points to stigma as being “(...)the commonality that links all of us sex workers, forming us into a community of interests – despite the enormous diversity in our realities at work and in our lives” (SWE Manifesto, 2005, p. 4)

I find it interesting to look into the case of sex workers organizing and participating in the debate on prostitution. What happens when people with personal experience speak for themselves rather than when other people speak on their behalf? And how can their representativity be understood? How can sex workers organize, how do they argue their case, and which relations do they have to other actors in the field? Which alliances can they build, and how do they communicate their political claims? Which potentials and which problems lies in the Sex Workers' Rights movement? Inspired by the text 'Can the Subaltern Speak?' by the Indian literary theorist and philosopher Gayatri Spivak, I want to study issues of representativity and power relations focused around the Danish organization of sex workers: SIO.

This leads me to the research question.

1.3 Research aim and research question

The aim of this thesis is to explore the characteristics of the Sex Workers' Rights Movement in a contemporary Danish context. This is done with an analysis of the Sex Workers' Interest Organization (SIO)'s practices and discourses and a discussion of their representativity.

Subquestions:

- How is SIO organized?
- What does SIO resist?
- What are the achievements of SIO?
- Which alliances are SIO part of and which are absent?
- How does it affect the legitimacy of SIO's representativity claim, that SIO consists of people with personal experience of selling sexual services?

Delimitation

Especially since year 2000, where an increasing number of migrant sex sellers are selling sex in Denmark, the discourses on prostitution increasingly intersects with discourses on trafficking (Interview, 2013e). It is thus not possible to study prostitution isolated. Limited space and my focus on SIO however, delimits me from engaging deeply with international matters and discourses on trafficking, despite a number of important and complex problems related to discourses on trafficking.

Because of limited space, I only thoroughly study the actor of SIO. I do not engage with the previous organizations and initiatives to organize sex workers in Denmark.

1.4 Clarification of concepts

In the following I give account of my understanding of the most central concepts of this study, which are not introduced in the theory chapter.

Prostitution and Sex work

As mentioned, the terminology in this field is used differently within different discourses. I elaborate on this issue in the *Background chapter*.

The report by SFI: *Prostitution in Denmark* defines prostitution as: “an act where at least two actors on market like conditions buy and sell a sexual service for payment”⁶ (SFI, 2011, p. 23) This act is what I refer to when using the terms of both prostitution, sex work, and sale of sex/ sale of sexual services. The person offering the sexual service is thus how I define both prostitute and sex worker. Because it has become a sign of which approach one has to the subject if one uses the term prostitute or sex worker, actors who wish to avoid political positioning have introduced the term 'sex-seller'⁷. I will employ this term, sex seller and sex sale, when referring to a person or the phenomenon of selling sexual services. However, when referring to discourses which use one of the two former terms, I will, as far as possible, use the terminology of that respective discourse. Moreover, I understand the term actor in the above definition as someone who is capable of managing his/her own actions. I thereby exclude transactions where one or more of the persons involved are forced. Thus I do not define trafficking as prostitution. In addition I acknowledge that both women, men and transgender persons buy and sell sexual services, all though the debate often refers to sex sellers as inherently women and clients as inherently men.

Gender, sexuality etc.

I build my understanding of sexuality and other social phenomena on Michel Foucault's theorizing. In his book *The Will to Knowledge* (1978), Foucault makes a genealogical analysis of the western societies' perceptions of sexuality. He gives the discourses of sexuality as an example of how subjects are shaped and constructed through such discourses in society rather than containing an inner truth or essence. Foucault investigates how the productions of discourses which are conceived as “true”, are connected to different kinds of power and power-institutions. He furthermore makes the point that the control and surveillance that was ones externally executed, has become installed in the individual who now governs itself. In connection to these issues Foucault makes the point that power is diffuse, polymorph and, most importantly, connected to desire (Ibid., 1978) In accordance with a post-structural and social constructivist epistemology, which I am inspired by in this work⁸, I thus perceive of phenomena such as sexuality, gender, ethnicity etc. to be social constructs rather than the result of an essence or inner truth. (Foucault, 1978; Butler, 1990)

6 My translation

7 For instance *The Street Lawyers* make use of this terminology

8 For an elaboration see the Methods chapter

Stigma

Stigma is a term which often occurs in the debate on prostitution and sex work, because it is a common and severe problem to people engaged in selling sexual services, causing marginalization of sex sellers. When referring to the notion of stigma, I mean social stigma, and I use Goffman's definition which is“(...) a person exposed to stigma is an individual, whom in other people's minds are reduced from a whole and ordinary individual to an inferior individual”⁹ (Goffman, 1963, p. 3). Furthermore Goffman argues that non-deviant people judge a person exposed to stigma to be less human and thus discriminate effectively, however often unconsciously, against the person in question. The sociologist Richard Jenkins adds to this understanding that individuals' constructions of the self happens in interactions with the surrounding society. We, as individuals, thus come into existence when we mirror each other. When individuals exposed to stigma are then met with condemnation or victimization, those understandings of stigma can become a part of the experienced self for the individual in question. (Jenkins in SFI, 2011, p. 32).

1.5 Outline of the thesis

After having introduced the focus of the thesis and the research question in the Introduction chapter, I contextualize the Danish SWRM in the Background chapter below. This is done by identifying the feminist analysis of prostitution and sex work which dominate the Danish debate. A review of previous research is given and the history of the SWRM is touched upon. Finally the Danish field is introduced by giving brief account of legislation, statistics, various relevant actors and in particular introducing SIO. Next, in the Methods chapter, the methodological choices are introduced, comprising the design of the research, the philosophical understanding of knowledge production employed, ethical considerations, and a presentation of the empirical material. In the Theory chapter I give account of the theoretical framework employed from Spivak and Feminist Standpoint Theory and discuss how it can be translated to the context of this thesis. An analysis of SIO's practices and discourses focused on the first four subquestions to the research question is performed in the Analysis chapter, ending with a discussion of the legitimacy of SIO's representativity. Finally I make conclusions on the research question.

9 My translation

2. BACKGROUND

Before I continue to present the Danish empirical context of this thesis, I will give an overview of previous Danish and International research in the field of prostitution and sex work, which my research builds upon.

First, I introduce feminist analyses of 'the nature of' prostitution which make out important contributions to the research in this field. These analyses are crucial in order to understand the characteristics of discourses, resistances, and aims of the SWRM and the specific contemporary Danish context because they are fundamental to the opposing discourses in the debate.

Secondly, I introduce Danish and international research on prostitution and sex work.

2.1 Feminist analyses of prostitution and sex work

Feminist thinking has made major contributions to analyses of prostitution and sex work.

Giving a clear account of these discourses is not an easy task as various feminist currents and analyses argue different aspects, agree with some analyses in some aspects, and disagree in others.

Furthermore, many different names are used to categorize these ambiguous discourses.

I build on respectively Catherine MacKinnon (1946-) and Elizabeth Bernstein in categorizing the debate in two manageable approaches well aware of the simplifying risk in such a move.

MacKinnon is an American professor of Law who has contributed to a radical feminist analysis of 'the nature' of prostitution. She divides the debate in two particularly dominating approaches, which she defines as respectively the *sex work approach* and the *sexual exploitation/ anti prostitution approach* (MacKinnon, 2011a). Bernstein who is an associate professor in women's studies and sociology contributed to what can be classified as a critique of radical feminism, and she operates with similar categories (Bernstein, 2007, p. 25).

In the following, I refer to these two main approaches by the names used by MacKinnon and Bernstein (and by others) as also the debate in Denmark is organized around these two main positions.

Each of the dominant approaches to prostitution has their corresponding sets of legal approaches.

The anti-prostitution approach seeks to abolish prostitution by criminalizing sellers and/ or pimps, traffickers, and clients. Furthermore, it seeks to provide prostituted people with services and job training to offer an alternative to prostitution. Within this approach, prostitution is seen as

something which is done *to* people rather than something people *do*. (MacKinnon, 2011; Bernstein, 2007, p. 25). This approach is informed by radical feminism, to which the American writer Andrea Dworkin (1946-2005) has made important contributions. Dworkin argues that prostitution is by definition abuse of women, existing as a product of a patriarchal society. She defines prostitution as something which is done *to* a woman rather than something a woman *does*, and uses the terminology of *prostituted* rather than *prostitute* to stress this perspective of patriarchal oppression. In addition, Dworkin argues that what matters is to get to know what the prostituted woman knows because her knowledge is of immense value (Dworkin, 1994, 3pp). Radical feminism makes out a foundation for other feminist analyses which defines themselves largely by a critique of its perspectives.

The sex work approach (sometimes also named *pro sex -*, *pro sex work* or *pro sex workers' rights approach*) reacts to the anti-prostitution discourse, and resists any criminalization. Instead it calls for a full legalization of prostitution and sex work. Usually, with state regulation sometimes beginning with unionizing (MacKinnon, 2011).

This approach is informed by pro sex work feminism which accuse Radical Feminism of depriving women agency by perceiving women as passive and powerless victims of patriarchal structures. Instead Pro Sex Work Feminism claims that prostitutes, and women in general, are not sexual objects, but insists that they are instead active subjects and actors with agency. Thus it reacts to what it believes is a victimization of people selling sexual services, and encourages women to avoid the role of the victim. Instead prostitutes should “insist that women are sexual subjects, sexual actors [and] sexual agents” (Vance, 1989, p. 24). Moreover, the anti-prostitution approach is being critiqued for infantilizing people by ascribing false consciousness to prostitutes and sex workers when claiming that prostitution is harmful disregarding the voices of some sex workers protesting to this claim (Ditmore, 2006, p. 349).

The pro-sex approach builds on a post-structural feminism, problematizing universalist conceptions of identity categories, and accordingly problematizing the perception of power in radical feminism. It is accused of perceiving power as one-dimensional, and as something which comes from one place, and is possessed by a universal group of men in society. Furthermore, Radical Feminist analyses are accused of failing to acknowledge a difference between forced and voluntary prostitution (Ditmore, 2006, p. 349).

The pro-sex work approach is criticized by MacKinnon, among others, for missing a definition of agency, and for romanticizing sex sale.

Though the different analyses of the phenomenon of prostitution are in contrast with each other, it is worth acknowledging that they also share some perspectives. For instance, the radical feminism paved the way for a critique of oppressive power structures within patriarchy, which pro-sex feminist discourses build on. Furthermore, Dworkin's point about the importance of acknowledging the knowledge of the prostituted person is shared with the pro-sex work feminist understandings of the subject engaged in sex sale.

It is characteristic of the debate that people who sell sexual services are characterized as women thereby excluding reflexions on men and transgender people who do in fact also engage in the sex industry.

In Denmark an anti-prostitution perspective has historically been a great source of inspiration (SFI, 2011, p. 31). This is evident in the public debates on prostitution, and the way the field has taken shape. As I shall elaborate on later in this chapter, organizations and actors with an 'anti-prostitution approach' are many, well organized, and in general powerful in the Danish debate.

2.2 Review

Below I give an account of some of the most prominent international studies on the SWRM, which I am inspired by in my research. Many of them have an activist rather than a theorizing perspective. The SWRM seems to be a generally under-theorized field, and I have not been able to find any research on it in a Danish context. A reason for this might be that it is a rather new phenomenon in Denmark¹⁰ with limited dimensions. Studies of prostitution have however been made, and I give a brief overview of the most important ones after introducing some international studies.

International research

Two central points in prominent international research on prostitution, sex work, and trafficking, is partly how these fields and discourses mix, and partly how migration, global inequality, and the global sex market are related (see for instance Augustin, 2007 and Kempadoo & Doezema, 1998). Several international researchers point to discourses on prostitution, sex work and trafficking often containing one-sided images of the actors involved. For instance, discourses often insist on stereotypes of e.g. “the bad” pimp and “the good” victim. This research problematizes the variable of the “prostitute” identity as a fixed identity rather than as a contingent social status. Furthermore,

¹⁰ SIO was established in 2008

it suggests that victimization and agency are not mutually exclusive. It offers to view actors instead as more complex (See for instance Pheterson, 1996; Kempadoo, Sanghera & Pattanaik, 2005; Casas, 2013; Mai, 2013).

Some research also criticize the strong focus on criminalization and control in the field, and claim that it covers over other problems such as global poverty, states' roles in migration etc. (See for instance Bernstein, 2013).

Danish research

Similarly to the international research, Danish contributions to the field includes a critique of simplistic dichotomies in viewing actors. An example of this is Sine Plambech (1975-) who suggests that, instead of interpreting people as victims or criminals, analysis should open up categorizations and add nuances by looking at subjects involved in the sex industry as complex actors who are not only victims, but also active subjects, dependent and independent, weak and resourceful, exploited and exploiting at the same time (Plambech, 2010, p. 59).

Jeanette Bjønness contributed with an analysis which deconstructs discursivity of the prostitute as “the other” confirming the “normal” by being abjected (Bjønness, 2003). Bjønness also conducted a study on vulnerable women with experience in selling sexual services and the connection to the social services. It concludes that central elements for a good relation is time, accessibility, acknowledgment and a participatory approach (Bjønness, 2011). As mentioned already SFI furthermore released a large qualitative and quantitative study on prostitution in Denmark. Magaretha Järvinen also contributed with critical studies to the research field of prostitution (see for instance Järvinen, 1990).¹¹

2.2.1 History of the Sex Workers' Rights movement internationally and in Denmark

To give a background of the phenomenon of the Sex Workers' Rights Movement the history of the movement internationally and in Denmark is introduced in the following.

The term *Sex Work* was coined in 1978 by the sex worker Carol Leigh, aka Scarlot Harlot (Ditmore, 2006, p. 433). Organizing for sex worker's rights has happened around the world at different times in history, and it is difficult to say exactly when and where it started, but the movement is often

¹¹ Other prominent researchers in the field who should be mentioned are Malene Spanger, May-Len Skilbrei and Christian Groes-Green.

perceived to have its beginning in the US, San Francisco in 1980. It later arose in Canada, Australia, and South America, and subsequently in some Asian and African countries. Sex workers are organized in various Europe countries, and in 2005 a conference of and for sex workers and activists was held in Belgium, the conference was named *the European Conference on Sex Work, Human Rights, Labour and Migration*. However, it was not until 2008 that a somewhat stable movement came about in Denmark, with the founding of SIO. (Groes-Green, 2012).

It is of central importance to most sex workers' organizations to have sex work acknowledged as legitimate labor to establish autonomy and control, and be able to claim civil, human, and labor rights for sex workers, and specifically to claim the same rights that other workers have.

Because of this focus on sex work as labor the SWRM is often affiliated to labor unions. In countries such as Argentina, Great Britain, the Netherlands, and Greece, sex workers have managed to get unionized (Ditmore, 2006, 510 pp). This is, however, not the case in Denmark. I will elaborate on this and other aspects of alliances later.

2.3 Mapping the Danish field

The following chapter introduces the Danish context of the debate on prostitution and sex work by introducing the debate, legislation, actors and more.

The public debate on prostitution and sex work

As mentioned in the introduction, the Danish debate on prostitution and sex work has a tendency to be strongly polarized. The following gives a brief overview of the debate based on a reading and categorization of 30 newspaper articles from within the last year.¹²

The articles covered a wide range of perspectives, including, contributing to, and criticizing the tendency of the debate to be strongly polarized. One example of the polarization is divergent analyses of the experience from Swedish and Norwegian criminalization legislation¹³. Some analyses support the point that criminalization worsens the situation for sex-sellers e.g. by forcing them to go under ground (Weekendavisen, 2013). Other analyses support that criminalization of clients decreases the number of clients, gives sex-sellers better terms, more control over their situation, and does not make it more difficult to make a connection between sex-sellers, police, and public authorities (Politiken, 2012). 7 of the 29 articles argue in favor of rights for sex-sellers, and three of those are either written by or interviews with Susanne Møller (hereinafter Møller),

¹² See the methods chapter for selection criteria etc.

¹³ In Sweden and Norway it is legal to sell sexual services, but prohibited by law to buy them.

chairperson of SIO. More than a third of the articles deal with the fact that the government argued for a criminalization of clients before taking office, but subsequently decided to follow the recommendation of the criminal code counsel from November 2012, and ended up not criminalizing after all. Four of the articles specifically asked for more nuances in the polarized debate. Present were also a few articles, advocating for harder punishments for pimps and clients, and critiques of prostitution for being sheer oppression of women, and a symbol of gender inequality. One article argues that prostitution is harmful, and four articles criticize middle class women who speak against prostitution, accusing those women of being cynic and moralizing.

This selection can not be generalized to cover the Danish debate as such, but they do reflect a debate which is polarized, but at the same time complex, as well as containing many perspectives, including ethic and moral dilemmas. It is also characteristic of the debate that it easily becomes emotional, that rhetorics are sharp, and the tone often uncompromising.

2.3.1 Statistics in a gray zone

Statistics and numbers in the field of prostitution are difficult to construct with reliability due to the gray zone in which people involved in the transaction of sexual services operate.

According to a report published by SFI (2011), The Danish National Research Center for Social Research [Det Nationale Forskningscenter for Velfærd], there were 3131 individuals who had in 2010 sold sexual services in three prostitution arenas defined as: clinics, women in escort, and foreign sex workers working in the streets. Other groups such as private/ discrete prostitution, bar prostitution, Danish sex workers working in the streets, and men selling sexual services were not possible to estimate. Moreover, the report does not mention transgender people selling sexual services. The number of 3131 people selling sexual services must therefore be seen as a very rough estimate.

Danish legislation on prostitution

All European countries including Denmark have laws forbidding human trafficking. Denmark is obliged to follow EU law as well as the UN Palermo protocol which legislates on human trafficking. Prostitution has a different legislation, and since the decriminalization of prostitutes in 1999, it is legal to sell and buy sexual services in Denmark as long as the person selling sex is at least 18 years old. Prostitution is, however, not acknowledged as a legal profession. Sex sellers can not become members of the Danish so called 'A-kasse'¹⁴ and obtain the rights that follow such a

¹⁴ A-kasse is a state-supported organization insuring against unemployment.

membership. Furthermore, the law on procuring makes it illegal to make money on other's prostitution. (SFI, 2011, p. 327) On the other hand, income from selling sex is taxable. Bottom line is that sex sale is in a gray zone.

2.3.2 Actors

In the following I give a brief introduction to a number of actors which play a central role in the debate on prostitution and thus for the SWRM.

Political parties

Also among the Danish political parties the debate on prostitution is centered around the poles of respectively 1) supporting criminalization of the client, and 2) acknowledging prostitution as a legal profession, including securing sex sellers' rights. The debate is often mixed with issues of trafficking, and there seems to be internal disagreements to the question of prostitution in many parties. Many parties' opinions have shifted within the last few years, and besides the complexity, and ethic and moral dilemmas significant to the question of prostitution, it is possible that political tactics and opportunism play a role.

The parties in government, the Social Democrats, the Socialist People's Party, and the Danish Social-Liberal Party all advocated a criminalization of clients of prostitution (similar to the Swedish model introduced above) before they took office in September 2011. In 2012, however, they rejected criminalizing clients based on the recommendations from a report published by the criminal code counsel. Today, the government defines prostitution as a social problem, and social services are focused on helping people to get out of prostitution. Thus the three parties in government do not support acknowledging prostitution as a legal occupation (Socialdemokraterne, 2013).

Of the remaining parties few have an actual policy on prostitution and sex work. Liberal Alliance and the Conservative People's Party have expressed support of SIO's agenda (Politiken, 2012). In addition a fraction of the left wing Red-Green Alliance supports SIO while the official policy of the party does not.

The Danish Counsel of Criminal Code [Straffelovrådet]

Straffelovrådet is a council under the Ministry of Justice whose job it is to make recommendations in legislative and principle matters on criminal sanctions when requested by the ministry (Justitsministeriet, 2013). In November 2012, they published a report on sexual crime, containing a

section on prostitution and an evaluation of the effects of different kinds of legislation in various countries. The report recommends not to criminalize clients.

Danish Prostitution Center [Kompetencecenter Prostitution]

Danish Prostitution Center is a part of the National Board of Social Services [Servicestyrelsen], which is an independent subdivision of the Ministry of Social Affairs and Integration. They provide services to help people out of prostitution, and work with harm reduction. One of their services is an anonymous helpline, providing counseling and support to people selling sex (Socialstyrelsen, 2013a). People using their services are mostly Danish sex sellers (Int. D). As a state institution they follow the official state policy on prostitution, and thus define prostitution as a social problem.

The Initiative of 8. March

Actors who work with an anti prostitution approach in Denmark are largely represented in the cooperation called The Initiative of 8th March, [8. marts-initiativet] (hereinafter referred to as 8. March), which consists of 29 different organizations such as political movements and parties, labour unions, women's shelters, and other social institutions.¹⁵ Their agenda is a new legislation on prostitution, a so called Danish model, where public social programs supporting people in exiting prostitution co-exist with a law prohibiting the purchase of sex (8. marts-initiativet, 2013).

The organizations in 8. March largely consist of non-sex selling actors. I thus define their work as advocacy.

The Nest [Reden]

One of the influential members of 8. March is the Nest [Reden] which is a shelter for sex workers. It was founded in 1983 by the Christian Organization KFUK (Young Women's Christian Association). The Nest is a shelter for prostitutes. Mostly prostitutes working in the streets who are also drug users make use of the Nest. The first shelter opened in Copenhagen, and in 1990 and 1996 two more shelters were founded in the two second largest cities in Denmark, Odense and Århus. The "Nests" describes themselves as offering a break from the life in the streets, providing free

15 Member organizations of 8. marts Initiativet: Christians Safe House, Danmarks Socialdemokratiske Ungdom – DSU, Dansk Kvindesamfund, Dansk Kvindesamfunds Krisecenter, Dansk Magisterforening, Demos, Enhedslistens Kvindeudvalg, Etniske Minoritetskvinders Råd, feministisk forum, Liva - Forening mod skadevirkninger af prostitution, KFUK's Sociale Arbejde, Kvindefotogruppen FoQus, Kvindelejren på Femø, Kvinder i Musik, Kvindernes Internationale Liga for Fred og Frihed, Kvinder i Sort, Kvinderådet, Kvindelige Kunstneres Samfund, KULU, LOKK, Mødrehjælpen, Reden, Reden International, Selskab for Ligestilling, SF, SFU København, Soroptmist Danmark, Center for Women's Equality, Zonta,

meals, showers, overnight stay, and counseling on how to exit prostitution, and end drug abuse (Reden, 2013a).

The Nest International [Reden International]

KFUK also runs the Nest International which fights trafficking in women. They offer support to foreign women in prostitution by offering a 24-hour-open crisis center, they do outreach work in the streets of Copenhagen, offer health care, provide legal assistance, bridge to the Danish social system, and prepare repatriation, guidance, and care (Reden, 2013b). Reden International is located in Copenhagen, and has been working with foreign people in prostitution since 2005. The neighborhood in Copenhagen where street prostitution is centered is Vesterbro. Mostly Romanian and Nigerian women work in the streets of Vesterbro. Here, The Nest International runs a medical clinic, a drop-in center, and a night café. They also run a crisis center at a secret location. (Reden International, 2013b) According to an interview I did with an employee, Sophie Nielsen, their official stance on legislation is supportive of criminalizing clients.

The Street Lawyers [Gadejuristen]

The Street Lawyers describes themselves as a private organization which aids vulnerable drug users on the streets by providing legal and other kind of help. They operate with the slogan of “Hardcore harm-reducer” and advocate the legal rights of drug users, fight stigma, and work for a society which also includes drug users, and “where the regulation of drugs is not more damaging than the drugs that people are supposed to be protected from”¹⁶. The street lawyers was grounded in 1999 (Gadejuristen, 2013)

They are supportive of the Sex Workers' Interest Organization.

Forum for Sex Politics¹⁷ [Seksualpolitisk Forum]

It was grounded in 2007, and describes itself as being a network which aims at influencing the public debate on sexuality to be down-to-earth and open minded. The network is independent of party-, political, or commercial interests. Among others it has journalists, academics, sexologists, and writers as members, and they wish to contribute to the debate with factual arguments based on research. They aim at encouraging a debate of tolerance and openness, as they believe the current debate is predominantly prejudiced and full of myths (Seksualpolitik, 2013).

The Forum for Sex Politics supports sex workers' rights, and opposes criminalization of

¹⁶ My translation

¹⁷ My translation

prostitution.

To sum up, the majority of the actors above either advocate for a criminalization of clients, or work on the theory that prostitution is a social problem. These actors are generally individuals and organizations consisting largely of non-sex workers. Many are state institutions or well organized NGOs. Exceptions are the Street Lawyers and the Forum for Sex Politics and a few political parties or fractions of parties. A picture thus emerges of a context where SIO are quite alone to advocate rights for sex workers and legitimization of sex work.

I will now introduce the organization of SIO.

2.3.3 Introducing SIO - the Sex Workers' Interest Organization

SIO was established in 2008. As mentioned they consist of people who sell sexual services. It was founded as a response to a political ambition to criminalize people buying sexual services. Instead of criminalization, SIO want sex work to be acknowledged as a legal profession, and they want workers' rights for all sex workers. With the parole of “ Nothing about us – without us” SIO demands that all sex workers are treated with dignity and respect, and that they are heard in matters that concern sex workers. They oppose both criminalizing clients, and any other criminalization of sex work or activities related to it. SIO has approximately 200 members (SIO 2, n.d.).

SIO's history

Before SIO, different sex workers were engaged in the public debate or wrote books which contributed to putting sex worker's rights on the agenda. Blogs, web fora, and magazines with similar agendas precede SIO, and there have also been concrete attempts to organize sex workers, which, however, closed down again¹⁸. All of this previous work has probably paved the way for SIO to be established.

In my interview with one of the spokespersons from SIO, I was informed that the Street Lawyers was a prime mover on establishing SIO. In 2008, under the name of “Take a stand, man!”, [Tag stilling, mand!, 2013], the organization Danish Women's Society, [Dansk Kvindesamfund], launched a campaign encouraging men to take a stand against prostitution. In the campaign, more than 120 men publicly stated that they were against the act of buying sexual services. Many of them

¹⁸ Previous attempts to organize sex workers include the magazine *Stå Sammen*, the web forum *VIP lounge*, the magazine *Den røde tråd*, the organization *bedea*, and individual sex workers who took part in the public debate: Lilje Delux, Jackie Siewens and the late Blond Anett.

were celebrities such as actors, politicians, comedians, labor union chairpersons, journalists etc. (Tag stilling, mand!, 2013). SIO was founded as a reaction against this campaign, and in general they oppose the Danish state's definition of prostitution as a social problem.

SIO's agenda

The specific workers' rights that SIO fight for are the right to be a member of an unemployment fund [A-kasse], the right to social benefits such as daily cash benefits [dagpengeret], and the right to vocational insurance [Erhvervsforsikring]. Furthermore, SIO want the law on work environment to be expanded to also cover the sex work industry. (SIO 1, n.d.) In addition, SIO want the law prohibiting procuring to be repealed or comprehensively changed as they believe sex workers are being discriminated against with the current law. They want to be able to legally cooperate with others who also benefit financially from their work, without it being seen and criminalized as exploitation. (SIO 1, n.d.). Examples of such collaborators is telephone operators, cleaning staff, drivers, and people renting out rooms.

SIO suggest that the state supports professional networks consisting of former and current sex workers. The network would provide support and consultancy for sex workers who may be in need of it, for example, it would offer nuanced counseling to people who wish to enter or exit prostitution.

To make sure that sex workers are heard on matters that concern them, SIO suggest setting up a board consisting mainly of sex workers, but also other relevant organizations. The counsel should be consulted when laws on prostitution are negotiated.

SIO uses the case of New Zealand as a model to follow because they believe that the New Zealandic model represents a shift from a morally lecturing approach to a health- and rights approach to sex work. According to SIO, the New Zealandic law aims at a so called harm reduction, and neither promotes nor forbids prostitution (SIO 1, n.d.).

SIO's anti-abolitionist perspective

SIO oppose the idea that prostitution should be fought by criminalizing costumers, and in opposition to proponents of criminalization they believe that it will not have a harm reducing effect, but in fact increase stigma, violence, and cause more harm for people selling sexual services if the act of buying sexual services are forbidden. (Int. A)

SIO's organization

SIO is a rather loosely constructed organization. They have a board, and three spokespersons, but

no secretariat. All work is carried out by volunteers. Since the founding of SIO, Møller has been the chairperson, and in this position she has become a publicly known figure, and has participated in a number of debates, TV shows, demonstrations, newspaper articles etc.

SIO's funding is scarce. They receive contributions from a few private donors, and besides that some of the members give donations.

SIO are loosely in touch with international SWRMs, but mostly connected to other Nordic organizations. According to Møller they do not have the necessary resources to network, and stay in touch. (Int. C)

SIO's activities consist of participating in the public debate on prostitution via their homepage and some members' personal blogs and Facebook profiles. Spokespersons from SIO give interviews and participate in debates in various media and at various events and meetings.

Other examples of activities are small demonstrations, the postcard event mentioned above, and support parties. SIO recently did an outreach on the streets of Copenhagen to get in touch with migrant sex workers, and are currently participating in finishing a folder made by The Street Lawyers informing migrants selling sexual services about their rights.

The aspects above will be further elaborated in the analysis.

3. METHODS

The following chapter gives account of the methodological approach of the thesis. I introduce the epistemology, which the thesis builds on and reflect ethically on the used approach to knowledge production. The validity of the thesis is discussed and I position myself as a researcher. In addition the empirical material is introduced. At first the design of the research is explained.

3.1 Research design

To be able to answer my research question I aimed at getting access to SIO members' understandings of SIO, and to basic information about how the organization works. I therefore chose to make qualitative data material in the shape of single- and group-interviews with members of SIO as the main part of the empirical material in my analysis. This was also a consequence of ethical and epistemological considerations as well as the exploratory character of my research question and the traditions for research in the fields of gender studies and sociology. I supplement with readings of the SWE Manifesto to put my interviews into perspective. Furthermore I conducted interviews with employees in two organizations engaged elsewhere in the prostitution field, to get more views on the field of prostitution in general, and in particular to get an outside perspective on the organization of SIO. In the background chapter, I contextualize the Sex Workers Rights Movement internationally, and in particular give account of the Danish field. Then I identify and give account of previous research on sex work and prostitution. The base for my approach to science production is critical theory and social constructivism. This is elaborated later in this chapter, as well is my inspiration from Feminist Standpoint Theory in my ethical considerations.

I identify, discuss and give account of feminist analysis of prostitution in the background chapter to make a base for understanding the debates in the field of sex work and prostitution in general and the discourses of SIO in particular. In the theory chapter I take in theoretical tools from post-colonial theory by Gayatri Spivak well as Feminist Standpoint Theory, to use in a critical analysis and discussion of SIO's representativity.

In the design of my analysis, I am inspired by Catharina Juul Kristensen's four faces of analysis of qualitative interviews with individuals. Kristensen's four faces are: 1) coding and categorizing; 2) condensation of meaning of the interviews; 3) comparisons and summaries across the interviews; and 4) the final analysis and answering of the research question (Kristensen 2007:290. My translation) I have coded my interviews in this way (including the group interview) and categorized

them according to the themes developed during the reading of the empirical material and the background material. As an overarching theme for the analysis I focus on SIO's practices and discourses. In this frame I specifically study SIO's organizing, resistances, achievements, and alliances. These four first parts of the analysis are descriptive and provides an insight and understanding of characteristics of SIO. Additionally I study the theme of SIO's representativity. This part moves from a analytical to a discussing level and takes in the theoretical tools mentioned above. The theme of representativity is chosen because of theoretical inspiration from Spivak and as an inspiration from the public debate on the legitimacy of the SWRM. In general, the themes in the analysis occurred in a process of reading background literature, empirical material, and theory at the same time, informing one another.

As mentioned, my interviewees had the opportunity to read and correct my interpretation of their words. Some corrections and additional remarks were added by some of my interviewees and taken in as part of the analysis.

Lastly I make conclusions on the research question, reflect critically on the methodology of the thesis and give suggestions for future research.

3.2 Theory of science

I employ a combination of critical theory and social constructivism as the philosophical approach to producing social science.

My choice of focus on the Sex Workers Rights Movement is motivated by a curiosity about, and sympathy with their work. (Elaborated under *Situating myself*) It is characteristic of critical theory to have a normative point of departure for research, and aim at making a critical analysis of societal inequality to produce knowledge that can contribute to improve the living conditions of the actors in question. (Bilfeldt 2007:122) In accordance with critical theory, I view the actors I study as knowledgeable and competent about their own lives, and believe that their strategies for handling barriers for equality contains a potential for change. It is thus important to involve the perspectives of the actors I study (cf. Bilfeldt 2007:122pp).

When compiling different philosophical approaches to theory of science, different views on knowledge production occur. As both social constructivism and critical theory perceive social phenomena to be constructs to some extend, they work well together. Their view on knowledge production, however, varies. It is common in critical theory, that academia, in close collaboration

with the informants, seek a concrete suggestion for social change. (Elling 2004) This is not directly the ambition of this thesis. Instead, I lean on social constructivism, and its aim to produce knowledge by deconstructing social phenomena and understand what lies behind social processes (Rasborg 2004). Furthermore, I build on by a post-structuralist and social constructivist epistemology in understanding social phenomena such as sexuality and gender etc. as social constructs. In line with a Foucauldian understanding, I do not think it is possible to find an essence or inner truth about phenomena such as gender or sexuality (Foucault 1978) Cf. The explanation under the *Clarification of Concepts*. In line with this, I do not understand identity categories such as e.g.. “women” or “sex workers” as universal, but rather I attach importance to the way categories intersect.

In addition I find elements from feminist standpoint theory useful in my discussion. This approach has Marxist roots (Hekman 1997:341) which at first seem to clash with the post-structuralist perspectives mentioned above, because of the structuralist ontology of feminist standpoint theory. Its discussions and critiques of objectivity claims in knowledge production did however contribute to the very change of paradigm in the social sciences that lead to an understanding of knowledge production as rejecting objectivity (Ibid:342). Such a rejection of objectivity and “truths” is thus compatible with the philosophy of science in social constructivism and critical theory.

3.3 Ethical considerations

I aim at being conscious about power relations through out this work, including the power relation between myself as a researcher, and the people selling sexual services, who make out the field of my interest. As mentioned above I myself employ the terminology of sex sellers to refer to these actors, while as far as possible, using the terminology of the actor in question when referring to other actors' terminologies. It is my particular ambition to avoid objectifying the sex workers whose lives and political struggles I am studying. I find this point particularly important in this study because a major part of sex workers' resistance is focused on precisely this fight against objectification, silencing, and patronizing.

In reaching these ambitions, I let my interviewees read and correct the quotes I used from their interviews, and the parts of the analyses, which are based on their statements. This was done to ensure that I understood them correctly, and that they felt they had an influence on the material they participated in.

I am further inspired by feminist standpoint theory in considerations on ethics, regarding objectification and validity.

In the text “Situated knowledges”, Donna Haraway (1944-) problematizes the common tendency of research to claim objectivity without reflecting on power relations and situating the produced knowledge, including reflecting on the position of the researcher. Haraway introduces the notion of “the god gaze” which refers to research claiming objectivity without self-reflection. Such approaches are critiqued for being invalid and oppressive and instead Haraway argues that all knowledge and all knowledge producers should be embodied, 'marked', in other words positioned and then produce *situated* knowledge (Haraway 1988:582pp). In this understanding valid knowledge is thus knowledge that locates itself and refrains from claiming general validity: “The moral is simple: only partial perspective promises objective vision. (...) Feminist objectivity is about limited location and situated knowledge, not about transcendence and splitting of subject and object” (Haraway 1988:583)

Inspired by Haraway I will contextualize my research and situate myself as a researcher. The above approach to knowledge production has guided the process in this work and influenced the shaping of my research design. For instance, I was curious about, but refrained from studying sex workers' construction of self identity because I was afraid it would bring me to an objectifying state of scrutiny of peoples' self conceptions for instance by ascribing people false consciousness. Instead, I chose to focus on the political movement of sex workers, aiming at avoiding objectification of the subjects in the field I am studying.

In the following, I position myself in the field of prostitution and sex work.

3.4 Situating myself

As the SWRM is a controversial subject with considerable moral and ethical disagreements, I cannot avoid taking a personal stand to these issues in the process of developing this work.

However, I try as much as possible to leave my personal moral and ethical stance out of the research question, well aware that alone the choice of focus on the SWRM, is a crucial subjective influence on the study. Personally, I have been engrossed in the debate on prostitution for years and have been around in my considerations of morals, ethics, and political approaches to the matter. I have been of the perception that criminalizing clients was a necessary feminist step to counter the marginalized position of people selling sex, but have now settled my sympathies with the rights approach. I am

especially motivated by the fact that sex workers rarely have a voice of their own, in a debate on issues which are crucial to their lives. I do not intend to go into judging in moral questions such as whether prostitution is by definition oppression or not etc. as it is besides the point of this study. As a consequence of my interests, I recently involved myself personally in a party-political queer group supporting the sex workers rights movement. Thus sharing some political views with SIO, I am aware that my political stance in the debate influences my work. As mentioned, the focus on the SWRM is a consequence of my interests. I am conscious about my political view, and have been careful to stay reflexive and critical to it.

I do not pretend to conduct objective research in a traditional understanding of objectivity. Rather I lean on the epistemology in critical theory, social constructivism, and in feminist standpoint theory, and aim at securing the reliability of my research by being transparent about the many choices I made along the way, knowing that they inevitably have an effect on the study.

As a further positioning, I should mention that I do not have personal experience with sex sale.

3.5 Validity

In keeping with my exploratory research question and the epistemology that I employ in this study, I chose to collect qualitative empirical material. I study SIO as a case in the field of the SWRM in Denmark. I wanted to study sex workers' experience, but as I had limited access to the field (see below) I was not able to chose interviewees freely. I ended up having access to a limited number of interviewees, and have therefore supplemented the relatively small amount of empirical data material with 'The Manifest of the sex workers in Europe' and material from SIO's homepage to support my findings, and be able to answer my research question. To further strengthen the validity of this research, and to be able to make conclusions on the characteristics of the sex workers' movement in a Danish contemporary context, I draw in 30 newspaper articles on the debate on prostitution, and sex work in Denmark, and the postcard event of SIO described in the introduction as further material to give account of the context of my research question.

3.6 Presentation of empirical material

The SWRM is particularly interesting to me because of the fact that it is based on sex workers' self-organizing and taking part in a debate on prostitution, sex work and trafficking. A debate largely led

by non-sex workers with a major part of the movement's objectives being achieving a voice in the debate. Consequently, I planned to gather my empirical data material among sex workers, letting their perspective appear in my studies.

I chose to make single and group interviews with sex workers. I aimed at talking to both sex workers who are members of SIO and some who are not. As it turned out, however, it was difficult to get access to sex workers at all. I made numerous attempts in various forms to get in touch with sex workers in and outside SIO, but only managed to reach four SIO board members.

I believe that particularly two circumstances can explain these difficulties. At SIO's board meeting I was told that people are tired of being contacted by researchers and journalists. This fact is supported by a report by SFI which mentions a certain 'research-fatigue' in the field of prostitution (SFI 2011:20). Another significant obstacle could be the taboo and stigma surrounding prostitution and sex work, making people very cautious about their anonymity, and thus little interested in giving interviews to strangers about their activities.

3.6.2 Interviews

I ended up carrying out five interviews. Hereof four were semi-structured qualitative single interviews, and one was a semi-structured qualitative group interview. In the thesis, I refer to them as interview (Int.) A, B, C, D, and E. They all have elements of expert interviews in that they provided me with information about the respective organizations the interviewees represent. At the same time, they serve to give me an insight in the interviewees' perceptions and experiences with SIO and other actors and issues in the debate on prostitution.

To give a bit of a context for the interviews and image of the interviewees, I introduce them in the following.

Interview A is the single interview, I did with a member of board in SIO, Cecilie Kirkegård (Hereinafter called Kirkegård). As she is debating sex work in public under that name and is open about being a member of SIO, she did not wish to be anonymous. This first, the interview served as a pilot interview, but I also use it in the thesis because it gave me a lot of useful material. The interview took place in Kirkegård's home. Kirkegård is a woman in her late 20ies who studied Danish and Russian for three years at the university. She has been a member of SIO for four years, and acting as spokesperson for one year. She lives alone in an apartment in Copenhagen.

Interview C is a single interview I did with Susanne Møller (Hereinafter called Møller), chairperson in SIO, a woman in her 40ies. She is a trained nurse, and has been a sex worker for nine years. She

lives with her partner and her two teenage children in an apartment in Copenhagen. Møller was a major force in founding SIO. The interview took place in Møller's home.

Interview B is the group interview I did at the board meeting, which took place in Møller's home. Besides Møller and Kirkegård, two more members of the board were present. Anne Madsen (Hereinafter called Madsen) is a woman in her 50ies who is a trained sexologist, and who has been a member of SIO since the founding of the organization. Also present was Clara Beck (Hereinafter Beck). Beck is a woman in her late 20ies. She studies at the university, and has also been a member of SIO since the founding. Madsen and Beck are names I made to anonymize the two board members of SIO. I am unaware of their family relations.

Since I was not able to get in touch with sex sellers, who are not members of SIO, I used a contact to get in touch with actors who work with sex sellers instead. I got through to two.

Interview D is with Jette Heindorf (Hereinafter called Heindorf), who is an employee at the Danish Prostitution Center¹⁹. She did not wish to be anonymous. Heindorf is a trained social worker and has been working on the field of prostitution for more than ten years. She is in her 50ies. We met at her office.

The last one, interview E, is with Sophie Nielsen (Hereinafter called Nielsen), an employee at the Nest International, whom I met at her office. Nielsen is in her 30s and studied social science at the university, and has been working in the field of prostitution for about 5 years. Sophie Nielsen is a name I made up to anonymize her. Neither Heindorf nor Nielsen have personal experience from selling sexual services.

I refer to myself with my surname *Wondie* when a quote contains my questions.

All interviews lasted between one and two hours. All interviewees are fair skinned, and have Danish nationalities.

I used a semi structured interview guide for all interviews, and had informed my interviewees on the topic of my interest via e-mail prior to our meeting.

3.6.3 Sex Workers in Europe Manifesto

To give more weight to a sex workers' perspective I widen my findings from the small amount of interviews with sex workers and take in the SWE Manifesto in in the analysis. As mentioned in the introduction the manifesto was created by 120 sex workers from 26 countries at *the European Conference on Sex Work, Human Rights, Labour and Migration* which took place in October 2005 in Brussels, Belgium.

¹⁹ See the Background chapter for a presentation of the Danish Prostitution Center

Of other empirical data material I collected information from a number of web pages to give account of various actors in the field. I also had a phone conversation with an employee in the Street Lawyers which turned into a small interview.

3.6.4 Additional background material

As part of mapping the context getting an up-to-date view of the Danish debate on prostitution and sex work, I surfed a vast number of websites ranging from relevant organization's websites and personal blogs to Facebook communication, online chat fora etc. In addition I read 30 newspaper articles from the largest Danish newspapers, dating back maximum one year.

This provided me with background knowledge for engaging in the field.

In the Danish database on newspaper articles 'Infomedia', I made a few searches on the keyword 'prostitution' and 'sex work' in certain chosen sources during the last ten years, and I got more than 7000 hits on prostitution alone which was much more than I had time to read. I had to narrow down my search and selected the following criteria: articles should be maximum one year old, on 1000 words or above, and from the following large Danish newspapers: Politiken, Information, Berlingske Tidene, Kristeligt Dagblad, Weekendavisen, and Jyllandsposten. I then made one search with the keywords 'prostitution criminalize' one with 'SIO' and one with 'initiative of 8. marts ' (all in Danish). I did so to cover discourses on criminalization, legalization, and rights, and cover “both sides” in the polarized debate. Furthermore, I decided not to engage with the tabloid newspapers, and to have both left and right wing newspapers represented, as well as Kristeligt Dagblad which is a Christian newspaper often covering ethical and existentialist subjects. Finally, my search was based on an interest in a contemporary rather than a historical view.

4. THEORY

The following chapter introduces the theoretical framework employed in the analysis and discussion. It comprises of a section on the theoretical concepts of “the subaltern” and “representativity” by Spivak. Subsequently I give account of and discuss Feminist Standpoint Theory.

4.1 Spivak

In 1985, Gayatri Chakravorty Spivak (1942-) Indian literary theorist and philosopher, published the text 'Can the subaltern speak?' The essay, which has had a major influence on post colonial theory, is a critique of western intellectuals' attempt to represent the third world subject (Spivak in Morris (ed)2010:237).

Spivak juxtaposes claims of French intellectuals such as Foucault (1926-1984) and Gilles Deleuze's (1925-1995) speaking for less privileged people with British colonial power's “rescue” of the Indian woman from the practice of Hindu widow sacrifice. In this way, Spivak draws attention to the problematics in benevolent western (leftist) intellectuals' attempt to represent the less privileged. Spivak's point is that the western intellectuals' practice of representing and speaking for others paradoxically risks to silence the very people they aim to help in appropriating their voice when pleading the cause of the subaltern (Morton, 2003, p. 56).

To understand Spivak's use of the term 'the Subaltern', it is useful to trace its development. It derives from the Italian Marxist thinker Antonio Gramsci (1891-1937), and his work on cultural hegemony. Gramsci used the term 'subaltern' (sometimes interchangeable with the term 'subordinate') to describe “[n]on-hegemonic groups or classes” (Gramsci, 1978, p. xiv). The context of Gramsci's discussion of such groups was the oppression of rural Italy peasant population, who were unorganized, had no common consciousness, and were therefore dominated culturally and politically by the Italian elite. The term was further developed by a group of (mostly) Indian historians, the so called Subaltern Studies Group/ Subaltern Studies Collective of which counted the prominent Indian historian Ranajit Guha (1922-) (Morton, 2003, p. 48). The Subaltern Studies Group describe the subaltern as: “the general attribute of subordination in South Asian society, whether this is expressed in terms of class, caste, age, gender and office or in any other way” (Guha, 1983, p. 35).

Spivak develops the term further from Gramsci and the Subaltern Studies Group. She generally uses the understanding of the Subaltern Studies Group, but problematizes that their understanding privileges the male subaltern subject as agent of change, thereby overlooking and undermining

subaltern women's agency. Spivak claims that women's active involvement in the resistance against the British colonial powers have been denied, and excluded in the official history writing of the national independence.

Informed by deconstruction Spivak introduces a more flexible, nuanced, post-marxist understanding of the subaltern which takes women's lives and struggles into account (Morton, 2003, 48pp).

The term 'subaltern' is introduced to avoid words influenced by dominant political discourses such as "the worker", "the colonized" or "woman" (Ibid., p. 45). In this work, I employ the understanding of "the subaltern" as "a subject who is structurally and in principle in a subordinate position. It means someone who is inferior and whose opinions, knowledges and interests does not count" (Bissenbakker, 2013. My translation).

I find this term useful in understanding the position of prostitutes, sex-sellers, and sex workers in a contemporary Danish context, and the resulting discourses and practices of the Sex Workers Interest Organization. Below I discuss the issues of transferring the term to a contemporary Danish context. In 'Can the subaltern speak?', Spivak draws on the example of the British abolition of widow sacrifice in nineteenth-century India (also named Sati practice) to offer an analysis of the relations between western discourses, and the western intellectuals' possibility of speaking of and for the subaltern woman (Spivak in Morris 2010:237).

Spivak problematizes that two different kinds of representation are not being distinguished: "Two senses of representation is being run together: representation as "speaking for", as in politics, and representation as "re-presentation", as in art or philosophy" (Spivak as cited in Morris. 2010, p. 242).

Spivak refers to Marx' use of the German language which has two different words for the two kinds of "representation", namely: *vertreten* which means to represent in the political sense, and *darstellen* which means to re-present in the artistic or philosophical sense (Ibid., 2010).

An important point is that the artistic sense of re-presenting points out that it is (merely) re-presenting something – implicit something *different* from itself. The re-presentation is thus not itself the phenomenon, group or subject that it re-presents, but to some extent an outsider. It is thus carrying the status of a re-representer – a status which is different from that of the phenomenon, group, or subject that it is re-presenting. According to Spivak, political representation, on the other hand, denies these underlying structures of representing. Artistic symbolic re-presentations of subaltern subjects as coherent political subjects are often (mis)taken for transparent political utterances of the subaltern's own interests and wishes as a consequence of the lacking distinction of representations and the denying of underlying structures of political representation. In such

instances, the advocates re-presenting others portray themselves as transparent 'mediums'. Spivak argues that the gap between the two kinds of representation is enlarged when models of representation are applied on 'the third world'. Furthermore, Spivak especially points to the case of western feminism, and its tendency to attempt to speak for the subaltern women in 'the third world'. Spivak argues that if western intellectuals do not make visible that they are re-presenting in the artistic sense (taking into account the underlying structures of that form of representing), they will silence the voice of those they claim to speak for, which is quite contrary to their proclaimed intentions (Morton, 2003, 57pp).

I will now discuss how Spivak's problematizing of representation and her understanding of the term 'the subaltern' can be helpful in understanding discourses and practices on representativity in the context of the current Danish SWRM.

Representation in the context of the Danish Sex Workers' Rights Movement

I identify two cases of re-presentation in my material: the re-presentation by non-sex selling actors advocating on behalf of sex sellers, and the re-presentation that SIO performs for all sex sellers. Both would be interesting studies, however, as the focus of this thesis is on the characteristics of SIO's discourses and practices, I will only engage with the re-presentation of SIO.

As I will show in the analysis, the legitimacy of SIO's representation is contested. I will therefore apply Spivak's theorizing in a discussion of SIO's claim to legitimately represent sex sellers as a whole.

Subaltern in the context of the Danish Sex Workers' Rights Movement

There is a number of circumstances to take into account when attempting to apply Spivak's understanding of the Subaltern to a western context.

The difference in privileges from Spivak's example to the subjects of my analysis is obvious, Spivak's example being Indian women performing Hindu widow sacrifice.

In studying SIO's re-presentation of all sex workers, the ones in the subaltern position in this context is all the sex sellers who are not organized in SIO, whom SIO claims to speak for.

Sex workers in Denmark have different nationalities, ethnicities, genders, classes etc. They thus represent a diversity of privilege. By being either born in or having migrated to Denmark, the sex workers in this Danish context are however relatively more privileged than those in Spivak's example.

Yet I argue that sex workers' and sex sellers' relatively exposed, marginalized, and stigmatized

position makes it useful to apply Spivak's critique of the risk of silencing and overlooking power perspectives when structurally superior speak for structurally subordinate.

4.2 Feminist Standpoint Theory

To further discuss SIO's possibility of representativity I take in perspectives from feminist standpoint theory in the following.

As touched upon in the methods chapter, feminist standpoint theory arose as a critique of conceptions of knowledge production in the social sciences up until then. It was introduced by Dorothy Smith in 1974, and is inspired by Marxist thought (Harding, 1997, p. 388).

Feminist standpoint theory proposed women's lives and the female subject's bodily experiences as the alternative foundation of knowledge on the basis of a critique of knowledge production as socially and hierarchically organized in patriarchal logics. Women's experience and interests were proposed as the starting point for a new understanding of society. Due to their subjugated position, women were seen to have a different point of departure for perceiving social relations, and the idea was that women were more likely to point out sexist, patriarchal, or other oppressive norms and tendencies in a hegemonic knowledge production. However, to move from mere female interpretation of reality to an actual feminist standpoint, it was perceived that feminist theory and consciousness-raising was necessary (Stormhøj, 2004, 483pp).

Since Smith's first essay in 1974, feminist standpoint theory has been further developed by different scholars. One of them is Donna Haraway, who's text, *Situated Knowledges(...)*, I introduced in the method's chapter. Haraway also claims that subjugated standpoints to a certain extent have the possibility of producing objective accounts of the world, and that they have the chance of seeing through false objectivity claims, proposed from privileged positions of hegemony: "Subjugated" standpoints are preferred because they seem to promise more adequate, sustained, objective, transforming accounts of the world" (Haraway, 1988, p. 584).

As a part of the explanation to this objectivity claim, Haraway states that subjugated standpoints are not innocent, but simply less likely to deny critical and analytical knowledge, having no interest in keeping up contemporary oppressing structures. Importantly, Haraway also adds that the position of the subjugated should still be critically reexamined and deconstructed (Ibid., 1988, p. 584). Though the objectivity claim is proposed with reservations, I believe that it indicates that subjugated standpoints are more valid than others, a claim which reflects the Marxist ideology that the standpoint theory evolves from.

Such an objectivity claim is seen as rather controversial by many feminist scholars today, and has therefore been discussed and modified. One of the contributions in this discussion comes from the American philosopher Sandra Harding (1935-).

In the text *Comment on Hekman's "Truth and method: Feminist Standpoint Theory Revisited"*: *Whose Standpoint Needs the Regimes of Truth and Reality?* Harding states that problematic modernist assumptions of truth and reality which were put forward in feminist standpoint theory in the 1970s and 80s, need not arise when reflecting on its logics with the resources available in post structuralism (Harding, 1997, p. 384).

Harding builds on an understanding of how different standpoints exist in society, and that for instance gender, class, or ethnicity intersect and make out different limitations and opportunities for "seeing" how the social order works. Thus she continues the understanding of knowledge claims as always "socially situated" (Ibid., 1997). Furthermore, Harding continues the understanding which is also presented by Haraway that not all positions provide equal opportunity to see how the social order works as dominant groups have less interest in critically questioning social relations (Ibid., 1997).

Harding, however, modifies the claim of objectivity of subjugated standpoints, with her suggestion that feminist theory acknowledge that oppressed subjects can produce "less false" stories (Ibid., 1997, p. 383). Thus Harding escapes the argument that knowledge produced from a dominated standpoint is simply more objective than others. Instead she states that these "less false believes" are not "true", but that –as far as we know- they are "less false than all *and only those* against which they have been tested (...)". (Ibid., 1997, p. 383) Harding sees this as a way of avoiding the truth/reality claim in a conventional sense (Ibid., 1997).

Instead of regarding the category of 'women' as a subjugated group as it is proposed in feminist standpoint theory, I apply this modified understanding of a *privileged partial perspective* on the context of this research to discuss the position of the category of 'sex workers'. I discuss whether we can perceive the position of the sex workers in SIO as subjugated in the Danish society. I further discuss the legitimacy of SIO's representation of all sex sellers in light of the fact that SIO consists of sex workers with personal experience in the field. In other words, I critically examine the position of the subjugated standpoint of SIO by questioning the legitimacy of their representativity, and discuss what difference it makes to have personal experience from sex sale when participating in the debate on prostitution.

5. ANALYSIS

The following chapter comprises the analysis, which is structured in accordance with the subquestions of the research question, and thus consists of the following sections: SIO's Organization, Resistances, SIO's Achievements, Alliances, and Representativity. As described in the research design, in the methods chapter, the first four sections descriptively characterize SIO's practices and discourses, while the fifth section, representativity, moves to a level of discussion.

5.1 SIO's organization

As mentioned, SIO consists of people who identify themselves as sex workers or former sex workers. A little more than 200 sex workers are members, mainly Danish women, although there is a few men, and transgender people as well as foreigners are also represented. Most of the members work indoors²⁰. The majority is well above 30 years of age, and respectably people who have been in the sex industry for many years and people who are brand new in the business are overrepresented. SIO is careful about who they accept as members. Many members knew Møller or others in SIO beforehand, and others must prove that they are actual sex workers, either by a conversation with Møller or by referring to advertisement for their activities as sex workers. This is done to make it clear that SIO is an organization of and for sex workers only. Managers, clients or telephone operators for instance, are not accepted as members (Int.C).

SIO's activities cover a variety of internal and external communication. A central part of SIO's activities is, and has been, to make their voice heard by giving interviews and writing contributions to the public debate on prostitution and sex work. SIO is supported by a few activists, academics, and journalists who contribute to their work by 'ghost writing' or assisting in producing some of these articles. The postcard event at COP 15 is one example of public intervention. The board members characterize their approach as being humorous and factual at the same time. My interviewee from the Nest International states, that SIO are very successful in communicating in the media.

Today SIO is invited to participate in meetings and give talks at various events. They also receive inquiries from journalists and students, who wants to get in touch with a sex worker for interviews and studies, and they often arrange a contact to sex workers in their network. At the board meeting they describe it as a possibly empowering experience to give an interview, and to “see your words

²⁰ Most SIO members work in what is in Danish sometimes called *klinik*, which is a brothel

in writing” (Int. B).

Internally, SIO has a forum on Facebook, which is open to all, who supports their agenda also non-sex workers. The board members describe this forum as a place, where ideas for activities arise, and where sex workers can gain the courage to get in touch with colleagues, and perhaps to give an interview, or in other ways stand forward.

A group of SIO members also made a cooperation with an acquainted police officer and a psychologist, to make a workshop on communication with the police.

Other activities arranged by SIO include demonstrations at the last 3 years' International Women's Day the 8. March, one at the International Sex Worker Day 3. March where sex workers participated dressed up in leather suits and other “sex worker costumes”. Only a few sex workers participated in these public events. This year, 2013, for the first time SIO are attending the Copenhagen Pride Parade.

In the interview with Møller, the chairperson of SIO, she tells me, that they receive inquiries from sex workers on assistance on tax issues, e.g. how to get settled in the business and other practical issues. Møller tells me, that they would like to assist in these matters, but unfortunately do not have the resources to do so. SIO is a political organization, not a union or a professional organization.

Møller reflects on the reason for the relatively low number of members in SIO. She finds that a possible reason is that SIO is a political, and not a professional organization. There is no way for the members to directly use SIO, for instance to get advice on different matters in the business. An explanation for the low degree of active members of SIO is according to Møller, that being a sex worker is only a small part of many members' identity. Furthermore, it is common to be in the business for a small period of time perhaps only one or two years. Møller argues that such circumstances make it less motivating to engage in the political debate. According to Kirkegård, yet a challenge to getting people organized is the stigma, and the following fear of being open about being a sex worker.

When I ask, if community building is a part of improving lives for sex workers, Møller tells me, she does not think of sex workers as a homogeneous group, but rather as connected individuals, and furthermore, that SIO is fighting for individual's right to be protected from discrimination (Int. C). Møller describes the organization of SIO as a network of individuals. There is a community around SIO, but a porous one (Int. C). This indicates a certain kind of organization with a discourse which has both liberal and socialist arguments. The aim of the individual's freedom from discrimination show liberal values, while the common position as marginalized, and the legislative approach which

has a common goal indicates social values. The scattered organization of individuals in a network simultaneously indicates individualism and liberalism, and community and socialist values.

My other interviewee, Kirkegård, who is a member of the board and a spokesperson for SIO, finds that the loose and informal structure of SIO, makes it accessible and possible for people to participate, but at the same time she states, that it is also a weakness, because it seems to people outside the organization that Møller *is* SIO. About five or six members are active in SIO at the moment, and it appears, that Møller is, and has been, a major driving force since the founding of SIO in 2008. Møller tells me, that she has been the spokesperson of SIO until last year when Kirkegård and one more also took on that role. I interpret Møller's remark that she would "(...) step back to let others go in front." (Int. C) as a sign of fatigue.

All together the organization of SIO appears to be grass root like and characterized by fragmented networks rather than a unifying community-spirit, at least outside the relatively small group of active members. I will elaborate on the community within this group later. The organization of SIO appears to be fragile and dependent on the commitment of the few active members, in particular that of Møller.

5.2 Resistances

My interviewees from SIO describe, that they feel resistance from a number of levels in society. On an institutional level, my interviewees express resistance to violations from the state, politicians, public authorities, the law against procuring, and the fact that prostitution is not acknowledged as a legal profession, while at the same time sex workers are obliged to pay taxes and VAT. In the interviews I did, both the police and the public tax authorities are described as violating sex workers by getting access to peoples homes and businesses, and by registering sex workers via semi-legal manoeuvres. The relation to public authorities is often described as mistrustful, and my interviewees talk of a lack of respect towards sex workers (Int.A, Int. B, Int. C).

Møller argues that when sex work was decriminalized in 1999, and the official policy defining prostitution as a social problem was made, it actually allowed for more control of sex workers and added to the stigma on sex workers by victimizing them and not listening to their claims. People are convicted of procuring and tax evasion, and it is possible to talk about what Møller experiences as a regular smear campaign on sex workers (Int. C).

Moreover, there is an resistance from women's organizations ,who are largely perceived to have

made it their issue of gender equality to counter prostitution by adopting an abolitionist approach, and advocating for a criminalization of clients. Most Danish women's organizations are participating in the Initiative of 8. March, suggesting to criminalize clients, and their approach is perceived by SIO members as adding to the stigma on sex workers (Int. C).

Additional resistance is categorized by Kirkegård as the “entire rescue industry”²¹, which makes its money helping people out of prostitution (Int. A.).

In addition, the general public and some media are mentioned as oppositions to the sex workers rights movement. All together, my interviewees experience resistance from very many places and levels in society, which may be connected with the prevalent stigma, that sex workers are exposed to.

Stigma

When I asked Kirkegård, what the biggest challenges are for sex workers at the moment, she answered “stigma”, and elaborated:

“You can have personal problems, and be in a very exposed position, but you should still be seen on equal terms with other people. That you are not bad at living your life just because something bad happened to you. You are not incompetent. You do not have to leave it to the public authorities, what to do with your life. That's the biggest challenge, I think” (Int. A).

From all societal levels, she experiences, that sex workers are viewed with a paternalistic and degrading perception, adding to the feeling of stigma. Generally my interviewees express a lack of respect and recognition of sex workers and crave to be viewed as capable and authoritative individuals.

Møller: “When people talk about us as victims all the time, or as somebody something is done to, then you do not have an image of a human when you think of hookers. That's why it is so difficult to understand that we act as human beings, that we go to work for the money's sake, and that it's okay. That we are not always happy.”

Kirkegård: “That we can also have partners and children.”

Møller: “Yes, exactly, that there is more to our lives than just lying there being abused all the time! (all laugh)” (Int. B).

²¹ The notion of *the rescue industry* was introduced by Laura Maria Augustin in the book *Sex at the margins: Migration, Labor Markets and the Rescue Industry* and makes out a critical reflection on the actors working in the field of prostitution, aiming at helping sex sellers to stop selling sexual services and their possible economic interests doing so. (Augustin, 2007)

Besides a longing to be viewed as whole human beings, I also identified a desire to be accepted as normal persons. This is evident in the quote above, and explicit in the continuation:

Madsen: “Also to have values that are like those of other people.

Møller: “Yes, and norms and morals (...)”(Ibid.).

Similarly the SWE Manifesto points to stigma and degradation. In the paragraph on *Our lives* the manifesto says:

“Society imposes an 'identity', a specific 'social role', on sex workers that goes beyond the recognition that we use our bodies and minds as an economic individual resource to earn money. The 'identity' and 'social role' imposed on us defines us as intrinsically unworthy, and as a threat to the moral, public, and social order; labeling us as sinners, criminals, or victims. Stigma separates us from 'good' and 'decent' citizens, and the rest of society.

This stigma leads to people seeing us as nothing more than 'whores' in a negative and stereotyped way for the rest of our lives, and the differences amongst us become invisible.” (Sex Workers in Europe Manifesto, 2005)

I identify elements of both pro-sex work feminist and radical feminist discourses in the way, my interviewees articulate, what they resist, as well as in the wording in the Manifesto. How they oppose victimization is similar to pro-sex work feminist discourse. They believe that victimization leads to stigma and marginalization, and they resist simplified roles and stereotypes. Instead they insist on the internal differences, and the complexity of the group of sex workers, and on the agency of the individual sex worker, which is at the heart of pro-sex work, feminist discourses.

The wish to be viewed as whole and normal people furthermore indicates opposition to a comprehensive *whore stigma*. This resistance is found in both radical feminism, and in pro-sex work feminism, and might be an indication of the common ground that the different discourses share despite a tendency of polarization between them.

It seems clear that the discourse used by my interviewees and in the manifesto is one which perceives the sex worker as an active, independent agent with self-determination, and not least that being a sex worker is only one part of one's identity. The sex work is seen as nothing more than work than and not a full identity. This viewpoint is informed by a pro-sex, feminist discourse.

5.3 SIO's Achievements

To get a better understanding of how SIO works, and what they manage to achieve, the following section engages with some of SIO's achievements and potentials.

5.3.1 “You don't have to get your self-perception from people who oppose prostitution”

Against the resistance identified above SIO are aiming at fighting discrimination against sex workers, and to draw attention to the fact that sex workers are discriminated against at all. They fight for equal rights for sex workers, and to create a voice in the debate for sex workers (Int.C. & SIO, 2013).

I asked Kirkegård, what an important job is for SIO at the moment. She answered: ”To create a community among sex workers. (...) You easily feel very alone.” and continued: “[To] draw attention to the fact that you don't have to be ashamed. You don't have to feel bad about it. If you feel bad about it, we will talk to you and try to help you get your life on an even keel and so on, but you don't have to get your self-perception from people who oppose prostitution” (Int. A.).

Kirkegård experiences that SIO provides a space to reduce the feelings of loneliness and shame, which are attached to the act of selling sexual services. All of my interviewees from SIO found that SIO serves as an empowering community building. They feel that SIO provides a collegial space for sharing and giving vent to good and bad experiences, and satisfying a hitherto pent up need for talk (Int. B.). This is illustrated in this dialogue about the SIO meetings:

Kirkegård: “(...) we spend a lot of time just chatting about all kinds of other stuff than SIO”

Møller; “And about the clients as well, and what we experienced: “I also had one of those” and... do you remember the first meetings?”

Madsen: “My God! It took a long time before we could get through all of that and begin the actual meeting!” (Int. B.).

Because of the stigma surrounding sex work, and the anonymity, that accompanies it, such a space for recognition and sharing appears rare but much needed.

Kirkegård further compared sex workers' stigma and current situation to that of homosexuals in the 40ies and 50ies, where shame and guilt were dominant emotions surrounding people differing from the norm both in peoples self-conceptions and in the conception of the surroundings. Perceptions of homosexuality as a disease or addiction, that people should be helped out of or cured from reminds

Kirkegård of the current situation of sex workers, and she finds inspiration in the movement for homosexuals' rights, and their focus on fighting stigma and shame by claiming rights and pride as it has been done and still is done in pride parades worldwide. Kirkegård mentions the phenomenon of 'Whore Prides' as an equivalent (Int. A). Whore prides have taken place in some countries drawing attention to sex workers' rights and attempting to fight stigma by claiming pride and at the same time reclaiming of the word 'Whore', usually used negatively to refer to sex workers. As mentioned above, SIO plan to participate in the Copenhagen Pride Parade this year, 2013, for the first time. I asked Kirkegård if there is a certain emancipating potential in SIO. She answered:

“Yes! On all levels. Concerning legislation, stigma, and concerning self perception, and in relation to realizing that I am not the exception to confirm the rule, and that people who do not know me personally can not define my life-story. No matter of how many does try to do so. You can be confirmed by other sex workers: “I understand what you are saying, I hear you, and I can relate to it” It is very emancipating, and creates positive, social relations, which some of us have never had before” (Int. A).

To sum up, SIO appears to make out an empowering space for recognition and for strengthening sex workers' self-perception. This is especially the case within the small group of active members who participate in SIO's meetings and activities, and also a potential for less SIO active sex workers in SIO's web forum on Facebook. My interviewees experience. that the space SIO provides is useful in countering the taboo, shame, guilt and stigma surrounding sex work.

5.3.2 Creating a voice in the public debate

The currently low level of engagement in the board is explained, among other things, with a certain level of success in creating a voice for sex workers, and in managing to be heard in the public debate on prostitution:

Møller: “We don't make actions often enough. We have run out of steam a little. Perhaps exactly because we have established a voice. We are not an organization shouting like that anymore.”

Madsen: “There is not so much to fight for any longer.”

Wondie: “But you achieved something by having established that you have a voice in the debate?”

Møller: “Yes, and we did so by making events and being visible.”

Kirkegård: “And with humor a lot as well. We gained a lot of sympathy on account of the use of humor. We have been fun.”

Møller: “Yes. And by being factual.” (Int.B.).

SIO initially fought to be heard and known, but have also been rather successful in establishing their voice in the debate. They believe their work even had an impact on the current legislation on prostitution. As explained earlier, the parties currently in government in Denmark had announced, before they came to power, that they would carry through a criminalization of clients. They recently decided, however, to follow the recommendations of the report by the Danish counsel of criminal code [Straffelovrådet], suggesting not to criminalize. Kirkegård is convinced, that Møller and other sex worker supporters' many years' work made a difference for the government's decision to follow the recommendations of the counsel of criminal code and not criminalize clients after all (Int. A).

In addition, the board of SIO agrees, that SIO's work made a difference to the public authority Socialstyrelsen's approach to prostitution. SIO were very critical towards Socialstyrelsen some years back. They claim that it was misinformed, and that they uncritically transferred foreign studies of prostitution to the Danish context. SIO also argue, that Socialstyrelsen did not have access to talk to sex workers themselves. Madsen argues:

“I think it was mainly that you would talk about women without speaking with the women themselves! That was got to”

Møller continues:

“We spoke back! We wrote about them in articles and readers' letters. For a long time they would not know of us at all. When they made a campaign e.g. “hvembetalerprisen.dk²²”, we would make a campaign: “hvembetalerprisen1.dk” in which we corrected all of their mistakes with references (...) At that point they invited us to some kind of meeting. Finally” (Int. B.).

The board members of SIO state, that Socialstyrelsen has improved and has become more nuanced, and they are convinced that SIO's work did contribute to that change.

Further achievements of SIO is that SIO has run a case lasting three years against the police and the tax authorities. They got a lot of assistance from some of their supporters in conducting the correspondence with the public authorities. According to Møller, the tax authorities ended up admitting that they had done something wrong, but it never had any consequences. Moreover, Møller stated that SIO proved, that the police had carried out an investigation, which they were not entitled to, but that it was brushed aside and ignored by the authorities (Int. C).

22 Translates to the English: “Who pays the price”

5.4 Alliances

The most interesting thing about SIO's alliances are the absent ones.

Because of the SWRM's claim for worker's rights, a possible ally would be unions.

As mentioned in the Background chapter, sex workers' organizations ally themselves with unions in some parts of the world for instance in Argentina, Great Britain, Greece, the Netherlands and the US. (Ditmore 2006:510pp) Similar alliances seem far away in Denmark.

The SWE Manifesto states:

“To improve our working conditions it is important that we have opportunities to self organise and advocate for our rights. We call upon trade unions to support us in our self organisation and in our struggle for fair working conditions” (Sex Workers in Europe Manifesto, 2005, p. 9).

When I asked Møller SIO's relation to the unions, she answered:

“3F²³ have been actively against sex workers. Sometimes I think something is going on that is beyond me. Something political. There was a union called the Women's Workers' Union. Was it their prize for becoming a part of 3F, to take up this cause against sex work? Before it was not a matter they would engage in” (Int. C.).

Møller continued to give examples of unions' chairpersons supporting criminalization of clients rather than the approach of SIO. For instance, several union's chairpersons have publicly supported the event *Take a stand, man!* which was an event arranged by the Danish Women's Society [Dansk Kvindesamfund], encouraging men to publicly distance themselves from buying sexual services.

The quote from Møller can be understood as an expression of various things. It may seem paranoid to indicate that the former Women's Workers' Union used the opposition to the sex workers' movement as some kind of trade-off in the fusion with other unions. At the same time the quote indicates a feeling of being kept as an outsider, a sense that political decisions is going over SIO's heads, a feeling that SIO is an marginalized organization, and not least being forsaken by another possible allied such as the women's movement.

I touched upon the feeling of resistance from women's organizations above, and want to elaborate the relation with this quote, where Møller expresses, how she believes sex workers have been deserted by the women's organizations:

23 Fagligt Fælles Forbund- in short 3F is the largest union in Denmark which is a fusion of the former KAD (Kvindeligt Arbejder Forbund i Danmark) (In English: Womens' Workers Union in Denmark) and three other unions: SID, RBF and TIB.

Wondie: “Are other alliances important to mention, either existing or absent ones?”

Møller: “The place I think we patently belong is in the women's movement. (...) because we are mainly women, we are a minority, and we are being discriminated against. So I think it is an obvious case to view us as 'sisters' “. Møller continues: “I see a lot of similarities with the abortion discussion”.

Wondie: “the woman's right to her body?”

Møller “ Yes. And this is also about having the right to make mistakes. The right to “get into trouble. And to view us as adults and equal human beings who do not need to be protected against our own actions! By a law even, you know. Really! I think it is a feminist cause. But then, it has always been a feminist cause to fight against sex work (...). It is such a sanctification of women's sexuality, that I just don't get it. It is so obvious how repressive it is! You are not allowed to put it up for grabs [female sexuality]. Well, you are allowed to do that, but you are not allowed to take money for it. It has to be fine and sacred, and protected, and it is vulnerable.” (Int.C.).

With the statements above, and the reality of the network of 8. March, a picture emerges of an alliance between (left wing and other-) feminists, unions, women's organizations, and Christian organizations (the Nests), employing radical feminist discourses in arguing for an abolitionist approach to prostitution. I read a criticism in Møller's expression about the perception of female sexuality inherent in that approach. In the light of the different feminist analyses of prostitution, I think the opposition between a conception of female sexuality as respectively fragile and powerful is evident in this matter. In this, female sexuality as such becomes a matter of discussion in the debate on prostitution and sex work. And the prostitute or sex worker becomes a symbol of female sexuality. The different interpretations of the sale of sexual services conflict. Arguments in an anti-prostitution approach is that prostitution is a symbol of access to women's bodies as something, that can be bought, and that reflects negatively on all women. Whereas the pro sex work approach of SIO is critical towards such an analysis. It is thought to be restrictive and repressive of women and women's sexuality to view sexuality as something which is by definition fragile and damaged when practiced in terms of trade. These conflicting understandings contribute to the battlefield-like character of the field of prostitution and sex work. Thus it appears, that instead of being allied with the mentioned actors engaged with women's and worker's rights, SIO is in opposition to an internal alliance of the two. SIO and the Danish Unions and women's movement disagree on definitions of prostitution and sex work, interpretations of female sexuality and political approaches to sex sale.

However, SIO do have other allies, including the Street Lawyers and Forum of Sexual Politics, and,

as mentioned above, individual journalists, activists, and academics also support them.

Møller tells me that some clients want to support SIO, and that there would be a lot of resources in the group of clients, if they were not also very stigmatized. SIO is reluctant to receive their help, because the clients can not go public because of this stigma.

Møller mentioned that a powerful alliance is when famous people sides with them. According to Møller, this happened a few times, for instance the Danish writer, cand. Jur. and former actress, model and Television hostess Susanne Bjerrehuus publicly expressed acknowledging sex workers' opposition to criminalizing clients (Int. C).

As explained in the background chapter, a striking diversity of party political actors support SIO. These consist of the Conservative People's party and the Liberal alliance, who have publicly expressed their sympathy with SIO's claims. In addition, the Red-Green alliance which is publicly opposing legitimizing sex work, has a fraction supporting SIO. As mentioned, I am personally involved in this fraction which for instance supports SIO in their participation in the Copenhagen Pride Parade this year, and is furthermore trying to change the official politics of the Red-Green Alliance towards a policy inspired by a sex work, feminist approach.

The support from parties as different as Liberal Alliance, and the fraction from the Red-Green party could be explained with the way SIO argue with both liberal and socialist values.

Furthermore, SIO are allied with the international SWRM. Although in practice, they are in scarce contact and mostly with other sex workers' organizations in the Nordic countries (Int. B).

In conclusion, SIO have loose alliances to individuals and rather small organizations and the obvious allies of the women's movement, and workers' unions are rather in opposition, than supporting SIO's agenda. Furthermore, SIO attract a diverse spectrum of party political supporters, as well as individuals ranging from publicly known characters over clients to academics and journalists.

5.5 Representativity

In the following I discuss issues on SIO's claim to represent all sex sellers in their political claims for rights and a full legitimization of sex work.

SIO is an organization with relatively few members and even fewer active ones. As introduced in the presentation of SIO, the organization nevertheless claims that sex workers should be heard in political matters regarding sex sellers. This claim is in accordance with the discourses in the

international SWRM, which is evident in this quote from the SWE Manifesto:

“(…) We demand that our voices are heard, listened to and respected. Our experiences are diverse, but are all valid, and we condemn those who steal our voice and say that we do not have the capacity to make decisions or articulate our needs”

(Sex Workers In Europe Manifesto 2005:2)

In the following I show that because SIO perceives of themselves as an organization consisting of sex workers, they claim to legitimately represent sex sellers in general. I then discuss SIO's position and the legitimacy of their representativity.

5.5.1 Personal experience

When asked about the legitimacy of SIO, Møller answers:

“Well it is the fact that we ourselves are sex workers. Or former sex workers. That we simply know the industry from our own bodily experience. And it is not necessary to do so, but you are a step ahead when you know personally what it is -for better and for worse. If you met these clients who are jerks, and clients who are really sweet. If you experienced how the work can feel free and independent. And also how stigmatizing it can be- how problematic it can be living a double life and all. If you experienced that in your own body... Because it has been so full of taboo and there are so many myths and prejudice surrounding it, that's why the personal experience is important.”

(Int.C.)

In the quote, the particular position of people with experiences from selling sex is thus used to legitimize the political claims of SIO. Sex workers' particular position is also pointed out by Kirkegård, another board member of SIO: “Some things just can not be explained. You just have to be a sex worker to understand” (Int.A.) Kirkegård further argues that sex workers possess a certain knowledge, which non-sex workers do not:

“For instance when people outside the industry portray the workday of a sex worker. It is often twisted pretty bad. Like: “You don't have a choice, you have to take any client who walks in the door.” Like hell you do! For instance you can say: “Sorry, I just don't feel that our chemistry is good.” or use the excuse that one of my colleagues used: “You look so like my dad, it just feels so weird.” (...) [laughing:] that's a good one, cause he won't feel so rejected, then it's just like: bad luck!(...) That kind of basic stuff. Like how it is possible to say no to clients. That it is not

acknowledged. That hurts.” (Int.A.)

In the understandings of the two board members of SIO, there is a quality to SIO as an organization, because it consists specifically of sex workers. In their understanding people who have personal experience from selling sexual services poses knowledges that non-sex selling people do not have access to. Further the knowledge of sex workers has a certain quality because of their position. Thus the fact that the members are sex workers themselves, gives SIO both legitimacy and access to knowledge beyond reach of non-sex selling actors.

By looking at SIO's claim that “personal experience is important” within a conceptual framework of feminist standpoint theory, we can say that my interviewees claim to have access to produce “less false” knowledge by virtue of their position as sex workers.

My interviewees claim to have access to knowledge about how the sex industry really works and on the basis of that to be able to judge what is a better legislative approach. That is they claim to be in a position to better judge how legislation will affect people selling sex, in other words make more valuable, or “less false” politics.

If we acknowledge that sex workers are in a subjugated position and thus have access to “less false” knowledge, how is that to be understood in the case of SIO?

With the perspective of Harding, subjugated standpoints are less likely to deny critique of oppressive social relations. We can view SIO as such subjugated standpoints. They are sex workers who are to some extent marginalized and stigmatized. Considering their position they have an interest in a critique of existing social structures. An example of SIO's critique is their resistance against victimization and stigma. Instead they claim recognition and respect. SIO thus points to stigma and victimization as oppressive structures. Structures which they obviously have an interest in critiquing. Other actors have a different perception of what it is that constitutes the oppressive element against sex sellers, and disagree to SIO's approach of legitimizing sex work and granting sex workers rights. With the feminist standpoint theory however, SIO's approach is acknowledged as the “least false” because of their particular subjugated position, or, as Harding puts it: their “privileged partial perspective”. This conclusion can be problematized in more ways.

One objection would be that SIO might not be the only actor interested in allowing critique of current social structures. However, because of the focus on SIO in this study I will not go into the non-sex selling actors' interests.

Another reason is the diversity in the field of prostitution and sex work. Judging SIO's perspective to be less false, or more valid, involves acknowledging the SIO members as representative of all sex

sellers. Other people selling sex might have different experience than those of my interviewees. This leads to the discussion of SIO's representativity. In the following I engage in that discussion by taking in theoretical perspectives from Spivak.

5.5.2 Representing who?

In the following quote from Møller it becomes evident, that SIO claim to be representative of sex workers in general:

“SIO is legitimate because we are the ones spoken about, the ones argued over, when women's rights and the intervention by the state is discussed. That is the legitimacy. We must be represented when people talk about sex workers” (Int. B.).

As I show above the SIO members, I spoke to, believe they represent the general group of people selling sex (SIO refer to the this group as *sex workers*). They further made it clear, that they acknowledge the diversity among sex workers, and both Kirkegård and Møller stress how they do not intend to make general statements on issues such as, whether sex work is in it self bad for people or not. Instead they stress how they are talking about their own personal experiences of selling sex when for instance talking about, how they like their job. Other issues, on the other hand, are perceived to be common to all sex workers, namely that they sell sexual services to make money, and that they are exposed to stigma and marginalization.

Møller says: “When we represent sex workers, we do it, where we all have the same conditions: We are all discriminated against by the legislation, we all do it to make money. We see it as a job. Our message, which is rights for sex workers, has to count for *all* sex workers. That is why we can speak for all sex workers” (Int. B.)

Consequently, SIO believes, that claiming rights for sex workers is based on common conditions. Thereby they believe, they are capable of legitimately representing all sex workers in the instances of claiming rights and fighting stigma.

As mentioned the legitimacy of this claim is contested.

Opposite of SIO's claim to speak for sex workers in general, many actors (Eg. The Nest International, Initiative of 8. March) believe, that SIO consists of the privileged few and do not acknowledge them to be representative of, and speaking for, all sex workers.

To get an outside perspective on SIO I interviewed employees from two organizations working with

a definition of prostitution as a social problem. One of them was Jette Heindorf, an employee at the state organization Danish Prostitution Center. The center is part of Socialstyrelsen, which SIO had been very critical about some years back (cf. The introduction above). I was therefore interested in the Center's view on SIO's representativity claim.

Heindorf was, however, very acknowledging of SIO's existence and their work. She told me that rumors about how the Center only provides help to prostitutes, who want to exit prostitution is a great misunderstanding and also pointed out, that in spite of the common interpretation of the relation between the center and SIO being very hostile, they had in fact been co-operating in a working party, and refer people to each other, when they get inquiries, they think the other part can better answer. In general my interviewee gave the impression of the two organizations as quite peacefully co-existing and addressing different kinds of sex sellers with different needs. My interviewee was, however skeptical about SIO's claim for rights for sex workers, as it is shown in this quote:

“I don't think, that all prostitutes think, that it is exactly those rights. Some would not dream of joining SIO. They don't see themselves as prostitutes for a longer period of time. They don't see it as career, but as a brief solution to a financial problem.” (Int. D.)

Heindorf thus argues, that only few people selling sex have an interest in joining SIO, an adds on that many people sell sex secretly and are living a double life with great fear of being exposed. They do thus not wish to be public about their sale of sexual services, which Heindorf sees as yet a reason. why they do not wish to join SIO (Int. D.).

When I asked about SIO's weaknesses seen from their perspective, a part of the answer was that:

”You don't always see how others have problems. That you romantizise. But I would like to underline that SIO has improved a lot” (Int. D.).

In an email correspondence with Heindorf on approving on the quotes, I use from her interview, she wrote to clarify: “That, which I see as the weakness of SIO, is, that they make statements, as if they represent a very large group of prostitutes. It is only a small group of female prostitutes, who wish to be a member of SIO”

A similar skepticism about SIO's potential for representing certain target groups is expressed by an employee in the Nest International:

“After all, Romanians and Nigerians do not dream of being emancipated sex workers. There is a reason why it is socially and internationally disproportionate” (Int. E.).

My interviewee, Nielsen, from the Nest International also had a general perception of SIO's work as being out of place regarding migrant sex sellers' conditions. She did not believe, that legalization and rights would benefit migrant sex sellers, because of their status as illegitimate migrants. As she said: "The group of people we are talking about, still don't experience the clinics that are run super legally" (Int. E.).

My interviewee gave the overall impression of respecting SIO and their approach, while not believing that it would benefit the migrant sex sellers, who are the target group of the Nest International.

She generally disagreed with SIO in their conclusion on the harm following sex sale, and believed that except from the point, that no one should be forced, SIO is ignoring important differences in conditions for different people selling sexual services. She thought SIO's arguments were misplaced, when it comes to migrant sex sellers and accused them of ignoring the negative sides to prostitution. For instance my interviewee mentioned, that SIO accuse the Nest International of exaggerating the "misery of the world", and stated "(...) there *is* a lot of misery in the world!" Like my interviewee from the Danish Prostitution Center, Nielsen further mentioned, that she believed, that a reason why SIO is so alone is that many people find it difficult to identify with SIO (Int. E.). The two interviews cited above show the skepticism towards the legitimacy of SIO's representation.

In a correspondence on approving of my interpretations and use of quotes from the interview with SIO board member, Kirkegård, she argues for the legitimacy of SIO's representativity of other sex sellers e.g.. people working in the streets and migrant sex sellers. She disagreed to mine and others' framing of these groups of sex sellers as voiceless, and argues that some of them did articulate their opinion in the public debate, but that they were ignored or rapidly forgotten. Moreover Kirkegård told me, that some people expressed themselves directly to SIO, to the Street Lawyers or at meetings, which SIO also attended. In Kirkegård's opinion, SIO therefore have an insight in these groups' opinions, which enables them to also represent them. She further argues that no active sex sellers (who are correctly informed of SIO's agenda) states, that they disagree with SIO. Kirkegård takes that as a sign of support of their claims.

Kirkegård thus interprets the large number of sex sellers outside of SIO as supportive, since they do not state their disagreement with SIO. This is in complete contrast to Heindorf from the Danish Prostitution Center, who believes, that the small number of members in SIO, makes them incapable of representing the whole group of sex sellers.

Kirkegård was also critical towards the statements from the employee in the Nest International. She

argues, that the statements are based on a twisted image of SIO as an organization thinking, that sex work is generally good and unproblematic simply, because the board members like the job themselves. Kirkegård disputes Nielsen's argument, that the migrant users of the Nest International would not benefit from SIO's claim of legitimizing sex work because of their status as illegitimate migrants. She argues, that it does not add up to say that somebody would not benefit from legitimizing their work, because they are already criminalized.

This dispute is symptomatic of the debate on prostitution and sex work. Arguments are often complicated and put together in such a way, that it becomes almost impossible to argue against it. As shown above, this goes for both the anti prostitution approach and the pro sex work approach. However that may be, it remains problematic that the majority of people selling sex are not engaged in the public debate, and there are thus many people, whose opinions we can not know of. The question of a legitimate representation is a central criticism of SIO, which is why, I engage further in this discussion.

The question of legitimate representation can be posed to SIO as well as actors advocating for sex sellers. As my aim in this work is to characterize the Danish Sex Workers' Rights Movement, I will however solely take up this skeptical view to the legitimacy of SIO's possibility of representing people selling sexual services.

It is thus the non-organized group of sex sellers, which I view in the position of the "subaltern" in the following. By then applying Spivak's criticism of political presentation on SIO, we can point to SIO's denial of the underlying structures of their re-presentation. In Spivak's sense, and on the premise mentioned above, SIO portrays themselves as transparent when claiming rights for all sex workers.

SIO thus run the risk of silencing the voiceless sex workers, whom they claim to represent. Another risk is, that the actions, which SIO propose as the way forward might not be in the interests of all other sex workers. This is similar to the critique from e.g.. The Nest International and the Danish Prostitution Center laid out above.

I argue that drawing conclusions on the above would be moving to a political level. Whether SIO is accepted as representative of the whole group of sex sellers becomes a matter of conviction. An interesting perspective on the matter would in deed be that of the people whom SIO claim to represent. Therein lies the dilemma: to speak for a group of voiceless people. How can we know if the voiceless agree to the claims made for them, if they do not have a voice, or only a very weak

one? If e.g.. drug users, sex-sellers walking the streets and the migrant sex-sellers do not speak (or are not heard), how is it possible to judge, if SIO's claims for rights for them is in their interest or not?

To continue in Spivak's understanding, we can understand the critique on SIO by e.g.. The Nest International and the Danish Prostitution Center, as a critique of a universalistic conception of sex workers, ignoring significant internal differences in privileges between SIO members being mainly Danish middle class women selling sex from clinics on the one hand, and the rest of the people selling sexual services e.g. migrant sex sellers, drug using sex sellers and Danish sex sellers working in the streets on the other hand. At the same time, pointing to internal differences among sex workers as a reason for dismissing SIO's possibility of legitimately representing sex workers as such, risks leading to such a relativist understanding of individuals selling sexual services, that it becomes impossible to perceive of sex sellers as a group at all. If we can not perceive sex sellers as a group, it becomes impossible to speak for them, claim rights or at all articulate political issues about the group.

What is certain is, that a general paradox in identity politics is the simultaneous need for defining identity categories as a starting point for claiming rights for a group of marginalized people and the inevitable reproduction of the foundation for exclusion and marginalization inherent in that move. SIO is thus no exception.

In the above I have discussed the legitimacy of SIO's claim of representativity and found both support and opposition to the claim.

6. CONCLUSION AND FURTHER PERSPECTIVES

In the following I conclude on the aim and research question of the thesis, make some further perspectives on my findings and suggest further research as well as give account of some methodological reflections.

6.1 Conclusion

SIO can be characterized as a small, grass-root like organization with little financial and human resources. It appears fragile and dependent of the commitment of a few active members, in particular that of the chairperson Susanne Møller.

SIO's approach to the debate on prostitution and sex work includes a full legalization of sex work and rights for all sex workers. They argue by means of pro sex work feminist discourses advocating acknowledgment of sex workers as competent individuals. Their activities span from media interventions such as the postcard event mentioned in the introduction of this thesis, over demonstrations to giving interviews and speaking at meetings.

SIO see a major challenge in the stigma which they identify at all societal levels. They feel victimized from “the entire rescue industry” and the women's movement, and in general experience being exposed to a paternalist and degrading view in society. SIO argue that sex workers lack respect and recognition and acceptance as whole human beings, and that such a degrading view reinforces the stigma on sex workers.

SIO succeeded in establishing a voice in the public debate to the extent, that they are invited to a number of meetings by various actors including public organizations such as the Danish Prostitution Center. SIO believe to have had an impact on public institution's approach to prostitution and sex work in making them more nuanced. Furthermore SIO board members believe that the work of SIO and others supporting their approach had an influence on the current government's decision not to criminalize clients.

Among the relatively few people who are active in SIO, the organization seems to provide an empowering collegial space offering recognition and strengthening of sex workers' self-perception and countering the taboo, shame, guilt and stigma connected to sex work.

SIO has a loose connection to the international Sex Workers' Rights Movement, but are mostly in contact with the other Nordic sex workers' organizations. A few individuals offer support to SIO in the shape of writings for the media and other places. Party political support of SIO's agenda come from as strikingly diverse a group as Liberal Alliance, the Conservative People's Party and a queer

fraction from the Red-Green Alliance. Obvious alliances with unions and women's organizations seem far away. Møller expresses feeling abandoned by the women's movement. Instead of being allied with the mentioned actors, SIO is in opposition to an alliance of these, fighting over definitions of prostitution and sex work and interpretations of female sexuality.

Based on their personal experience and positions as sex workers, SIO claim to legitimately represent sex sellers in general. Within a conceptual framework of Feminist Standpoint Theory their claim can be understood as having a “privileged partial perspective”, which entails the possibility of producing “less false” knowledge. As a consequence of this premise SIO's representativity claim is legitimate.

This claim is however contested for instance by the organizations the Nest International and the Danish Prostitution Center. They argue that SIO consist of “the privileged few” and thus contest the legitimacy of SIO's representativity claim.

By accepting the premise of this critique of SIO and applying Spivak's notion of “re-presentativity” of “the subaltern”, SIO can be accused of portraying themselves transparently and risk to silence the “subaltern” they re-present.

Ultimately it becomes a political matter whether the legitimacy of SIO's representativity is acknowledged or not. On the one hand a universalist understanding of the group of sex sellers entails the risk ignoring significant difference within the group. On the other hand, dismissing the legitimacy of SIO's representativity on the basis of difference may lead to relativism to an extend, where it becomes impossible to articulate political claims for sex sellers as a group altogether. This universalist / relativist dilemma is a paradox in identity politics in general.

6.2 Further perspectives

To put the issue of SIO as the privileged few claiming to represent a group of less privileged into perspective, I am inspired by the article “Can sex workers speak” [Kan sex-arbejdere tale?] by Christian Groes-Green (2012). Here he reflects on problematics in identity political movements in general. It is a common problem in identity politics, that groups claim rights, because they are in a marginalized position. Marginalized people are mostly underprivileged and thus not likely to be very resourceful. It is evident in many identity political movements that a few relatively more resourceful individuals within a group of marginalized individuals have organized to claim rights for the majority of less resourceful and voiceless people. One example of this is the Civil Rights Movement in the USA, in which a prominent person such as Martin Luther King Jr. is commonly acknowledged to have been a spokesperson for the less privileged black minority, regardless of his

relatively high status as a pastor. Other examples of such shaping of identity politics are the Labor Movement and the Women's Movement (Groes-Green, 2012).

An interesting question is thus, if it can be true of the case of the Danish Sex Workers' Rights Movement as well as it has been in other movements at other times, that a privileged few speaking up has the potential to pave the way for the majority of the marginalized group?

6.3 Critical methodological reflections

I am aware that I reproduce dichotomies of the polarized debate (including feminist analyses of prostitution) by describing it as two different discourses. Because the debate is much centered around that split-up and tends to be pictured as such, I found it necessary to work with these two categories because they dominate the debate and the discussions in the field. Also I found it necessary to reproduce this dichotomy to operationalize the discourses, and I am aware that it simplifies an ambiguous debate.

It would have been a methodological and ethical strength to have had included the voice of people selling sexual services who are not organized in SIO, to get their own statement regarding SIO's claim to represent sex sellers in general. As described in the methods chapter the access to the field was however limited and time did not allow me to continue to try to get in touch with some of the people outside SIO.

6.4 Future research

In continuation of the above, it would be an interesting future study to include people selling sex who are not organized in SIO and learn what their opinion is on SIO's work and possibility of representing sex sellers in general.

I have focused on the representativity of SIO in this thesis. A critical discussion of non-sex selling actors' representativity would also be an interesting future study.

Finally a comparative analysis of SIO and one or more other identity political movements could throw light on potentials and limitations for SIO as an organization.

Literature

- Agustín, L. M. (2007). *Sex at the margins: Migration, labour markets and the rescue industry*. Zed Books.
- Bernstein, E. (2007). *Temporarily yours – intimacy, Authenticity and the Commerce of Sex*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Bernstein, E. (2010). Militarized humanitarianism meets carceral feminism: The politics of sex, rights, and freedom in contemporary antitrafficking campaigns. *Signs*, 36(1), 45-7
- Bernstein, E. (2013). *Brokered Subjects: Sex, Trafficking, and the Politics of Freedom*, Keynote speech at the conference Intimate Migrations, Roskilde University, 4/4/2013
- Bilfeldt, A. (2007). Metodekombination med kritisk analyse. I Fuglsang, L., Hagedorn-Rasmussen, P., & Bitsch Olsen, P. (red.), *Teknikker i samfundsvidenskaberne*. (s. 122-134). Frederiksberg: Roskilde Universitetsforlag.
- Bissenbakker, M. (2013). 4/3/2013. Power Point from lecture, University of Copenhagen.
- Bjønness, J. (2003). *Hvem er de andre? Om konstruktioner av 'den prostituerede'*, I Nord Nytt no. 87.
- Bjønness, J. (2011). *Jeg siger jo ikke, at jeg vil være astronaut, vel...- en antropologisk undersøgelse af relationen mellem kvinder med erfaring med seksuelle ydelser og det sociale system*, Rådet for Socialt udsatte.
- Butler, J. (1990) *Gender Trouble*. New York and Oxon: Routledge.
- Casas, L. O. (2013) *Getting caught? The Articulation of Migration, Marriage, Love and Economic Strategies among Latin American Sex Workers in Spain*, speech at the conference Intimate Migrations, Roskilde University, 4/4/2013
- Davidson, J. O'Connell (2006). Will the real sex slave please stand up? *Feminist Review*, 83(1), 4-22.
- Ditmore, M. H. (2006). *Encyclopedia of prostitution and sex work*. Conn: Greenwood Press.
- Elling, B. (2004). Kritisk teori, in Fuglsang, L. & Olsen, P. B. (ed), 2004: *Videnskabsteori i Samfundsvidenskaberne – På tværs af fagkulturer og paradigmer*, Roskilde Universitetsforlag
- Foucault, M. (1978). *The Will to Knowledge – The History of Sexuality*. London: Penguin Books
- Goffman (1963). *Stigma: Notes on the Management on Spoiled Identity*. London: Penguin Books Ltd.
- Gramsci, A. (1978). *Selections from Prison Notebooks*. London: Lawrence and Wishart.
- Guha, R. (1983). *Elementary Aspects of Peasant Insurgency in Colonial India*. Delhi: Oxford University Press India.

- Haraway, D. (1988). Situated knowledges: The science question in feminism and the privilege of partial perspective. *Feminist Studies*, 14(3), 575-599.
- Harding, S. (1997). Comment on Hekman's "truth and method: Feminist standpoint theory revisited": Whose standpoint needs the regimes of truth and reality? *Signs*, 22(2), 382-391.
- Hekman, S. (1997). Truth and method: Feminist standpoint theory revisited. *Signs*, 22(2), 341-365.
- Järvinen, M. (1990). *Prostitution I Helsingfors – en studie i kvinnokontroll*, Åbo Akademis Förlag.
- Kempadoo, K. (1998). Globalizing Sex Workers' Rights, in Kempadoo, K. & Doezema, J. (ed) 1998: *Global Sex Workers*. Routledge.
- Kempadoo, K., Sanghera, J., & Pattanaik, B. (2005). *Trafficking and prostitution reconsidered*. Paradigm Publishers
- Kristensen, C. J. (2007). Interview med enkeltpersoner, in Fuglsang, L., Hagedorn-Rasmussen, P., & Olsen, P. B. (2007). *Teknikker i samfundsvidenskaberne*. Roskilde Universitetsforlag.
- MacKinnon, C. (1993). *Only words*. Cambridge, MA: Harvard University Press
- Mai, N. (2013) *Performing Biographical Borders: Problematizing Sexual Humanitarianism*, speech at the conference Intimate Migrations, Roskilde University, 4/4/2013
- Morton, S. (2003). *Gayatri chakravorty spivak*. Routledge.
- Morris, R. (2010). *Can the subaltern speak?: Reflections on the history of an idea*. Columbia University Press.
- Pheterson, G. (1996). *The Prostitution Prism*. Amsterdam University Press.
- Plambech, S. (2010). From Thailand with love- Transnational marriage migration in the global care economy, in Zheng, Tiantian (ed.) 2010: *Sex Trafficking, Human Rights and Social Justice*, Routledge
- Rasborg, K. (2004). Socialkonstruktivismen I klassisk og moderne sociologi, in Fuglsang, L. & Olsen, P. B. (ed), 2004: *Videnskabsteori i Samfundsvidenskaberne – På tværs af fagkulturer og paradigmer*, Roskilde Universitetsforlag
- Scambler, G & Scambler, A. (1997). *Rethinking Prostitution – Purchasing Sex in the 1990s*. Routledge, London
- SFI (2011). *Prostitution i Danmark*, København:SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd
- Smith, D. (1974). Women's Perspective as a Radical Critique of Sociology. *Sociological Inquiry* 44,7-14.

- Stormhøj, C. (2004). Feministisk teori, in Fuglsang, L. & Olsen, P. B. (ed), 2004:
Videnskabsteori i Samfundsvidenskaberne – På tværs af fagkulturer og paradigmer,
Roskilde Universitetsforlag
- Vance, C.S. (1989). *Pleasure and Danger – Exploring D`Female Sexuality*. Pandora Press
- Weekendavisen (2013). 11/1/2013. *Spiderman kører da med barnevogn*.

Online resources

- Avisen.dk (2009). (30/3/13) http://www.avisen.dk/ritt-b-koebesex-er-forkasteligt_118857.aspx
- Dworkin, A. (1994). (30/3/13) (<http://www.sextrade101.com/docs/articles/article1.pdf>)
- Gadejuristen (2013). (30/3/13). <http://gadejuristen.dk/om-gadejuristen>
- Groes-Green, C. (2012). *Kan sex-arbejdere tale?* Information, 30/6/12
<http://www.information.dk/304870>
- Information (2013a). (30/3/13) <http://www.information.dk/452827>
- Justitsministeriet (2013). (30/3/13). <http://www.justitsministeriet.dk/ministeriet/r%C3%A5d/straffelovr%C3%A5det>
- Kvinfo (n.d.). (30/3/13)
http://forside.kvinfo.dk/tema/Prostitution_i_Danmark/Hvad_er_prostitution/Perspektiver_paa_prostitution
- Københavns Kommune (2013). (30/3/13). <https://subsite.kk.dk/Nyheder/2009/December/K%C3%B8benhavnModProstitution.aspx>
- MacKinnon, C. (2011). (30/3/13). <http://www.youtube.com/watch?v=zpYegz1OqHA>
- Politiken (2012). (27/8/12). *I seng med friheden*.
<http://politiken.dk/debat/kroniken/ECE1732649/i-seng-med-friheden/>
- Reden (2013a).(30/3/13). http://reden.dk/index.php?section_id=1
- Reden (2013b). (30/3/13). <http://redeninternational.dk/?pid=105>
- Reden International (2013a). (30/3/13) <http://www.redeninternational.dk/>
- Seksualpolitik (2013). (30/3/13). <http://www.seksualpolitik.dk/index.html>
- Sex workers in Europe Manifesto (2005). (30/3/13).
<http://www.sexworkeurope.org/resources/sex-workers-europe-manifesto>
- SIO (2013). Press release 3. (30/3/13). <http://www.radikale.net/flemming-nakinge-nielsen/indlaeg/2013/03/03/pressemeddelelse-fra-sexarbejdernes-interesseorganisationsio>
- SIO 1 (n.d.) (30/3/13). <http://www.s-i-o.dk/om-sio/hvadvilvi/>
- SIO 2 (n.d.) (30/3/13). <http://www.s-i-o.dk/english/about-sio/>
- SIO 3 (n.d.) (30/3/13). <http://www.s-i-o.dk/sexarbejdernes-interesseorganisation-sio-lancerer->

%E2%80%9Csex-for-postcard%E2%80%9D/

Socialdemokraterne (2013) (30/3/2013). [http://socialdemokraterne.dk/default.aspx?](http://socialdemokraterne.dk/default.aspx?func=article.view&id=728774&menuID=700835&menuAction=select&topmenuID=700835)

[func=article.view&id=728774&menuID=700835&menuAction=select&topmenuID=700835](http://socialdemokraterne.dk/default.aspx?func=article.view&id=728774&menuID=700835&menuAction=select&topmenuID=700835)

Socialstyrelsen (2013a). (30/3/13).

<http://www.servicestyrelsen.dk/udsatte/prostitution/kompetencecenter-prostitution>

Socialstyrelsen. (2013b). (30/3/13). <http://www.socialstyrelsen.dk/udsatte/prostitution>

Spiegel (2009). (30/3/13). <http://www.spiegel.de/international/zeitgeist/groepenhagen-conference-prostitutes-offer-free-climate-summit-sex-a-665182.html>

Tag stilling, mand! (2013). <http://www.tagstillingmand.dk/> Socialdemokraterne (2013a).

(30/3/13)[http://www.socialdemokraterne.dk/default.aspx?](http://www.socialdemokraterne.dk/default.aspx?func=article.view&id=728774&menuID=700835&menuAction=select&topmenuID=700835)

[func=article.view&id=728774&menuID=700835&menuAction=select&topmenuID=700835](http://www.socialdemokraterne.dk/default.aspx?func=article.view&id=728774&menuID=700835&menuAction=select&topmenuID=700835)

Tv2 (2013a). (30/3/13). <http://nyhederne.tv2.dk/article.php/id-64339383:flertal-vil-give-prostituerede-ret-til-dagpenge.html>

8. marts-initiativet (2013). (30/3/13) <http://www.8marts.dk/11153/Om%20os>

Acknowledgements

I would like to thank the people who helped in the process of writing this thesis.

First of all to my interviewees for your trust and time.

I would also like to thank my supervisor Åsa Lundqvist and my co-supervisor Giulia Garofalo for generous advice along the way, and Christian Groes-Green for sharing his knowledge on the field.

In addition I am grateful to the following people for good discussions, vibes, help, advice and patience in the process and product of the thesis writing:

Torben Westergaard, Elin Elnef, Tine Gottschau, Kirsten Thomassen, Dorte Lykke, Finn Andersen, Rasmus Lykke Andersen, Sara Bødker, 'Det lille Kontor', 'Ræven i Mosen' and Usmifka in Zjeravna.

Thank you!

Appendix

The following appendix comprises the newspaper articles on the debate on prostitution and sex work which have been used to map the Danish debate.

Debat: *Kriminaliser sexkøb*

Politiken | 22.03.2013 | | Sektion: Kultur Side 6 | 729 ord | Artikel-id: e3b75fc4 | Original artikel

PROSTITUTION Man får lyst til at tude, når man ser det forslag, Liberal Alliance og Konservative har stillet vedrørende lempelse af rufferiparagraffen.

af MARION PEDERSEN, FHV. MF (V); M. FL.

LIBERAL ALLIANCE og de konservative har i sidste uge sendt forslag til folketingsbeslutning om at sikre ordentlige forhold for prostituerede. Her foreslår de, at et udvalg skal udarbejde forslag med henblik på at lempe eller rettere sagt afskaffe rufferiparagraffen.

Deres påstand er, at på den måde kan prostituerede få mindre og færre skader af at være i prostitution.

Men når vi læser deres forslag, tager de udgangspunkt i bagmændenes velbefindende mere end de prostitueredes. Med retten til bl. a. at ansætte telefondamer og dørmænd, som forslaget lægger op til, gør man det jo netop muligt for bagmændene at være fysisk (og ikke bare psykisk) til stede, hver gang en kunde modtages.

Det vil sige, hvor kvinderne nu vil kunne afvise en kunde, de er utryg ved, vil det blive sværere i fremtiden, fordi hun bagefter vil skulle forklare bagmanden, hvorfor hun sagde nej, og dermed vil der være risiko for, at hendes grænser bliver overtrådt endnu mere.

Der flourer en masse myter omkring prostitution, en af dem, der ofte bliver trukket op af hatten, er, at man som prostitueret ikke vil kunne få dagpenge eller sygedagpenge. Det er ikke korrekt! Hvis man registrerer sig som prostitueret (selvstændig) og betaler skat, har man den rettighed. Det gælder for alle små erhvervsdrivende.

Hvorfor har politikerne ikke givet sig tid til at undersøge, hvilke erfaringer de har med legalisering i lande som Tyskland, Holland og New Zealand.

Alle tre lande har forsøgt sig med lige netop det forslag, som K og LA nu kommer med, og alle tre lande har inden for de sidste par måneder været i medierne og sagt, at deres legalisering af branchen og dermed forsøget på at kontrollere branchen er slået fejl. Det gælder både politikere og højtstående politifolk.

I stedet har man måttet konstatere, at de eneste, der har fået bedret deres arbejdsvilkår betragteligt, er lige netop dem, de ville holde ude - nemlig den organiserede kriminalitet.

Både Tysklands og Hollands bordeldrift bliver nu kontrolleret af østeuropæiske bander og New Zealands af organiserede bander a la HA og den kinesiske mafia, der importerer kvinder fra særligt Kina på studievisa.

INGEN AF ovenstående landene har nogen kontrol med prostitutionen i deres lande. Hollands parlament havde i sidste uge politikere i Sverige for at se på den svenske model.

Det skriger til himlen, at man i fuld alvor tror, at man kan kontrollere problemet ved at legalisere det.

Uden i øvrigt at skulle give nogen ' gode ideer' ville det eneste, der kunne dæmme en lille smule op, være at lave statsbordeller med statsansatte vagter, men det er der vel trods alt ingen, der vil.

Det, der ville virke, er at fjerne størstedelen af indtjeningen via kriminalisering af kunderne. Hver 7. danske mand har besøgt en prostitueret, det vil sige, det er brødre, fædre, ægtemænd og arbejdskolleger, der udgør langt den største kundegruppe.

Man hører ofte også det tåbelige argument, at vi er nødt til at have prostitution af hensyn til de handikappede, men helt ærlig, vi har hørt flere handikappede, der betakker sig for at være ' gidsel' for den påstand, og uanset hvad, har man vel ikke en ret til, af den grund, at skade et andet menneske.

VI ER SIKRE på, at hvis kunderne risikerede at komme i karambolage med loven, ville mange afholde sig fra at købe sex.

Der er jo masser af datingsider og swingerklubber, man kan frekventere, hvis man skal have sex og ikke lige har en partner ved hånden. Og skulle alting slå helt fejl, så er langt de fleste af os jo heldigvis udstyret med to hænder, og så kan man klare det selv.

Fjerner man størstedelen af kundeunderlaget, vil man samtidig gøre området uinteressant for den organiserede kriminalitet, simpelthen fordi der så ikke vil være særlig mange penge i det.

Lad os minde om, at prostitution i verden økonomisk kun overgås af våben og narkosalg.

Så kære politikere, vil I ikke nok stemme forslaget ned - vi kan simpelthen ikke være andet bekendt. Vi lever i 2013; det kan ikke være rigtig, at I synes det er i orden at ødelægge et andet menneske blot for at nogle kan få tilfredsstillelse.

Indlægget er skrevet af: Yildiz Akdogan, fhv. MF (S), Flora Ghosh, leder af LivaRehab, Anne Rasmussen, debattør, og Trine Hørdum Grünberger, cand. scient.

soc.

Det skrider til himlen, at man i fuld alvor tror, at man kan kontrollere problemet ved at legalisere det.

Skal prostitution normaliseres?

Berlingske | 09.02.2013 | | Sektion: Politiko Side 8 | 677 ord | Artikel-id: e3a61aaa | Original artikel

Rettigheder. Efter at regeringen i denne uge endegyldigt besluttede ikke at kriminalisere prostitutionskunder, er spørgsmålet nu, om prostitution skal normaliseres som alt andet arbejde. Berlingske bringer et indlæg fra Susanne Møller, talsperson for sexarbejderne, og tager debatten med sognepræst Kathrine Lilleør og sociolog Claus Lautrup.

af KATHRINE LILLEØR Sognepræst, ph. d. CLAUS LAUTRUP Sociolog.

Duellen Er normalisering vejen frem?

JA

Efteruddannelse? Praktik? Arbejdsstillinger? MUS-samtaler? Morsomhederne står i kø, når talen falder på at normalisere prostitution efter gældende arbejdsmarkedsregler.

Men det siger mere om reglernes mangfoldige latterlighed end om prostitution. Selvfølgelig skal vi have normaliseret prostitution som erhverv. Jeg undrer mig over, at de samme folk, der så intenst har ønsket sig forbud mod sexkøb efter svensk forbillede, nu kan foreslå, at vi bevarer rufferiparagraf og midt-imellemto-stole-lovgivningen for prostitution. Jeg er klar over, at man gør det af hensyn til de stakkels kvinder, der handles og lever under slavelignende forhold.

MAN HJÆLPER IKKE kvinder, hvis man gør det svært for dem at tjene penge ved at sælge sex. Kvinder har til alle tider benyttet sig af den mulighed, og det er en reel overlevelsesmulighed, som den enkelte kvinde må have lov at vælge. Vi andre kan mene, at det er uværdigt, men det er nu lettere at være indigneret, når man har pensionsopsparingen på det tørre.

DEN STØRSTE HJÆLP, vi kan give den prostituerede er, at gøre prostitution lovligt med klare retningslinjer for, hvordan man gennemsigtigt og momsregistreret kan drive bordelvirksomhed. En retningslinje kunne være, at man på et synligt sted i bordellet er forpligtet til at skrive, hvor stort overskud virksomheden har i procent pr. tjente krone. Lidt i stil med fødevarekontrollens smiley-opslag. Det ville give kunderne mulighed for at vurdere, om kvinderne i bordellet er handlede kvinder, der genererer et stort overskud til virksomheden, fordi de kun selv tjener fem kroner pr. kunde.

DET ER EN STOR lykke, at man nu endelig tænker i normalisering frem for forbud for prostitutionsbranchen. For det skubber til den forløjede moralisme, at sex ikke er noget, man bør kunne købe sig til. Det er ikke sandt. Mange parforhold bygger på en diskret sex-udvekslingsaftale. Den prostituerede kvinde gør blot handlen synlig for enhver. Hun hjælpes bedst ved, at hun får ordentlige forhold at arbejde under, så hun kan tjene så meget, at hun kan vælge et andet hverv. Hvis det er det, hun vil.

NEJ

Uanset om man kriminaliserer eller legaliserer sexkøb, bliver den prostituerede taberen.

Til gengæld står bagmændene tilbage som vindere.

Der findes ingen nemme løsninger på prostitution. Men ser man på erfaringerne fra Sverige, Norge og Holland kan det undre, hvorfor vi ikke diskuterer den danske afkriminalisering som den bedste mulige løsning? I Danmark er det lovligt at købe og sælge sex.

Men rufferiparagraffen gør det ulovligt at tjene på andres prostitution. Paragraffen er til stor gene for de prostituerede, fordi den i princippet gør det umuligt for dem at ansætte en revisor til skatteregnskabet på lovlig vis. Alligevel er alternativet værre.

PÅ TRODS AF legaliseringen i Holland sælger langt størstedelen af de prostituerede stadig sex på det uregulerede marked, som styres med hård hånd af kriminelle bagmænd. Mange kvinder ser ingen anden mulighed, fordi de opholder sig ulovligt i landet og/ eller ikke vil registreres som prostituerede.

Vinderne er dermed bagmændene.

I Norge og Sverige har man med en kriminalisering af sexkøb øget forud sætningerne for udnyttelse af kvinderne væsentligt. De prostituerede er søgt ind i lyssky miljøer og er blevet afhængige af mellemmand og bagmand, som skal finde kunderne til dem, nu hvor de selv er blevet mindre tilgængelige. Det gør de ikke gratis.

Det nævnes ofte, at kriminaliseringen har medført færre handlede kvinder. Et muligt fald i antal kan dog snarere forklares med myndighedernes massive jagt på udenlandske prostituerede, snarere end kriminaliseringen af sexkøb.

I DANMARK MÅ vi holde fast i rufferiparagraffen, men samtidig bruge sund fornuft, så den

prostituerede kan eksistere. Vil vi mindske efterspørgselsiden, viser min undersøgelse af 5.500 sexkunder fra 2005, at jo yngre mænd er, når de køber sex første gang, jo oftere køber de sex senere i livet.

Dette er blot ét eksempel på den store viden vi har om, hvorfor mænd køber sex, og hvor vi kan sætte ind. Lad os på et seriøst og videnskabeligt grundlag dæmme op for mændenes købelyst og sammen med holdningskampagner og værdige sociale tilbud til prostituerede og kunder nedbringe antallet af sælgere og købere af seksuelle ydelser.

Tid til at tage ansvar

Information | 23.02.2013 | | Sektion: Moderne Tider Side 5 | 872 ord | Artikel-id: e3ab75ba |

Original artikel

Købesex Der er sket noget med debatten om prostitution - noget, som kan ende med at gavne dem, der sælger sex

af Anders Haahr Rasmussen

En årtilang debat om prostitution ser ud til at være forbi. Den blev sat i gang af Socialdemokraternes Mette Frederiksen, der i 2002 foreslog at kriminalisere sexkunder. Hun lagde ikke skjul på sine motiver. En kriminalisering af kunderne ville ikke nødvendigvis løse de prostitueredes problemer, erkendte Mette Frederiksen: »Men det vil være et godt signal at sende til samfundet.« Det var et kontroversielt forslag. Der var ikke flertal for det i Folketinget, ingen opbakning til det i befolkning, og selv Frederiksens egne partifæller kritiserede hendes svensk inspirerede forslag.

Det skulle hurtigt ændre sig. En række organisationer så lyset i en kriminalisering.

Kvinderådet, Dansk Kvindesamfund, Feministisk Forum og Landsorganisation af Kvindekrisecentre støttede en ændring af straffeloven, og da de sammen i 2008 lancerede 8. marts-initiativet med bl. a. kampagnen Tag stilling, mand, der opfordrede mænd til at støtte et forbud mod køb af sex, var det med politisk opbakning fra SF, DSU og Enhedslistens kvindeudvalg.

Kendte mænd tog stilling. Fra Peter Mygind og Peter Gade til Kurt Strand og Harald Børsting blev der sagt nej til køb af sex og ja til et forbud. Året efter besluttede Socialdemokraterne med Helle Thorning-Schmidt i spidsen at arbejde for en kriminalisering.

Der blev arrangeret høringer og internationale konferencer, hvor svenske politikere fortalte begejstret om egne erfaringer med et forbud, mens nordiske antologier som *Nei til kjøp av sex og kropp* beskrev, hvordan «kampen mod prostitution» nu havde ført til sexkøbsforbud ikke bare i Sverige, men også i Norge og Island.

Så kom vinteren

Med et populært udtryk kan man sige, at kriminaliseringsdagsordenen havde momentum, da S, R og SF dannede regering i efteråret 2011 på et grundlag, der lovede at »gennemføre en grundig undersøgelse af et forbud mod købesex«. Der var sket meget, siden Mette Frederiksen luftede sine forbudstanker små 10 år forinden. Lovændringen så ud til at ligge lige om hjørnet.

Men så blev det vinter. Sikke en vinter det blev for forbudsfløjen. I slutningen af november udkom Straffelovrådets anbefaling, der advarede mod en kriminalisering. Det ville øge stigmatiseringen og umyndiggørelsen af de prostituerede uden at forårsage mærkbart fald i den samlede prostitution eller forhindre menneskehandel og rufferi, lød det i den 472 sider lange

rapport.

Regeringen lyttede efter og ændrede kort efter sin politik på området. Et forbud var ikke længere aktuelt. Søndag den 3. februar viste DR1 så et afsnit af tv-serien Borgen med prostitution som tema. Halvanden million danskere så med i bedste sendetid, da en fikcionaliseret udgave af de seneste års prostitutionsdebat rullede over skærmen med fortalerne for et forbud castet i rollerne som selvgode, moraliserende skurke over for den anderledes nuancerede Birgitte Nyborg.

Virkelighedens konservative fornemmede hurtigt, hvad vej vinden blæste, og meldte ud, at de nu gik ind for at anerkende prostitution som erhverv med dertilhørende arbejdsmarkedsrettigheder i form af dagpenge og sygedagpenge. Et flertal af befolkningen bakkede op om det synspunkt - blot 24 procent var uenige.

Stillingtagen

Det seneste hug til Mette Frederiksen & co.

kom fra Politiken, der ellers i årevis har leveret journalistisk støtte til kampen for et forbud, men som nu på lederplads har taget afstand fra et sådant og i sidste uge lancerede det ambitiøse tema 'Bordellet - en arbejdsplads i Danmark', der fortæller de sexarbejdende kvinders egen historie med overskrifter som »Sexarbejde er min kvindekamp« og »Vi har det skidesjovt«. Der ser ikke ud til at være mange legekammerater tilbage for forbudsfløjen. Danmark har taget stilling - køb af seksuelle ydelser skal ikke gøres strafbart. Hvilket gør det fristende at konkludere, at den store debat er forbi.

Det er ikke tilfældet. Hvad vi muligvis ser enden på er 10 års symbolpolitisk tovtrækkeri, der har reduceret et ualmindelig komplekst emne - placeret i et krydsfelt af køn, sex, klasse, race, magt, marginalisering, stigmatisering og globalisering - til et spørgsmål om at være for eller imod. Og hvad der forhåbentlig venter på den anden side, er en politisk debat, der tager udgangspunkt i hverdagen for de mennesker, der sælger sex i Danmark.

Spørgsmål

Spørgsmålene er mange: Hvordan sikrer man mennesker, der sælger sex, mod at blive udnyttet af alfonser uden samtidig - som det er tilfældet med den nuværende rufferilov - at kriminalisere telefondamer og udlejere? Hvad skal der til for at sexarbejdere får tillid til politiet og tør kontakte dem i tilfælde af voldshandlinger, som vi så i sidste weekend, da grupper af mænd bevæbnet med knive og pistoler overfaldt tre københavnske bordeller med krav om beskyttelsespenge? Skal en kvinde, der har modtaget kontanthjælp, mens hun solgte sex, kunne henvende sig til kommunen for at få hjælp til at forlade sexbranchen uden at risikere en sag om socialt bedrageri? Hvordan forbedrer man sikkerheden på bordellerne mest muligt? Kunne en licensordning komme på tale? I så fald hvilken? Det er ikke just sexede spørgsmål. De vil næppe kunne samle folk til demonstrationer og storstilede kampagner. Men det er vigtige spørgsmål for en udsat gruppe af befolkningen. Langt vigtigere end det krav om moralsk stillingtagen, der har hersket alt for længe.

»Det væsentligste for mig,« sagde Mette Frederiksen tilbage i 2002, »er at få sat fokus på området, og at vi som samfund tager et større ansvar for det, der sker i forbindelse med prostitution.« Fokus er der kommet. Nu er det tid til at tage ansvar. Debatten er først lige begyndt.

ahr@information.dk

Eksperter: 'Bordellet' viser kun en del af prostitutionsmiljøet

Politikens artikelserie 'Bordellet' gør os klogere på prostitution, men kun på en del af den.

Historierne om Adriana, Skøge og de andre medarbejdere på et stort bordel i København har taget os med ind til ugebladene i pauserummet og videre med ind bag den lukkede dør, når kvinderne på 'Bordellet' møder deres kunder.

Og kvindernes oplevelser af prostitutionsmiljøet, som de er beskrevet på politiken.dk og i Politiken, viser en del af virkeligheden - men kun en del af den.

»Serien tegner et billede af et specifikt miljø - og den giver heller ikke udtryk for, at den gør andet end det«, siger Theresa Dyrvig, forskningsassistent ved Det Nationale Forskningscenter for Velfærd SFI og medforfatter på SFI's rapport om det danske sexmarked.

Tegner et forherligende billede

Serien 'Bordellet' får i et debatindlæg i Politiken kritik af seks tidligere prostituerede, der mener, at portrættet af de veluddannede og stærke kvinder i serien skaber et forherligende billede af livet som sexarbejder.

De psykiske, fysiske og emotionelle konsekvenser af prostitution mærker man nemlig først, når man ikke er i faget længere, skriver de seks kvinder i debatindlægget.

»Vi er mange, der har måttet erkende, at prostitution ikke var et frivilligt og frigørende valg, men grænseovereskridende, voldeligt, ufrit. Vi mistede lige så stille kontakten med os selv. For at kunne holde til det«, skriver de blandt andet.

Det er stort set umuligt at sige noget om omfanget af prostituerede, der får voldsomme konsekvenser efterfølgende, siger Theresa Dyrvig, der mener, at såvel kvinderne i 'Bordellet' som kvinderne bag debatindlægget bør tages alvorligt.

»Der er ikke mig bekendt lavet studier, hvor man har isoleret effekten af prostitution. Så det med at sige, at prostitutionen har gjort, at du har fået den og den skade, fysisk eller psykologisk, det er der altså ikke lavet repræsentative undersøgelser af. Jeg vil overordnet sige, man skal passe rigtig meget på med ikke at have respekt for folks udtalelser om den situation, de selv befinder sig i. På den anden side skal man også have respekt for udtalelserne fra de seks kvinder, der skriver indlægget«, siger hun.

Mogens Holm Sørensen, der er konsulent i Socialstyrelsen og medforfatter til rapporten 'Vejen ud', som blandt andet bygger på interview med tidligere prostituerede, er enig i, at begge oplevelser af livet som ansat på et bordel kan være sande. Og ligesom Theresa Dyrvig savner han også en repræsentativ undersøgelse af konsekvenserne ved sexarbejde.

»Der kommer vi til kort, og derfor bliver vi nødt til at lytte til alle stemmer i debatten. Jeg tror, at nogle kvinder går ud af prostitution uden at opleve sociale problemer, og så er der nogle, der går ud af det og oplever en masse problemer, som kan være stamme fra prostitutionen eller fra noget, der skete før, de gik ind i prostitutionen«, siger han.

Mytedræbere

I hans øjne kan en serie som 'Bordellet' være med til aflive nogle af de mange myter, der klynger sig til prostitutionsfaget.

»Man kan sige, at oplysning afmystificerer. Og jo mere, man kan afmystificere og afmytificere prostitutionsområdet, des større er sandsynligheden for en ordentlig debat og en ordentlig dialog om, hvad der foregår«, siger han.

Myterne baserer sig dels på manglende kendskab til miljøet, dels på holdninger om, at prostitution er enten anstødeligt og forkasteligt eller ganske naturligt, fortæller Mogens Holm Sørensen.

»Et eksempel på en myte kan være, at kvinder i prostitution alle har været udsat for seksuelle overgreb i barndommen. En anden er myten om den lykkelige luder, eller at kvinderne fungerer som smittespredere for seksuelt overførte sygdomme«, siger han.

De mange myter og fordomme skaber en stigmatisering eller en stempling på forhånd i samfundet, som faktisk et af de største problemer for kvinderne, siger Theresa Dyrvig.

»Der er nogle ord i prostitutionsdebatten og en måde at sige tingene på, som virker meget voldsom og er meget følelsesladet, og det er også med til at skabe stigmatisering. Det er ikke altid, at der er plads til mange nuancer«.

Stigmatiseringen er svær at gøre op med

Selv om en serie som 'Bordellet' kan være med til at skabe mere viden, mener Theresa Dyrvig dog ikke, at den slags på sigt kan afhjælpe stigmatiseringen.

»Jeg ville gerne sige, at det kan det, men i princippet er svaret nej - jeg tror ikke, det gør så meget ved stigmatiseringen, desværre. Men det er altid godt at der bliver talt om det og diskuteret, hvordan vi forholder os til prostitution«.

»Selvfølgelig, mere viden er altid godt, men der vil altid være nogen, der går ind og siger eksempelvis, at journalisten har fået kontakt til Bordellet via SIO, og derfor så er det et bestemt billede, der kommer ud af det, mens en anden klinik havde givet et andet billede. Jeg tror, der er langt igen for at gøre noget ved stigmatiseringen«, tilføjer hun.

To poler i debatten

Debatten om prostitution finder lidt forsimplet sted mellem to yderpoler. I den ene ende ønsker man kriminalisering af køb af seksuelle ydelser, og i den anden ønsker man, at prostitution accepteres som et reelt erhverv.

Hvis man tilhører den side af spektret, der ønsker at kriminalisere sexkunder, kan mindre stigmatisering så ikke være en dårlig ting - fordi det ville medføre for stor accept af prostitution i samfundet?

»Det tror jeg ikke, for uanset hvad vil det være lettere for de prostituerede, hvis der er mindre stigmatisering. For dem, der har det dårligt, er stigmatisering en barriere for at få noget hjælp, for de er bange for at blive mødt med en moraliserende eller uforstående holdning, hvis de går ned på kommunen og siger, at de har brug for hjælp. Så uanset hvilken side du er på, så må stigmatiseringen være højt prioriteret at få gjort noget ved«, siger Theresa Dyrvig.

Foto: BRINKMANN MIE.

Minister vil straffe sexbagmænd

Jyllands-Posten | 06.02.2013 | Side 4 | 629 ord | Artikel-id: e3a4c8db | Original artikel

Justitsministeren fremlægger i dag et lovforslag, der skal straffe flere for rufferi. Det vil dog ikke

mindske omfanget af prostitution, lyder kritikken.

af NIKOLAJ RYTGAARD

Forbuddet mod købesex blev skrottet og skrinlagt. Til gengæld fremlægger justitsminister Morten Bødskov (S) i dag et lovforslag, der ifølge regeringen skal sende flere sexbagmænd bag tremmer.

»Vi ved, at der i prostitutionsmiljøet sker udnyttelse.

Vi ved, at det er med til at fastholde de prostituerede i kummerlige og ydmygende forhold. Derfor skal indsatsen over for bagmændene skærpes,« siger han.

Lovforslaget betyder ifølge Justitsministeriet, at rufferiparagraffen i fremtiden kommer til at omfatte ikke kun bordelvirksomhed, men også bagmænd, der tjener penge på escortpiger, barprostitution og gadeprostitution. På den måde kan flere bagmænd blive udsat for telefonaflytning og i sidste ende blive idømt op til fire års fængsel, påpeger justitsministeren.

Vejen ud af prostitution Ifølge ministeren handler tiltagene om, at »vi skal have folk ud af prostitution«. »Det er vigtigt, at vi husker, at der i prostitutionsmiljøet er et behov for at skærpe indsatsen over for dem, der vil udnytte de prostituerede.

Det er en vigtig vej til at få også de prostituerede ud af prostitution,« siger han.

At tiltagene skulle være vejen til at få kvinderne ud af prostitution, bliver dog undsagt fra flere kanter. Blandt andre af Bødskovs partifælle Marianne Bruun, formand for Socialdemokraternes ligestillingsudvalg.

»Der skal mere til. Så længe der er efterspørgsel, er der også mange penge i det. Og når der er penge, er der masser af bagmænd. Vi får ikke dæmnet op for omfanget af prostitution, før vi får meget mere fokus på dem, der er villige til at lægge pengene i bagmændenes hænder,« siger Marianne Bruun, som dog støtter ministerens tiltag.

Debatten om et forbud mod købesex har splittet Socialdemokraterne, som of-ficielt har vedtaget, at partiet støtter et forbud. Alligevel skrottede regeringen ideen med henvisning til Straffelovsrådet, et udvalg af juraeksperter, som har gransket hele straffelovens afsnit om sædelighedsforbrydelser.

Kræver forbud mod købesex Selvsamme straffelovsråd skriver i sin tommetykke betænkning, at »kriminaliseringen af medvirken til andres frivillige prostitution« bør ske for at beskytte de prostituerede mod udnyttelse.

Det bør derimod ikke have som formål at »begrænse omfanget af den frivillige prostitution mest muligt«, skriver Straffelovsrådet i sin betænkning og tilføjer: »Hvis omfanget af den frivillige prostitution ønskes begrænset, bør det således ske gennem en social indsats og ikke gennem kriminalisering.

« En passus, som Enhedslistens retsordfører, Pernille Skipper, hæfter sig ved.

»Det er en lille smule mystisk, at ministeren er enig med Straffelovsrådet, når rådet siger, at en kriminalisering af kunderne ikke vil begrænse prostitutionen.

Men han er uenig med Straffelovsrådet, når rådet siger, at en teknisk udvidelse af rufferiparagraffen ikke vil begrænse prostitutionen,« siger Pernille Skipper og fastholder, at regeringen bør indføre et forbud mod købesex: »Vi kommer aldrig prostitutionen til livs, så længe der er danskere, som vil købe andre menneskers kroppe.« Marianne Bruun er enig: »Der er så mange penge i prostitution, at lidt skærpede straffe ikke skræmmer disse bagmænd.« Ikke en compensation Socialdemokraternes officielle støtte til et forbud blev cementeret, da den socialdemokratiske hovedbestyrelse - efter at Morten Bødskov skrinlagde forslaget - igen vedtog, at partiet går ind for at kriminalisere sexkunderne.

Justitsministeren afviser, at dagens lovforslag er en kompensation til dem, der kritiserede ham for at skrinlægge forbuddet mod købesex: »Når regeringen foretager sig noget, er det fordi, vi mener det. Der er behov for at skærpe indsatsen over for rufferi.«

nikolaj.rytgaard@jp.dk

Fakta: FAKTA

Sædelighedsforbrydelser

Regeringen fremlægger i dag flere lovforslag, der ændrer straffelovens afsnit om sædelighedsforbrydelser.

Rufferibegrebet udvides til også at omfatte escort-, barog gadeprostitution.

Forældelsesfristen i sager om seksuelt misbrug af børn forlænges med tre år, så en sag først forældes, efter at den forulempede er fyldt 21 år. Tidligere var grænsen 18 år.

Fristen er fortsat 5, 10 eller 15 år afhængig af sagens grovhed.

Voldtægt af bevidstløse, stærkt berusede eller sovende personer bliver i fremtiden ligestillet med almindelig voldtægt, så udgangspunktet for strafudmålingen bliver den samme.

Minister vil straffe sexbagmænd

Jp.dk (Jyllands-Posten) | 05.02.2013 | Side | 571 ord | Artikel-id: e3a4cb8b | Link til artikel

Justitsministeren fremlægger i dag et lovforslag, der skal straffe flere for rufferi. Det vil dog ikke mindske omfanget af prostitution, lyder kritikken.

Forbuddet mod købesex blev skrottet og skrinlagt. Til gengæld fremlægger justitsminister Morten Bødskov (S) i dag et lovforslag, der ifølge regeringen skal sende flere sexbagmænd bag tremmer.

»Vi ved, at der i prostitutionsmiljøet sker udnyttelse. Vi ved, at det er med til at fastholde de prostituerede i kummerlige og ydmygende forhold. Derfor skal indsatsen over for bagmændene skærpes,« siger han.

Lovforslaget betyder ifølge Justitsministeriet, at rufferiparagraffen i fremtiden kommer til at omfatte ikke kun bordelvirksomhed, men også bagmænd, der tjener penge på escortpiger, barprostitution og gadeprostitution. På den måde kan flere bagmænd blive udsat for telefonaflytning og i sidste ende blive idømt op til fire års fængsel, påpeger justitsministeren.

Vejen ud af prostitution

Ifølge ministeren handler tiltagene om, at »vi skal have folk ud af prostitution«.

»Det er vigtigt, at vi husker, at der i prostitutionsmiljøet er et behov for at skærpe indsatsen over for dem, der vil udnytte de prostituerede. Det er en vigtig vej til at få også de prostituerede ud af prostitution,« siger han.

At tiltagene skulle være vejen til at få kvinderne ud af prostitution, bliver dog undsagt fra flere kanter. Blandt andre af Bødskovs partifælle Marianne Bruun, formand for Socialdemokraternes ligestillingsudvalg.

»Der skal mere til. Så længe der er efterspørgsel, er der også mange penge i det. Og når der er

penge, er der masser af bagmænd. Vi får ikke dæmmet op for omfanget af prostitution, før vi får meget mere fokus på dem, der er villige til at lægge pengene i bagmændenes hænder,« siger Marianne Bruun, som dog støtter ministerens tiltag.

Debatten om et forbud mod købesex har splittet Socialdemokraterne, som officielt har vedtaget, at partiet støtter et forbud. Alligevel skrotede regeringen ideen med henvisning til Straffelovsrådet, et udvalg af juraeksperter, som har gransket hele straffelovens afsnit om sædelighedsforbrydelser.

Kræver forbud mod købesex

Selvsamme straffelovsråd skriver i sin tommetykke betænkning, at »kriminaliseringen af medvirken til andres frivillige prostitution« bør ske for at beskytte de prostituerede mod udnyttelse.

Det bør derimod ikke have som formål at »begrænse omfanget af den frivillige prostitution mest muligt«, skriver Straffelovsrådet i sin betænkning og tilføjer:

»Hvis omfanget af den frivillige prostitution ønskes begrænset, bør det således ske gennem en social indsats og ikke gennem kriminalisering.«

En passus, som Enhedslistens retsordfører, Pernille Skipper, hæfter sig ved.

»Det er en lille smule mystisk, at ministeren er enig med Straffelovsrådet, når rådet siger, at en kriminalisering af kunderne ikke vil begrænse prostitutionen. Men han er uenig med Straffelovsrådet, når rådet siger, at en teknisk udvidelse af rufferiparagraffen ikke vil begrænse prostitutionen,« siger Pernille Skipper og fastholder, at regeringen bør indføre et forbud mod købesex:

»Vi kommer aldrig prostitutionen til livs, så længe der er danskere, som vil købe andre menneskers kroppe.«

Marianne Bruun er enig:

»Der er så mange penge i prostitution, at lidt skærpede straffe ikke skræmmer disse bagmænd.«

Ikke en kompensation

Socialdemokraternes officielle støtte til et forbud blev cementeret, da den socialdemokratiske hovedbestyrelse - efter at Morten Bødskov skrinlagde forslaget - igen vedtog, at partiet går ind for atkriminalisere sexkunderne.

Justitsministeren afviser, at dagens lovforslag er en kompensation til dem, der kritiserede ham for at skrinlægge forbuddet mod købesex:

»Når regeringen foretager sig noget, er det fordi, vi mener det. Der er behov for at skærpe indsatsen over for rufferi.«

Med et nyt lovforslag vil justitsminister Morten Bødskov (S) straffe bagmændene i prostitutionsmiljøet hårdere. Enhedslisten tvivler på effekten. Foto: Stine Bidstrup.

Skulle samfundet ikke hellere arbejde for at overflødiggøre behovet for prostitution?

Politiken.dk | 10.02.2013 | Side | 1579 ord | Artikel-id: e3a679f0 | Link til artikel

Debatten om prostitueredes rettigheder accepterer blindt præmissen om den hellige, mandligt-heteroseksuelle kønsdrifts ret til at manifestere sig.

De heroisk kæmpende kvinder på den mandlige seksualdrifts ikke videre ærefulde slagmark er ikke ukendte soldater, men derimod ukendte sexarbejdere. Ingen kommer nogensinde til at kende navnene på dem, fordi ingen er interesseret i det, og fordi der er alt for mange af dem til, at det giver mening. Den ukendte soldat har gennem tiden fået masser af credit i form af statuer, taler, solid omtale i historiebøgerne, ubetinget sympati, masser af respekt, endda sange. Hvad får den ukendte sexarbejder? En krøllet femhundredekroneseddel og en lussing til farvel? Eller et sidste skud sæd ned i halsen før hun bliver sparket, slået eller måske endda dræbt af sin alfons eller en tilfældig kunde, hvis der ellers overhovedet er nogen forskel på de to?

Nej, ofte går det heldigvis ikke sådan, når en kunde køber sig til seksuelle ydelser hos en kvindeligt prostitueret. Men at det undertiden alligevel gør, og at risikoen for det altid er latent til stede, siger noget om hvilken uhyggelig magtubalance, der er på færde mellem de to parter. Det er imidlertid en omstændighed, der ikke rigtigt bliver fokuseret på i den gældende samfundsdebat, som bilder sig ind, at prostitution lader sig sammenligne med ethvert andet ufaglært erhverv man lige kan komme i tanker om. KVINFO's direktør Elisabeth Møller Nielsen har ret, når hun i en artikel i organisationens webmagasin for nylig skrev: "Hvad der først og fremmest står på spil i dag er et nødvendigt opgør med den idealisering og idyllisering af prostitution, som også i Danmark tegner en meget stærk tendens i den offentlige debat."

Ser vi bort fra de få kvinder, som i en kort periode af deres liv vælger prostitution aktivt til for nysgerrighedens skyld, og ser vi bort fra de langtidsprostituerede, som følelsesmæssigt og åndeligt har lukket fuldkommen ned for at kunne være i jobbet, så er der sandsynligvis ikke mange, der kan leve med at være prostituerede uden store menneskelige omkostninger i den spaltning mellem jeg og krop, som hele tiden pågår. Derfor er ikke mindst mange nyliberale kvinders forestilling om luderer som en 'entreprenant heltinde' et vrangbillede, frembragt af en magtfuld interessegruppes urealistiske bestræbelser på at legitimere deres eget virke ved at påberåbe sig fuldkommen gensidig respekt mellem kønnene på alle tænkelige områder. Men de har jo heller aldrig behøvet at prostituere sig, i hvert fald ikke korporligt.

Elisabeth Møller Jensen citerer i sin artikel den svenske forfatter Kajsa Ekis Ekman, der har udgivet en meget debatteret bog om prostitution. Ekman skriver, at den nyliberale orden "hader forestillingen om ofre, fordi det udsatte menneske peger på behovet for retfærdighed og et socialt sikkerhedsnet". Men hvis man fjerner opfattelsen af den prostituerede som et offer, fjerner man også forestillingen om, at der nogen, der gør andre til ofre. Og så er vi tilbage ved den idyllisering, som dikterer, at alle prostituerede har valgt deres hverv af ren og skær lyst til at glæde 10-15 mænd om dagen. En idyllisering, som senest har vist sit opportunistiske ansigt i primetime-tv i Borgen ved at fremstille en grum virkelighed selektivt, ensidigt og i forvrænget form.

Men som jeg tidligere har hævdet i et blogindlæg, har det ved Gud aldrig været meningen, at der på denne jord skulle findes utallige unge og voksne kvinder, hvis arbejdsloj i tilværelsen skulle være at tåle fremmede mænd at overskride deres intimsfære igen og igen, med ar på sjælen til følge.

Prostitution er mildt sagt et erhverv i ubalance. For hvis det var så uangribeligt erhverv, som mange gerne vil forstå det som, hvordan kan det så være, at ingen ved sine fulde fem kunne ønske sig at lade sin søster, veninde, datter, niece eller mor arbejde inden for det? Og hvis udvekslingen af sexydelser var så socialt accepteret, som mange gerne vil fremstille det som, hvordan kan det så være, at så godt som alle kunder går så helt usædvanligt stille med dørene angående deres tilbøjelighed?

Skulle nogen være af den modsatte opfattelse, står kommentarsporet til dette blogindlæg åbent for bekendelser af enhver art. For i så fald er det da vist på tide, at de formodentlig hundredtusindvis af

gode, danske direktører, familiefædre, forretningsfolk, embedsmænd og andre, der måtte føle trang til det, begynder at berette om deres bedrifter i det offentlige rum. Naturligvis med navns nævnelse - det manglede da bare.

Ved at ville normalisere prostitution sender samfundet et signal til alle mænd og teenagedrenge om, at det er i orden at risikere at skade kvinder fysisk og psykisk, så længe man kan betale sig fra det. Samfundet sender endvidere et signal om, at magtrelationerne mellem kønnene sagtens kan være begrundet i, at den ene har penge, og den anden har brug for dem. Og det sender et signal om, at den mandligt-heteroseksuelle kønsdrift skal have lov til at udfolde sig præcist som den vil, uden anden regulering end hvor mange penge den enkelte mand - eller skulle man sige driftsforvalter - har til rådighed for at tilfredsstille den.

Fortalerne for normalisering af prostitution som erhverv accepterer alle blindt den præmis, at prostitution som sådan er uundgåeligt, fordi omfanget og karakteren af heteroseksuelle mænds seksualdrift ikke er noget, der kan eller bør stilles spørgsmål til. Det gælder eksempelvis præsten Katrine Lilleør, der i går i Berlingske helt tabte hovedet som energisk fortaler for normalisering af erhvervet ved at fremføre den opfattelse, at kvinder til alle tider har benyttet sig af muligheden af at prostituere sig. Og, tilføjede hun,, "det er en reel overlevelsesmulighed, som den enkelte kvinde må have lov at vælge."

Jeg har ellers altid respekteret den kloge menneskekender Lilleør højt og er derfor desto mere målløs over hendes mangel på indsigt og empati. Hun burde som socialt engageret menneske vide, at alt for mange prostituerede enten er blevet tvunget til at være det, eller at de er blevet drevet til at vælge det som den yderste nødløsning i et liv på bunden af den sociale rangstige, fordi der ikke var andre valg. Jeg er også målløs over Lilleørs kynisme, når hun i sit indlæg kalder det for "forløjet moralisme" at hævde, at sex ikke er noget, man bør kunne købe sig til.

Jeg må spørge: Hvem er forløjet moralist her, Lilleør? Er det ikke snarere den, der verdensfjernt idylliserer sig frem til den prægtige tanke, at alle kan få den tilværelse de dybest set ønsker sig, hvis de ellers bare tager sig sammen? At alle uden videre kan skifte det komplet perspektivsløse forlov i Skelbækgade ud med en succesfuld og højt respekteret tilværelse som præst, forfatter og debattør, hvis de ellers bare gad? Lilleør praktiserer her en magtrelation, som på uheldigste vis kan minde om den kunderne benytter sig af.

Som modvægt til Lilleørs udsagn kunne man i Berlingske også i går læse sociologen Claus Laurtrup fremføre en række argumenter mod, at prostitution skulle normaliseres. Blandt andet fremsatte han den mulighed, at samfundet kunne arbejde aktivt for at mindske efterspørgselssiden, altså nedbringe antallet af købere af seksuelle ydelser. Tanken har været fremsat fra andre sider, også af Elisabeth Møller Nielsen.

Det er en mulighed, som enhver, der bekymrer sig om de prostitueredes tarv, bør give sig selv tid til at tænke grundigt igennem. For det er ikke naturgivet, at den mandligt-heteroseksuelle seksualdrift skal have lov til at manifestere sig i form af køb af seksuelle ydelser. Det er ikke naturgivet, at mænd skal have mulighed for at få dækket deres behov for intimitet eller deres behov for at være i kontakt med deres mest macho-agtige jeg ved sådanne køb. Og det er derfor heller ikke naturgivet, at seksualdrift skal kunne udledes i selskab med en person, man aldrig før har mødt og derfor heller ikke etableret blot et minimum af tillidsrelation til.

At disse antagelser desværre opfattes som naturgivet i store dele af debatten, er resultatet af en overleveret patriarkalsk dagsorden, som imidlertid ikke er kompatibelt med den ligeværdige relation mellem mand og kvinde, vi ellers i så mange andre sammenhænge søger at etablere. Men hvorfor er den mandligt-heteroseksuelle kønsdrift dog undtaget herfra - skyldes det frygt for konsekvenserne ved at inddrage den, eller er det bare ren og skær vane?

I stedet for at debattere normalisering af prostitution skulle vi hellere spørge os selv hvorfor et

dominerende selvbillede stadig går ud på, at man(d) jævnligt skal betvinge en kvinde seksuelt for at blive bekræftet i sin manddomskraft. Og vi skulle også spørge os selv om ikke vi skulle skifte idylliseringen af prostitutionen ud med et mere realistisk billede af den? Det har eksempelvis kunnet lade sig gøre at minimere spirituskørsel i det danske samfund ved at afidyllisere fænomenet, oplyse om konsekvenserne af det og derved fremmane en mentalitetsændring på området. Selvfølgelig kan det samme lade sig gøre angående prostitution.

Det ville kræve, at samfundet sendte et signal om at gøre sexkøb til noget, der er ikke blot er uncool, men også hjerteløst at benytte sig af, fordi det er en amoralsk handling at ville gøre sig til herre over en ubekendt kvindes krop og psyke mod betaling. Det behøvede ikke at ske ved at kriminalisere kunderne, men snarere ved hjælp af oplysning, fokus på kvindernes vilkår og kritisk debat om seksualdriftens status. Og det kunne ske ved, at danske mænd udviste vilje til selv at begynde at bryde vaneopfattelserne og ændre deres eget mind set derhen, at de næste gang det brænder på konsulterer deres egen samvittighed før de konsulterer deres pengepung.

Millioner mod prostitution er stadig inaktive

Politiken | 24.05.2013 | Side 7 | 539 ord | Artikel-id: e3ce1aa2 | Original artikel

PROSTITUTION Oppositionen angriber socialministeren for mangel på aktivitet - men flere kommuner lover, at de første kontakter til prostituerede nu er på vej.

af SANDRA MEINECKE OG FLEMMING CHRISTIANSEN

Hele 46 millioner statslige kroner til at hjælpe prostituerede videre til noget andet står på andet år stadig og hæver renter. Det fremgik, da socialminister Karen Hækkerup (S) i går blev forsøgt grilllet af oppositionen i et samråd i Folketinget, og efter den heftige debat konkluderede Venstres Fatma Øktem, at »det sejler for ministeren«. »Regeringen har heldigvis afvist at kriminalisere købesex og har i stedet sammen med os satset på dette projekt og sagt, at man hellere vil hjælpe de prostituerede til et bedre liv. Men når vi ser, hvor lidt konkret der sker, må vi desværre konstatere, at exitprojektet bliver syltet«, sagde Fatma Øktem til Politiken.

I projekt ' Exit Prostitution' skal kommunale medarbejdere fra København, Aarhus, Aalborg og Odense for første gang lære at kontakte klinik-, escort-og gade prostituerede for at hjælpe dem til en anden tilværelse. Karen Hækkerup understregede, at der er tale om »uopdyrket land« og om udvikling af en metode, der skal kunne måles og vejes - og det tager tid. »Jeg medgiver, at det også tager for lang tid, men vi skal også sikre os, at vi gør det rigtige i stedet for at bruge penge på noget, der ikke har faglig kvalitet«, sagde Karen Hækkerup.

Også for et halvt år siden var der ballade over, at de 46 millioner kroner ikke var begyndt at virke endnu, og dengang var meldingen, at de første kontakter til prostituerede nok ville ske i marts i år. »Men nu er vi i maj, og der er stadig ikke sket noget«, lyder det fra Venstres Fatma Øktem, der mener, at de fire kommuner er blevet inddraget alt for sent.

Politiken har fået aktindsigt, og her fremgår det, at møder mellem Socialministeriet, Socialstyrelsen og kommunerne først blev holdt i løbet af efteråret i fjor - et år efter projektstart.

32 af de 46 millioner er indtil nu øremærket, mens der ikke er adresse på de tilbageværende 14 millioner. Fatma Øktem og hendes partifælle Eyvind Vesselbo forlangte, at pengene i stedet fordeles til private organisationer - dem er der kun sat ganske få millioner kroner af til i exitindsatsen.

»I stedet for at flytte papirer i det offentlige kunne pengene gøre gavn ude hos de ngo'er, der allerede besidder viden«, sagde Eyvind Vesselbo.

En af de organisationer, der arbejder med prostitution, er KFUK's Sociale Arbejde.

Projektleder Sira Støhrmann slår fast, at KFUK gerne ville have været mere med i Exit-forløbet tidligere. »Men nu vil vi holde ministeren op på, at vores erfaring bliver del af projektet« Ude i kommunerne synes man ikke, at smøleriet er deres ansvar. I Aalborg er seks ansatte involveret i en kommende exit-indsats, forklarer centerleder Helle Christoffersen.

»Vi fik først en endelig kontrakt med Socialstyrelsen i sidste måned, så vi synes ikke, at det er os, der har været langsomme«, siger Helle Christoffersen, der fortæller at hendes folk nu har kontakt med den første prostituerede, der er interesseret i at få hjælp. Hos områdechef Bo Steen Pedersen i Københavns Kommune har man også skabt kontakt til den første prostituerede.

I næste uge går de første to af fem medarbejdere i gang. »Det har vi stablet på benene på kun to måneder, efter at vi fik alle aftaler med Socialstyrelsen på plads«.

flemming.christiansen@pol.dk

Filmklassiker om den lykkelige luder vises i Skelbækgade

Politiken.dk | 12.04.2013 | Side | 855 ord | Artikel-id: e3bedc69 | Link til artikel

CPH PIX viser 'Pretty Woman' udendørs i berygtet prostitutionsgade.

Årets CPH PIX er i gang.

Som en del af programmet kan du tirsdag i næste uge se 'Pretty Woman' blæst op på en mur i Skelbækgade, der er kendt som mange gade prostitueredes arbejdsplads.

»Vi vil tage den her feel good film og vise den i de her hårde rammer, hvor pigerne står lige ved siden af og bestemt ikke bliver samlet op af en Richard Gere«, siger Pernille Grønnegaard Møller, eventassistent på CPH PIX.

Der er altså lagt op til noget af et clash, når amerikansk romantik møder fliserne på Vesterbro.

»'Pretty Woman' er den her kandiserede fremstilling af prostitution og har ofte været brugt som et eksempel på myten om 'den lykkelige luder'. Og så viser man den i nogle barske omgivelser, der er præget af udenlandske gade prostituerede. Det er ekstremere, der er sat op imod hinanden«, siger Anders Haarh Rasmussen, der som journalist og sociolog skal deltage i den debat, der er planlagt til at følge efter filmvisningen.

CPH PIX er godt klar over, at arrangementet kan opfattes som kontroversielt. Derfor har de også været i dialog med Reden, der er et værested for prostituerede, for at sikre sig, at visningen ikke vil støde brugerne.

»Vi vil bestemt ikke støde nogen. Men vi håber at prikke lidt til nogen«, siger Pernille Grønnegaard Møller.

Debat med udgangspunkt i virkeligheden

'Pretty Woman' er det romantiske 90'er-Hollywood-drama med Julia Roberts i hovedrollen som den prostituerede kvinde Vivian, der ender med at få prinsen og det halve kongerige i form af den rige forretningsmand Edward Lewis, der spilles af Richard Gere.

Efter screeningen på Vesterbro er der debat om prostitution. Debatten skydes i gang af en tidligere prostituerets beretning om livet på gaden.

På CPH PIX havde man gerne haft piger, der stadig er aktive i miljøet, med i debatpanelet, men har

vurderet, at det ikke er realistisk.

»Det ville være dejligt, hvis de prostituerede kunne deltage i debatten. Men faktum er, at dem, der kommer nede på Reden er narkoprostituerede og hjemløse, der er rigtig langt ude. De har ikke mulighed for at tale deres sag. Derfor tager vi udgangspunkt i historien fra en tidligere prostitueret, så vi stadig kan skabe en debat, der har rod i de prostitueredes konkrete virkelighed«, siger Pernille Grønnegaard Møller.

Og det skulle oplægget fra den tidligere sexarbejder give mulighed for.

»Den tidligere prostituerede, der skal deltage i arrangementet, har selv stået i Skelbækgade og kan fortælle om livet som gadeprostitueret, om alt det, der følger med, og om hvor svært det kan være at komme ud af det«, fortæller Anders Steincke, kommunikationsmedarbejder på Reden, der er et værested for prostituerede.

Vil skabe en nuanceret diskussion

CPH PIX håber at kunne skabe en nuanceret debat.

»Vi vil gerne provokere lidt og skabe en debat, der ikke bliver en fløjdebate, som man ofte ser«, siger Pernille Grønnegaard Møller.

Noget af det, der har været diskuteret herhjemme på det seneste, har været, om prostitution skal gøres ulovligt. Men det er en kedelig forenkling af problemet, når det reduceres til et spørgsmål om at være for eller imod, mener en af aftenens debattører.

»Det har været en lidt fastlåst debat med udgangspunkt i, om man skulle kriminalisere prostitution eller ej. Det der reducerende ja/nej vil jeg gerne ud over«, siger Anders Haarh Rasmussen.

Prostitution på skoleskemaet

Reden er enig i, at der mangler noget i debatten om de prostituerede.

»Der har været en del fokus på prostitution på det sidste. Men vi synes, der mangler en debat, der problematiserer prostitution som et socialt problem. Det håber vi, at den her kan gøre«, siger Anders Steincke

Han så gerne, at der blev gjort mere for at forebygge tidligt i de potentielle prostitueredes liv.

»For eksempel kunne man sætte mere fokus på prostitution i folkeskolens seksualundervisning. Og man kunne lave mere forebyggende arbejde, så færre unge kommer ud i prostitution«, siger Anders Steincke.

Debatten i forbindelse med CPH PIX finder sted i KB18, og de øvrige debattører vil være kommunikationsrådgiver og debattør Nanna Kalinka Bjerke, filosof Carsten Fogh Nielsen og en ansat fra Reden.

'On Location'

Bliver det for koldt at se på Julia Roberts og co. i halvanden time, så kan man gå ind på KB18, som holder åbent i aftenens anledning, og få en kop kaffe eller en øl.

Det er ikke første gang, Vesterbro lægger byrum til kulturelle tiltag, der omhandler og inddrager de prostituerede i større eller mindre grad.

For et par år siden blev teaterstykket 'Pretty Woman A/S' opført på Halmtorvet. De fleste

medvirkende var skuespillere, men ikke hende, der spillede Julia Roberts' rolle - hun var prostitueret.

Som en del af 'On Location'-delen af CPH PIX-programmet er der også andre udendørs arrangementer i løbet af festivalen.

Splatterfilmen 'Frankensteins Army' vises i en bunker, på Nørrebro kan man tage på byvandring med en mobil biograf, der vil vise kortfilm på byens murer, og endelig kan man hoppe i sportsskoene og løbe med rundt i byen og se forskellige scener fra den københavnske filmhistorie.

Roberts. 'Pretty Woman' storhittede, da den kom ud i 1990, og filmen står stadig som et klassiker i mangel på en seers filmhukommelse. Foto: AP/Chris Pizzello (Arkiv).

Prostituerede skal kunne vælge selv

Information.dk | 12.04.2013 | Side | 1292 ord | Artikel-id: e3bea183 | [Link til artikel](#)

Et forbud mod prostitution er ren win-win. De kriminelle får mere at rive i, og vi andre kan vende ryggen til, lade som om det ikke findes og hævde, at vi har gjort noget for at hjælpe de prostituerede

Jeg havde kørt bil i flere timer. Vinduesviskerne slæbte sig fra side til side over forruden. Udenfor var der sne og slud. Bilradioen var skruet godt ned og indstillet på P1. Svagt kunne jeg høre skingre kvindestemmer skratte ud af højttalerne. Det var en debat, hvor deltagerne ihærdigt forsøgte at afbryde hinanden. De var tydeligt meget emotionelt engagerede. Jeg skelnede ordet 'sex' og skruede straks op for lyden.

Sex kan sælge alt, det ved enhver, ikke bare bukser og deodoranter, men også debatter, ja selv avisartikler. Med forhøjet lydstyrke på radioen fyldte den ophedede debat nu hele kabinen. Det viste sig hurtigt at handle om forbud mod prostitution.

Det er jo ikke ligefrem en nyhed, at sex kan købes for penge. Det er en lige så fasttømret del af civilisationen som landbrug eller anvendelse af husdyr, uden sammenligning i øvrigt. Det har altid eksisteret over alt i verden og til alle tider. Selv her i vores moderne, velregulerede samfund blomstrer handlen med seksuelle ydelser.

Det sidste viste sig at være noget, som den ene af to kvinder var meget fortørnet over. Hun meldte klart og tydeligt ud: Prostitution er ikke noget, som hører hjemme i den pragtfulde, socialdemokratiske velfærdsstat, som »vi har bygget op«, som hun udtrykte det. Hun kunne ikke acceptere (og her talte hun meget højt), at kvinder blev fornæret og udnyttet og fik ar på krop og sjæl. Det kunne ikke være rigtigt, at de skulle tvinges ud i en situation, som ødelagde dem for livet. Det ville hun ikke være med til. Hun syntes i det hele taget, at det var meget forkert.

Derfor ville hun forbyde det.

Et klart signal

Jeg stirrede sløvt ud gennem forruden, mens jeg lyttede. Vinduesviskerne fejede tålmodigt sne og slud væk. For mit indre blik så jeg denne kvinde pege med en tryllestav ned ad Istedgade. Puf, så var alle luderne væk. De eksisterede ikke længere. De var blevet forbudt.

Jeg risikerede efterhånden at komme for sent på grund af det lortevejr. Måske kunne jeg ringe ind til programmet, tænkte jeg. Kan det være rigtigt med de her isglatte veje? Skal vi acceptere det i et moderne velfærdssamfund? Et forbud vil være på sin plads, ville jeg sige i radioen med klar og fast stemme. Så sender vi et klart signal.

Kvinderne talte videre. Den anden forsøgte at gøre opmærksom på, at en lang række sexarbejdere, som de nu kalder sig, hævder at have det ok med det, de laver. De fleste har rent faktisk valgt det frivilligt, hvor svært det end måtte være at forstå. Jeg tænkte straks, at der måtte være tale om den samme frivillighed, der omfatter kassedamer i Netto, fabriksarbejdere ved samleband og mange andre, der tjener til livets brød i erhverv, som ikke umiddelbart udvikler ånden i opbyggelig retning. Der kunne argumenteres overbevisende for et forbud mod mange slags jobs med nedbrydende aspekter indbygget. Men ingen andre erhverv er omfattet af det samme mærkværdige miks af offertænkning og nedgørelse som lige præcis prostituerede.

Overgreb?

Den anden kvinde påpegede også, at de forholdsvis få, der ikke har valgt erhvervet frivilligt, omfattes af en helt anden, allerede eksisterende lovgivning. Sexarbejderne selv, sagde hun, ønsker først og fremmest samme rettigheder, samme ret til en plads i samfundet, som andre mennesker.

»Det tror jeg ikke på«, svarede den førstnævnte debattør. »Der er jo ikke nogen, der på den måde vil sælge sig selv frivilligt.«

Det var lige præcis her, jeg besluttede at taste denne lille historie ned og sende den til avisen. Der er mange former for overgreb, og prostituerede udsættes formentlig for en bred vifte af dem. Det er sikkert et hårdt job, menneskets driftsliv er jo ikke helt kompatibelt med velfærdssamfundets socialdemokratiske verdensbillede. Men hvis jeg solgte sex, tænkte jeg der i bilen - hvis jeg nu befandt mig i den prostitueredes højhælede sko - ville jeg føle mig mere trådt på af denne kvindelige politikers udtalelse end af noget andet. Camoufleret bag et tæppe af omsorg, hyldet i en bekymringens kappe, frarøvede den kvindelige politiker nu disse medborgere noget helt fundamentalt: retten til at beskrive sin egen situation, til at have en stemme, der blev lyttet til. I det øjeblik de prostituerede ytrede noget, der ikke bekræftede hendes formentlig fjerne og teoretiske forhold til køb og salg af seksuelle tjenester, havde de ikke længere ret til at blive taget alvorligt. De var diskvalificerede. Hun vidste bedre end dem selv, hvordan de havde det.

Der foregår formentlig en hel del nedværdigende og krænkende behandling af kvinder i de rødt oplyste kamre rundt omkring. Det gør der også mange andre steder. Ydmygelser og fornedrelser kommer i mange forklædninger, og vi finder dem under hver en sten, hvis den ellers bliver vendt tilstrækkelig grundigt. Men at folkevalgte politikere i landsdækkende medier hævder, at prostituerede ikke aner, hvordan de selv har det, og at man ikke skal tro på deres egen fortælling om de livsvilkår, de befinder sig i - det vil jeg personligt betragte som et overgreb langt større, end de overgreb selv rigtig ubehagelige sexkøbere måtte begå.

Til glæde for hvem?

Pludselig gik det op for mig, hvem dette forbud skulle være til glæde for. Skide være med de prostituerede og deres endnu mere foragtelige kunder. Forbud eller ej, enhver med en intelligens nogenlunde inden for normalområdet ved godt, at køb og salg af seksuelle tjenester vil fortsætte uændret. Prostitutionen vil buldre videre, som den altid har gjort. Et forbud vil selvfølgelig tilføje branchen alle kriminalitetens herligheder - alle de forskellige fornedrelser, al den udnyttelse og vold, som kriminalitet altid kan bidrage med. Men ellers vil det være stort set det samme.

Nej, skide være med luderne. Lad os endelig kriminalisere dem. Der er nemlig større ting på spil, vigtigere hensyn at tage. Primært hensynet til dem, der ikke kan lide tanken om at køb og salg af sex finder sted.

Det er den store gevinst et sådant forbud med stor sikkerhed kan levere: en stor befrielse for dem, som indfører det. Det vil være et såkaldt signal. Man har vist, at man tager afstand. Det vil give fred, og man kan vende ryggen til. Vi kan lade, som om det ikke findes. Og som sagt skal de kriminelle jo også have noget at beskæftige sig med - de kan jo ikke sælge hash og skyde hinanden

hele tiden.

Frihed til at vælge selv

Jeg funderede videre i min varme, langsomt kørende bil. Selv finder jeg hele konceptet prostitution tvivlsomt. Hvis jeg skulle betale en kvinde for sex, vil jeg være tilbøjelig til at tro, at hun ikke havde helt så meget lyst til det som mig. Min vurdering er, at dette er et dårligt udgangspunkt for god sex. Det er endda uforståeligt for mig, at man kan gøre sex til en handelsvare uden at ødelægge det, der er kernen i det. Men hvem er jeg, der skal definere dette på vegne af alle andre?

Der er mange slags liv, mange måder at indrette sig på i tilværelsen, og frihed er uundgåeligt også friheden til at tage valg, som med stor sandsynlighed får dårlige konsekvenser. Eller valg som får dårlige konsekvenser for nogle, men ikke for andre.

Verden er en mangfoldig størrelse, den kan ikke rummes i et enkelt menneskes forståelse. Hellere ikke min. Jeg slukkede radioen. Sneen væltede ned fra himmelen. Vinduesviskerne blev ved med at slæbe sig hen over forruden, skrabende hen over spor af frossent slud. Trafikken sneglede sig af sted. Naturkræfterne rottede sig sammen. Det her passede overhovedet ikke ind i en moderne velfærdsstat. Det burde være forbudt.

Øyvind Bordal er freelancejournalist, tekstforfatter og indehaver af Blue Ocean Media

Kronik: *Forargelse - folkedybets fedeste følelse*

Jyllands-Posten | 23.01.2013 | Side 25 | 1295 ord | Artikel-id: e39ea848 | Original artikel

Tanken om det der bette stykke underliv, som nogle tilbyder andre at komme tæt på mod betaling, det kan rejse storme, der får Sandy til at ligne en hvirvel i rugmarken. Der er noget gammeltestamentligt over reaktionernes kraft.

af KAREN ELLEN SPANNOW etnograf Aarhus

Forargelse varmer helt ud i tærne, og moralsk indignation kan gøre enhver høj. Så begge fænomener har altid haft godt fat i folkedybet.

Det er nok også en del af forklaringen på, at moralske spørgsmål står så højt på dagsordenen for tiden. I en kold tid luner det at hidse sig op over, hvor forkert nogle andre bærer sig ad. Fordømmelse af andre er et af de hyppigst anvendte materialer til afstivning af et vaklende selvværd og glimrende til konsolidering af vaklende fællesskaber.

Så vi er vrede over kriminalitet og munter os med at kræve strengere straffe for lovovertrædelser, selv om alle, der har forstand på den slags, mener, at det er helt ude i hampen. Vi skaffer alligevel ufortrødent flere indkvarteringsmuligheder bag tremmer på bekostning af mere fredelige ydelser. Vi fnyser fortørnet af kontanthjælpsmodtagernes luksustilværelse og uendelige kaffepauser. Kort sagt har vi en betænkelig tendens til at fråse i alle de situationer, hvor det er muligt at hænge nogen ud

på en tilpas uflatterende måde.

Når det går helt galt, så slår skadefryden over i en regulær moralsk panik, som især kan iagttages i forbindelse med seksuelt betonedede problematikker. Så ligger forargelsen og lurer, lige parat til at blive slået op i stor størrelse og farver.

Bare tænk på pædofildebatten, som på baggrund af - heldigvis - meget få verificerede tilfælde er løbet af sted med mange voksne menneskers sunde fornuft. At acceptere, at ingen mandlig pædagog må skifte ble eller have børn på skødet, er tegn på en svært malplaceret paranoia, som netop trives i den moralske panik.

Et andet godt eksempel på, at vi har svært ved at holde fast i nuancerede synspunkter og ikke lade os rive med af den fristende fortrædelighed, er den debat, som vi havde om prostitution de sidste måneder af 2012. Under debatten kæmpede forslag om kriminalisering af købesex og modstanden mod samme indædt om spalteplassen. Modstanderne anførte, at for det første løser kriminalisering ikke alle problemer, og for det andet er der mere grund til at forsøge at løse underliggende sociale problemer end at forværre situationen for de implicerede ved at øge udstødelsen og stigmatiseringen.

Mange mennesker, også en del, der aldrig har mødt eller talt med en prostitueret, føler sig forvisset om, at de ved alt om, hvor skrækkeligt det er at være prostitueret, og hvor nødvendigt det derfor er at forbyde købesex. Andre, som kun kender til prostitution, blandt stofafhængige, bruger udelukkende forholdene for denne særligt belastede gruppe som baggrund for deres vurdering og kommer derfor til at begrænse den sociale diversitet, som ordet prostitution dækker over. I dette tilfælde endte striden heldigvis med, at fornuften sejrede, og at man vedtog ikke at kriminalisere købesex, fordi der ikke er nogen undersøgelse, der beviser, at problemerne i prostitutionsbranchen ville blive mindre, hvis det blev gjort kriminelt at købe sex.

Men det betyder ikke, at fortalene for kriminalisering har givet op. De arbejder fortsat for at fåkriminaliseret de kunder, som sexarbejderne har. Og dermed indirekte på at kriminalisere seksælgerne.

De vender helt sikkert - og i den bedste mening - tilbage med et fornyet krav om forbud. På en måde er det mærkeligt, at vi tillader køb og salg af så mange andre intime tjenesteydelser, uden at skyggen af de samme indvendinger opstår, altså når meget traditionelle religiøse samfund ikke regnes med. Vi overlader vore små børn til pasning, måske med blandede følelser, men ikke uden lettelse, vi henviser vore gamle til pleje, vore syge til helbredelse og er afklarede med, at det skal der betales for enten direkte eller over skatterne.

Vi slår håret ud for frisøren, smider bukserne for gynækologen og gaber for tandlægen. De fagkyndige kommer tæt på, og der er ikke noget frygteligt i, at de tjener penge på det.

Vi betror psykologen vore inderste følelser, fortæller bartenderen om vore ægteskabelige problemer og græder modige tårer i tv-programmer, der dyrker sentimentaliteten.

Masser tjener til dagen og vejen ved at kredse tæt omkring det intime og private.

Men tanken om det der brette stykke underliv, som nogle tilbyder andre at komme tæt på mod betaling, det kan rejse storme, der får Sandy til at ligne en hvirvel i rugmarken. Der er noget gammeltestamentligt over reaktionernes kraft og størrelse, som om de reagerende overtager hele tankekomplekset omkring udviklingen af kyskhedsbælter og stening af utro kvinder.

Der er helt sikkert en kultur på spil her, som ikke har indoptaget, at flertallet i dag har skiftende partnere i lange perioder af deres liv, og at det kvindelige underlivs karakter af kronjuveler måske ikke er særlig aktuell mere. Personligt har jeg - uden i øvrigt at være nervøs for overfald - altid tænkt, at voldtægt var at foretrække for en cykelkæde i nakken, da jeg har betydeligt mere brug for

og gavn af et ubeskadiget hoved end af et uberørt underliv.

Det helt centrale spørgsmål er, hvorvidt prostitution ville være særlig farligt for sine udøvere, hvis ikke det sociale stigma var så overvældende, og koret af indignerede reaktioner så fuldtønt. Der er masser af dårlige job, hvor du gør ting og udfylder funktioner, som kan have særdeles uheldige bivirkninger og give livslange skader.

Der er uendelige mængder af arbejdsmæssige positioner, som er ydmygende, dårligt betalt og foragtede.

Men ingen andre erhverv end sexindustrien tillægges så mange lag af skyld og skam.

Hvis nu den prostituerede havde en anden status i samfundet ville de mentale og fysiske skader af dette særlige arbejde nok ikke kunne beskrives på samme måde, som det svært forargede kor, der insisterer på forbud og kriminalisering, gør det lige nu.

Antropologien er fyldt med beskrivelser af befolkningsgrupper, der har et helt forskelligt syn på sex uden for ægteskab og på betydningen af sex i det hele taget. Det kan naturligvis skabe undren og uenighed der, hvor forskellige systemer støder sammen.

For eksempel er nogle nomadebefolkninger i Afrika kendt for deres brutale behandling af kvinders kønsorganer med afskæring og sammensyning af ydre og indre skamlæber. Men de færdes i samme områder som andre befolkningsgrupper, der lægger vægt på at lære små piger jævnlige at trække i klitoris, fordi opfattelsen er, at lange klitoris giver bedre sex.

Beretningerne fra fortidens Arktis, hvor gæstfriheden ofte implicerede buddet om en tur i kanen med værtens kone, har også givet anledning til både glæde, moro og foragt blandt de forskellige besøgende.

Dog har der overordnet været en tendens til at betragte de etniske kvinders holdning til sex som mere autentisk og måske derfor at se deres promiskuitet som relativt uskadelig.

Antagelsen af, at etnicitet og kultur gør promiskuitet og prostitution mindre risikabel holder naturligvis ikke til et nærmere eftersyn, men den siger noget vigtigt om betydningen af accept for kvindernes sociale status.

Den eskimoiske kvinde, som tilbød gæsten at dele sin sengevarme og hvad dertil hører, gjorde det accepterede og rigtige og der var ingen skår i hendes sociale status, heller ikke hvis gæsten delte sit jagtudbytte med familien, noget, der ville kunne ses som en slags betaling.

Man kan konstatere, at den kulturelle mangfoldighed er under pres fra globaliseringen, og i stedet for at vor fælles udvikling har givet plads for en frigjort seksualitet som grundtone, har en ensartet patriarkalsk snerpethed overtaget, så der peges og vrænges ad alt det, der ikke opfattes som mainstreamdydighed.

Og for god ordens skyld: Hvis en vaks læser af denne kronik skulle få den tanke, at kronikørens puls kan stige ved tanken om, hvilke tåbeligheder al denne moralske panik kan føre med sig, så har vedkommende absolut fat i den lange ende. Desværre er moralske panikker verdensmestre i at skabe forargelse hos både tilhængere og modstandere af forskellige tiltag.

Så næste gang vi føler den velsignede varme fra en god gammeldags forargelse, bør vi måske skylle håndleddene under den kolde hane og forsøge at tænke mindst en gang til, inden vi kræver udokumenteret handling og indgriben.

Kronik: *Prostituerede skal kunne vælge selv*

Information | 12.04.2013 | Side 18 | 1287 ord | Artikel-id: e3bea288 | Original artikel

Kronik Et forbud mod prostitution er ren win-win. De kriminelle får mere at rive i, og vi andre kan vende ryggen til, lade som om det ikke findes og hævde, at vi har gjort noget for at hjælpe de prostituerede

af Øyvind Bordial

Jeg havde kørt bil i flere timer.

Vinduesviskerne slæbte sig fra side til side over forruden.

Udenfor var der sne og slud.

Bilradioen var skruet godt ned og indstillet på P1. Svagt kunne jeg høre skingre kvindestemmer skratte ud af højttalerne. Det var en debat, hvor deltagerne ihærdigt forsøgte at afbryde hinanden.

De var tydeligt meget emotionelt engagerede. Jeg skelnede ordet 'sex' og skruede straks op for lyden.

Sex kan sælge alt, det ved enhver, ikke bare bukser og deodoranter, men også debatter, ja selv avisartikler. Med forhøjet lydstyrke på radioen fyldte den ophedede debat nu hele kabinen. Det viste sig hurtigt at handle om forbud mod prostitution.

Det er jo ikke ligefrem en nyhed, at sex kan købes for penge.

Det er en lige så fasttømret del af civilisationen som landbrug eller anvendelse af husdyr, uden sammenligning i øvrigt. Det har altid eksisteret over alt i verden og til alle tider. Selv her i vores moderne, velregulerede samfund blomstrer handlen med seksuelle ydelser.

D et sidste viste sig at være noget, som den ene af to kvinder var meget fortørnet over. Hun meldte klart og tydeligt ud: Prostitution er ikke noget, som hører hjemme i den pragtfulde, socialdemokratiske velfærdsstat, som »vi har bygget op«, som hun udtrykte det.

Hun kunne ikke acceptere (og her talte hun meget højt), at kvinder blev fornæret og udnyttet og fik ar på krop og sjæl. Det kunne ikke være rigtigt, at de skulle tvinges ud i en situation, som ødelagde dem for livet. Det ville hun ikke være med til. Hun syntes i det hele taget, at det var meget forkert.

Derfor ville hun forbyde det.

Et klart signal

Jeg stirrede sløvt ud gennem forruden, mens jeg lyttede. Vinduesviskerne fejede tålmodigt sne og slud væk. For mit indre blik så jeg denne kvinde pege med en tryllestav ned ad Istedgade. Puf, så var alle luderne væk. De eksisterede ikke længere. De var blevet forbudt.

Jeg risikerede efterhånden at komme for sent på grund af det lortevejr. Måske kunne jeg ringe ind til programmet, tænkte jeg.

Kan det være rigtigt med de her isglatte veje? Skal vi acceptere det i et moderne velfærdssamfund? Et forbud vil være på sin plads, ville jeg sige i radioen med klar og fast stemme. Så sender vi et klart signal.

Kvinderne talte videre. Den anden forsøgte at gøre opmærksom på, at en lang række sexarbejdere, som de nu kalder sig, hævder at have det ok med det, de laver.

De fleste har rent faktisk valgt det frivilligt, hvor svært det end måtte være at forstå. Jeg tænkte straks, at der måtte være tale om den samme frivillighed, der omfatter kassedamer i Netto, fabriksarbejdere ved samlebånd og mange andre, der tjener til livets brød i erhverv, som ikke

umiddelbart udvikler ånden i opbyggelig retning. Der kunne argumenteres overbevisende for et forbud mod mange slags jobs med nedbrydende aspekter indbygget. Men ingen andre erhverv er omfattet af det samme mærkværdige miks af offertænkning og nedgørelse som lige præcis prostituerede.

Overgreb?

Den anden kvinde påpegede også, at de forholdsvis få, der ikke har valgt erhvervet frivilligt, omfattes af en helt anden, allerede eksisterende lovgivning. Sexarbejderne selv, sagde hun, ønsker først og fremmest samme rettigheder, samme ret til en plads i samfundet, som andre mennesker.

»Det tror jeg ikke på«, svarede den førstnævnte debattør. »Der er jo ikke nogen, der på den måde vil sælge sig selv frivilligt.« Det var lige præcis her, jeg besluttede at taste denne lille historie ned og sende den til avisen.

Der er mange former for overgreb, og prostituerede udsættes formentlig for en bred vifte af dem.

Det er sikkert et hårdt job, menneskets driftsliv er jo ikke helt kompatibelt med velfærdssamfundets socialdemokratiske verdensbillede.

Men hvis jeg solgte sex, tænkte jeg der i bilen - hvis jeg nu befandt mig i den prostitueredes højhælede sko - ville jeg føle mig mere trådt på af denne kvindelige politikers udtalelse end af noget andet. Camoufleret bag et tæppe af omsorg, hyldet i en bekymringens kappe, frarøvede den kvindelige politiker nu disse medborgere noget helt fundamentalt: retten til at beskrive sin egen situation, til at have en stemme, der blev lyttet til. I det øjeblik de prostituerede ytrede noget, der ikke bekræftede hendes formentlig fjerne og teoretiske forhold til køb og salg af seksuelle tjenester, havde de ikke længere ret til at blive taget alvorligt.

De var diskvalificerede. Hun vidste bedre end dem selv, hvordan de havde det.

Der foregår formentlig en hel del nedværdigende og krænkende behandling af kvinder i de rødt oplyste kamre rundt omkring. Det gør der også mange andre steder.

Ydmygelser og fornedrelser kommer i mange forklædninger, og vi finder dem under hver en sten, hvis den ellers bliver vendt tilstrækkelig grundigt. Men at folkevalgte politikere i landsdækkende medier hævder, at prostituerede ikke aner, hvordan de selv har det, og at man ikke skal tro på deres egen fortælling om de livsvilkår, de befinder sig i - det vil jeg personligt betragte som et overgreb langt større, end de overgreb selv rigtig ubehagelige sexkøbere måtte begå.

Til glæde for hvem?

Pludselig gik det op for mig, hvem dette forbud skulle være til glæde for. Skide være med de prostituerede og deres endnu mere foragtelige kunder. Forbud eller ej, enhver med en intelligens nogenlunde inden for normalområdet ved godt, at køb og salg af seksuelle tjenester vil fortsætte uændret.

Prostitutionen vil buldre videre, som den altid har gjort. Et forbud vil selvfølgelig tilføje branchen alle kriminalitetens herligheder - alle de forskellige fornedrelser, al den udnyttelse og vold, som kriminalitet altid kan bidrage med.

Men ellers vil det være stort set det samme.

Nej, skide være med luderne.

Lad os endelig kriminalisere dem.

Der er nemlig større ting på spil, vigtigere hensyn at tage. Primært hensynet til dem, der ikke kan

lide tanken om at køb og salg af sex finder sted.

Det er den store gevinst et sådant forbud med stor sikkerhed kan levere: en stor befrielse for dem, som indfører det. Det vil være et såkaldt signal. Man har vist, at man tager afstand. Det vil give fred, og man kan vende ryggen til. Vi kan lade, som om det ikke findes. Og som sagt skal de kriminelle jo også have noget at beskæftige sig med - de kan jo ikke sælge hash og skyde hinanden hele tiden.

Frihed til at vælge selv

Jeg funderede videre i min varme, langsomt kørende bil. Selv finder jeg hele konceptetprostitution tvivlsomt. Hvis jeg skulle betale en kvinde for sex, vil jeg være tilbøjelig til at tro, at hun ikke havde helt så meget lyst til det som mig.

Min vurdering er, at dette er et dårligt udgangspunkt for god sex. Det er endda uforståeligt for mig, at man kan gøre sex til en handelsvare uden at ødelægge det, der er kernen i det. Men hvem er jeg, der skal definere dette på vegne af alle andre? Der er mange slags liv, mange måder at indrette sig på i tilværelsen, og frihed er uundgåeligt også friheden til at tage valg, som med stor sandsynlighed får dårlige konsekvenser. Eller valg som får dårlige konsekvenser for nogle, men ikke for andre.

Verden er en mangfoldig størrelse, den kan ikke rummes i et enkelt menneskes forståelse. Hellere ikke min. Jeg slukkede radioen.

Sneen væltede ned fra himmelen.

Vinduesviskerne blev ved med at slæbe sig hen over forruden, skrabende hen over spor af frossent slud. Trafikken sneglede sig af sted. Naturkræfterne rottede sig sammen. Det her passede overhovedet ikke ind i en moderne velfærdsstat. Det burde være forbudt.

Øyvind Bordal er freelancejournalist, tekstforfatter og indehaver af Blue Ocean Media

kronik@information.dk

Det er endda uforståeligt for mig, at man kan gøre sex til en handelsvare uden at ødelægge det, der er kernen i det. Men hvem er jeg, der skal definere dette på vegne af alle andre?.

'Hvad sker der med følelserne'

Information.dk | 21.06.2013 | Side | 906 ord | Artikel-id: e3d8d794 | Link til artikel

Maria Lorentzens mor finansierede sit misbrug ved prostitution. Hun mener følelseslivet tager skade, når sex er uden følelser

Maria Lorentzens mor holder artiklen i hånden. Den er fra Jyllands-Posten og beskriver morens liv i syv kapitler. Historien handler også om en lille lyshåret pige med isblå øjne, men Maria må ikke se den, selv om journalisterne også har interviewet hende.

Ikke fordi historien i detaljer fortæller om morens misbrug af alkohol og hårde stoffer, om kriminalitet og en forkvaklet barndom. Men fordi den handler om, at moren solgte sin krop for at få råd. Maria hiver artiklen ud af hånden på sin mor. Læser de endnu ikke offentliggjorte kapitler i den historie, som også er hendes, men som hun har været forskånet for, fordi hun ikke har boet sammen med sin mor, siden hun var ti. Min mors selvbiografi kalder Maria artiklerne, der bliver bragt i 2004, hvor Maria Lorentzen er 19 år og højgravid.

Hun kender til stofmisbruget, men er chokeret og væmmes over det, hun læser om at sælge sig selv

i 'Gaden'. Havde moren ikke et andet valg end at sælge sex for at skaffe stoffer? Hvorfor skulle hun ydmyge sig selv og lukke andre mennesker ind i den verden, som kunne være forblevet privat?

»Det, jeg bebrejder min mor mest, er, at hun solgte sin krop,« siger Maria Lorentzen, der i dag er 29 og bor i lejlighed i Gl. Holte med sin datter og en kat. Få hundrede meter fra den kro, hvor hun som lille pige plejede at hente sin mor. Efter nogle år på heroin havde moren erstattet stofferne med alkohol. Ofte gik Maria forgæves og måtte fortsætte alene hjem til en tom lejlighed og et lige så tomt køleskab.

Maria kommer i familiepleje hos sin farfars søster og senere på efterskole. Moren har genoptaget sit heroinmisbrug, og Maria har ingen kontakt til hende i de år, hvor hun udvikler sig fra lille pige til teenager. Først da moren kommer i behandling på Lolland, hvor Marias efterskole ligger, genoptager de kontakten.

Har de købt min mor?

I dag er moren, Helle Tiller Lorentzen, clean og aktiv i Reden, et værested for narkoprostituerede på Vesterbro.

»Min mor kæmper en brav kamp, og jeg er stolt af hende og hendes kamp. Prostitution er et nedværdigende erhverv,« siger datteren.

Maria Lorentzen mener ligesom sin mor, at de mænd, der køber sex, skal kriminaliseres. Det er dem, der er noget galt med. Kvinderne, der gør det af nød, skal ikke straffes.

Hun har det også svært med at skulle forholde sig til morens tidligere erhverv.

»Det med, at hun har solgt sin krop, synes jeg er nedværdigende og ulækkert. Ikke at hun tog stoffer, drak og røg hash. Men at hun kunne ydmyge sig selv så meget. Et eller andet sted er det også en ydmygelse af mig - og de mennesker, der har vidst det. Jeg har jo ingen anelse om, hvem i vores omgangskreds, der vidste besked. Hvordan ser de på min mor?«

De tanker har Maria, når hun for eksempel følges med moren ned ad Istedgade fra et møde i NA (Narcotics Anonymous). Hun ser på de forbipasserende og funderer på, om nogle af dem engang har købt hendes mor.

Mor bliver ligeglad

Hun tænker også på de prostitueredes børn, som man sjældent spørger i debatten om købesex. Det er de voksnes valg, men valget har konsekvenser for deres børn. Selv hvis Marias mor ikke havde været misbruger, ville hun tage afstand fra sexarbejde, og mener, det har skadelige konsekvenser.

»Jeg er stensikker på, at som mor vil ens kærlighed til børnene altid være der. Men jeg tror, at man mister noget af sig selv. Jeg har selvfølgelig manglet min mor i fire år, hvor hun var hjemløs og skulle skaffe hurtige penge. Der var ikke plads til mig. Men jeg er bange for, at prostitution også kommer til at betyde noget følelsesmæssigt i forhold til tilknytningen mellem mor og barn, for jeg mener, man bliver ligeglad. Den ligegyldighed, om det er Jørgen, Peter eller Kurt, du knalder. Du kan ikke have følelser med i det? Den må du også tage med videre i dit liv,« siger Maria.

Hun beskriver sig selv som mønsterbryder. Hun har som pædagogmedhjælper arbejdet med udsatte unge, og begynder efter sommer på en uddannelse som socialpædagog. Men Maria tænker på, om børn af prostituerede selv kommer til at udvikle et forkvaklet forhold til sex.

»De fleste kvinder gør det i smug. Men på et tidspunkt opdager børnene det jo. Jeg tænker, at børn ligesom bliver disponible for det. At sælge sex er jo blevet gjort acceptabelt for dem.«

Hendes mor har belært hende om, at der findes mange måder at prostituere sig selv på. Hash og stoffer har hun prøvet et år, hvor hun virkelig »gik til den«. Det er et lukket kapitel. Tanken om at

sælge sig selv - lige meget om det er for tøj, middage eller penge, tager hun kraftigt afstand fra.

En veninde, der engang boede hos Maria, havde det forhold til mænd, fik gaver og stillede modydelser til rådighed. Sådan så Marie det i hvert fald, og veninden røg ud.

»Jeg kan godt få tanken om, hvorfor det er så vigtigt for mig, at få bekræftelse fra mænd. Hvor går grænsen for, hvad jeg har gang i, når jeg er sammen med mænd. Måske skal jeg passe lidt på. Det sidste, jeg vil i verden, er at udnytte, og jeg vil heller ikke udnyttes.«

Spiderman kører da med barnevogn

Weekendavisen | 11.01.2013 | Side 2 | 2010 ord | Artikel-id: e39a165a | Original artikel

Store Nordiske Ideologi-krig. Broderlandene går deres egne veje for tiden - især Sverige og Danmark.

af BO BJØRNVIG

Vi er broderlande og betragtes som en enhed af omverdenen, men på det sidste er der indtruffet en ideologisk splittelse mellem de nordiske lande på områder som prostitution, indvandring og ligestilling mellem kønnene.

Hvor nordmændene og svenskerne har forbudt prostitution og kriminaliseret dem, der køber sexydelser, har den danske regering netop opgivet et forbud.

I Norge er man ved at gøre boet op efter godt tre års forbud, og resultatet er trist: Der er kommet flere prostituerede og samtidig er deres forhold forringet (<http://www.seksualpolitik.dk/temanorge.html>). Forbuddet har tvunget branchen til at gå under jorden, hvilket har givet de kriminelle mere magt. Det samme synes at være tilfældet i Sverige.

Men da spørgsmålet er så betændt, er det svært at bedømme de forskellige rapporter om sexkøb. Den officielle svenske rapport fra 2010, efter 10 års forbud i Sverige, havde som udgangspunkt, at forbuddet var det eneste rigtige: »Udgangspunktet for vores arbejde har været, at køb af seksuelle ydelser stadig væk skal være kriminelt.« Rapporten er da også blevet anklaget for at være et uvidenskabeligt partsindlæg, hvilket ikke generede undersøgelsesleder Anna Skarhed i det svenske justitsministerium ved lancering af rapporten om sexkøbsforbudet, 2. juli 2010: »Egentlig forekommer det mig at være selvindlysende konklusioner. Men det vigtigste for undersøgelsen har været forsøget på at få et grundlag for at kunne drage dem. Det er på den måde, vi har arbejdet.« Altså en ren tilståelsessag: At selvfølgelig bekræfter rapporten, at forbuddet har virket positivt. Det var jo opgaven.

Og de er parate til at gå radikalt til værks derovre, således skal familien have klar besked, hvis en far er under mistanke for at have købt sex, mente den svenske justitsminister, Beatrice Ask, ifølge Aftonbladet (19/11-10): »Jeg tror, at det værste, der kan ske for dem, der har købt sex, er, at konen eller naboen får det at vide,« sagde ministeren, som gik ind for at sende lilla kuverter til mistænkte bopæl, hvor de kunne ligge på skrivebordet og lyse op. På spørgsmålet om hvad så, hvis datteren åbnede kuverten, svarede ministeren: »Det er nok helt fint, at datteren får at vide, hvilken type far hun har. Man skal passe på ikke at beskytte den forkerte. Hvis det er en pige, der er blevet udsat for overgreb af sin far, kan det være, at hun får mod til at fortælle om det.« Åbenbart er der ikke langt fra at være sexkøber til at misbruge sin datter seksuelt i Beatrice Asks hoved.

Gribes en sexkøber i Sverige, får han typisk 50 til 70 dagbøder, hver svarende til en dagsløn. Altså ca. 50.000 kr. i bøde i gennemsnit. De fleste betaler uden at kny for ikke at komme i retten og dermed i offentlighedens søgelys.

Opinionsundersøgelser viser i øvrigt, at der ligesom i Danmark er et klart flertal imod sexkøbsforbud i Sverige (<http://www.seksualpolitik.dk/temasverige.html>).

Ovenstående Anna Skarhed måtte senere indrømme: »Konklusionen er, at prostitutionen har samme omfang som tidligere. Menneskehandel med seksuelt formål er også steget her i Sverige.« Altså er det et moralsk projekt mere end et praktisk projekt: »Vi ønsker ikke prostitution i samfundet.« Da Midt-og Vestjyllands politikreds i juni 2009 proklamerede, at man nu ville ligge på lur efter kunder, der besøgte udenlandske prostituerede, måtte en overordnet politiinspektør trække i land på sine emsige folks vegne. Danskerne gør endnu ikke som svenskerne, hvilket de ikke kan forstå. Nu bliver Danmark til Nordens smørhul for prostitution, lyder anklagen.

Kønsneutral

Debatten om sexkøb er en udløber af feminisme-debatten, der kører voldsommere i Sverige end i Danmark. En anden udløber er kravet om total ligestilling mellem kønnene, især når det gælder børn. »Genus« betyder kønsneutral og er nu et særligt forskningsfelt med eget institut tilknyttet Göteborgs Universitet: Nationella sekretariatet för genusforskning, på hvis hjemmeside (genus.se) man kan se forskningsrapporter og fremtidige projekter.

Men der er også hjemmesider, der rådgiver forældre om, hvordan de skal opdrage deres børn, så de undgår at skelne mellem køn, for eksempel Lady Dahmers blog, der bl. a. rådgiver om kønsneutrale klæder, om at det er en god idé at købe i både drenge-og pigeafdelingerne og blande: »En Hello Kittytrøje sammen med et par drengebukser eller måske en Spidermantrøje sammen med et par rosablomstrede strømpebukser (...) Vov rosa til drengene selv om der sidder små pufærmer på dem.

Kompenser og balancer med noget mere macho.« Alt synes muligt, dog mener én, at der er en grænse: »Børn elsker tøj i stærke farver - og så længe man ikke ligefrem giver en dreng en kjole på, synes jeg, at det kan være okay.« I børnehaven Egalia behandles drenge og piger ens, og man bruger ikke tiltaleformen han eller hun. I stedet bruges »hen« eller børnene kaldes »venner«. Og alt legetøj skal kunne bruges af begge køn.

Der holdes kurser i genus-pædagogik overalt i Sverige, alene i Malmø har omkring tusind pædagoger fulgt sådanne kurser.

Genus synes at være blevet et samfundsanliggende i Sverige, således har den svenske reklameombudsmand henstillet til de store legetøjs-kæder, at de ændrer deres brochurer, så drenge leger med dukker og piger håndterer skydevåben, hvilket den svenske legetøjskoncern Top Toy har rettet sig efter. Her kan man også se en dreng i Spidermankostume køre med en lyserød barnevogn.

Udmærket idé, mener 10 pct. af danskerne ifølge en undersøgelse foretaget af YouGov sidste år.

Men der er også skeptikere, således står Niels Egelund, professor ved DPU Aarhus Universitet, ikke ene med sin påstand om, at mange drenge i dag er klemte i det »feminine univers« i børnehaven, som derfor bør indføre drengepædagogik med mere fodbold og træklatring på programmet og færre perleplader - hvilket klart ikke er i genus-pædagogikkens ånd.

Genuspædagogik Men genus kan være på vej til Danmark.

EVA (Danmarks Evalueringsinstitut for undervisningsinstitutioner) proklamerer på sin hjemmeside: »Køn skal på dagsordenen i skoler og daginstitutioner, og lærere og pædagoger bør reflektere over deres egen og børnenes tilgange til, hvad der gør en rigtig dreng og en rigtig pige.« Der er groft sagt to måder at se tingene på, mener EVA: Den biologiske og den opdragelsesmæssige. De første vil have adskilt kønnene, så drengene blandt andet får lov til at være mere fysiske, pigerne mere stillesiddende. De sidste ser kønsforskellene som kulturelt betingede og

vil modarbejde dem. Så piger også er fysisk aktive og drengene lærer deres følsomme side at kende. Her kommer genus ind, og forfatteren Kajsa Svaleryd har i sin bog Genuspædagogik et eksempel fra kønsopdelt undervisning i hjemmekundskab.

Forløbet gengives på EVAs hjemmeside: »Opgaven er at bage fastelavnsboller.

I drenggruppen skal de regne ud, hvor mange fastelavnsboller der skal til for, at der er nok til klassen. Bagningen går i gang med hovedvægt på, hvordan ingredienserne føles og smager, siden skal de anrettes, så det ser indbydende ud.

Pigerne skal derimod først lave en kæmpebolle og beregne hævetiden for den.

Derefter skal de regne ud, hvor meget de skal bruge af de enkelte ingredienser, hvis de kun skulle lave en enkelt lille fastelavnsbolle.

Endelig skal de dekorere den på en utraditionel måde. Alle i klassen bager altså, men har forskellige opgaver.« Meningen er, at dét, som hvert køn har svært ved, skal styrkes: »Baggrunden for kønsopdelingen, pointerer Kajsa Svaleryd, er, at pædagogerne har observeret, at pigerne har behov for at udøve praktisk matematik og at eksperimentere for at øge deres selvværd. Drengene derimod har behov for at udvikle deres sprog, samarbejdsevner og omsorgsen.

Men opgaven bliver tilrettelagt, så det er et tydeligt signal, at alle er lige meget værd og kan de samme ting, men bare har forskellige arbejdsmetoder og tilgange.« Drengene skal lære at føle omsorg og samarbejde samt smage og føle. Pigerne skal øge deres selvværd og matematikkundskaber.

Gennem samme aktivitet: Bollebagning Man kan sige, at med genuspædagogikken er den nordiske models ideal ligestilling blevet ophøjet til et altomfattende statsligt opdragelsesprojekt, der griber dybt ind i borgernes privatliv.

Der bliver noget for pædagoger og forældre at leve op til! Og børnene - ikke mindst!.

Indvandrerne

Så er der indvandrerne, som svenskerne mener, at vi danskere chikanerer og ydmyger med vores uhæmmede debat.

Svenskerne selv har to holdninger, en privat, som er ret negativ mod indvandrerne, og en offentlig, der er mere positiv. Hvilket er fint, mener de ledende opinionsdannere, der ser det som et led i et større opdragelsesprojekt. Hvilket bekræftes af den aktuelle regeringsbetænkning »Främlingsfienden inom oss« fra Udvalget mod en effektivere indsats mod fremmedfjendtlighed (SOU 2012: 74), der har haft den tidligere minister og Folkparti-formand Bengt Westerberg som formand. Heri fastslås det blandt andet, at »Inndelingen af menneskeheden i etniske eller kulturelle enheder i høj grad er en social konstruktion.

I virkeligheden har alle mennesker en fælles oprindelse i Afrika (...) Der findes meget lidt i svensk kultur som er unikt svensk (...) Den svenske nation, som vi kender den i dag, er kun hundrede år gammel.« Der tages også livtag med beskyldningen for politisk korrekthed: »Samtidig forsøger fremmedfjendtlige kræfter indimellem at hævde, at antiracisme blot er udtryk for ' politisk korrekthed'.

Det er, mener de, forbudt at sige, hvad man virkelig mener. Det er rigtigt, at sprogbrugen er ændret. Forulepende udtalelser om personer af anden etnisk herkomst men også om kvinders kropsformer (...) accepteres ikke på samme måde som tidligere. Vurderinger ændres, samfundet udvikles og dermed sprog og opførsel. Det er ikke udtryk for politisk korrekthed men for sociale og politiske fremskridt. Ingen har påtvunget vores samfund disse sociale regler, de er vokset frem i åben

diskussion og medborgerlig konsensus. At være politisk korrekt på denne måde er ikke forkert, det er at bidrage til civilisationens fremskridt.« Rapporten foreslår en række tiltag, blandt andet: Diskriminerings-ombudsmanden skal være en drivende kraft og kundskabsbase for arbejdet mod fremmedfjendtlighed.

En såkaldt quick responsefunktion får en langsigtet statslig støtte for at kunne overvåge medierne, når det gælder, hvad der skrives og siges om indvandrere, integration og fremmedfjendtlighed.

Skolinspektionen får inden for rammerne af sit løbende tilsyn og sine kvalitetsundersøgelser til opgave at se på, hvorledes indsatsen mod fremmedfjendtlighed forløber i skolerne.

Lighedsideologi

Rapporten har fået alarmklokkerne til at lyde - også hos svenskerne selv.

»Det er ikke uproblematisk at hævde, at éns egne meninger er mere civiliserede end andres,« mener journalisten Anna Ekström, der også kritiserer, hvad hun kalder Westerbergs forslag om indoktrinering: »De holdninger, han mener er mere civiliserede end andre, det vil sige hans egne, skal implanteres i svenske skoleelever til en pris af 650 millioner kroner.« Ekström konkluderer: »Topstyret ideologisk assimilation har ikke tidligere været nogen fremkommelig vej til respekt og interesse for andre.

Derfor og på grund af Westerbergs manglende respekt for personer, som føler et religiøst, kulturelt eller etnisk tilhørsforhold, håber jeg regeringen forholder sig kritisk til hans analyse og anbefalinger.« Man kan jo så tænke over, hvorfor vi ikke har en lignende diskussion her i landet. Om det skyldes, at vi er på et lavere civilisatorisk stadi.

Men det er måske alvorligere end som så. Karl Ove Knausgård er i værket *Min kamp* optaget af, hvordan bestemte normer overtager styringen i et samfund i en sådan grad, at al kritik forstummer.

Det er på den måde autoritære regimer opstår, og Knausgård antydede i avisen her (9/11-12), at det kan ske ad bagvejen i de nordiske lande: »Kræfterne i det sociale, både de formende og de kontrollerende, er stærke, meget stærkere end jeg vidste, og den uniformering, de resulterer i, den lighed, de udtrykker, er, som jeg ser det, næsten helt uerkendte (...) Kernen i *Min kamp* er det anti-ideologiske, og det tror jeg, at det blev, fordi jeg flyttede til Sverige, hvor jeg som en smule fremmed fik øje på al den ideologiproduktion, som foregik dér, under navne som ' retfærdighed' og ' lighed', det vil sige den skandinaviske model, som er en anelse stærkere i Sverige end i Norge og Danmark, men ikke meget.« Det er blandt andet denne »selvblinde og selvgode lighedsideologi« - som han kalder den nordiske konsensus-ånd i *Min kamp 6* - han vil til livs med sit store seks-bindts værk. Og selv om alle de skandinaviske lande rigtignok rider med på denne lighedsbølge, så rider Sverige i spidsen, og vi andre kan eventuelt nå at besinde os.

Vi kan ikke spise de prostituerede af med slogans

Politiken.dk | 10.03.2013 | Side | 1064 ord | Artikel-id: e3b2a02d | [Link til artikel](#)

Få spørgsmål i de seneste års offentlige debat har bragt sindene i kog som spørgsmålet om, hvorvidt man bør kriminalisere køb af seksuelle ydelser.

Og selv om regeringen officielt har opgivet ambitionen om at gennemføre et forbud, så fortsætter diskussionen.

Desværre har både fortalere for og modstandere af et forbud tendens til at reducere problemstillingen til letforståelige slogans. Og det er synd, for spørgsmålet er vigtigt, men også

kompliceret. Lad os se på et par af de steder hvor det går for let, for hurtigt eller bare galt.

Et synspunkt, man ind imellem møder som begrundelse for et forbud, er, at der er noget moralsk forkert ved selve det at have sex, som er blevet købt og solgt. Den moderne udgave hviler på antagelsen, at sex er en handling med en særlig betydning, og at det er forkert at dyrke sex på en måde, der ikke rummer de rigtige følelser og relationer.

Synspunktet er romantisk, men svært at forsvare.

De fleste vil nok medgive, at der er vigtige forskelle på at gå i seng med en person, man elsker, og et engangsknald med en person, man ikke kender. Men det virker besynderligt at sige, at eksempelvis to voksne, som beslutter at have sex, selv om de kun kender hinanden helt overfladisk fra et diskotek, gør noget moralsk forkert.

Nogle vil finde sådanne overfladiske seksuelle relationer usmagelige, men vi mener almindeligvis ikke, at personer gør noget forkert, blot fordi de dyrker sex på måder som andre mener er usmagelige - eksempelvis bondage eller urinsex. Tilsvarende er sex mellem en prostitueret og en kunde næppe i sig selv forkert, selv hvis det er banalt, overfladisk og uromantisk.

Et bedre argument for et forbud er, at sexkøb, i modsætning til for eksempel engangsknaldet, gør skade. Dels arbejder prostituerede i et miljø, hvor de risikerer stigmatisering, vold og trusler, og dels kan sexsalget have langsigtede psykologiske konsekvenser; en form for arbejdsskade, der kan vise sig som angst, stress, og vanskeligheder ved at have normale, kærlighedsfyldte seksuelle relationer.

Den første indvending, man kan rejse mod skadesargumentet, er at benægte, at prostituerede lider mere skade end personer, som arbejder i andre lovlige erhverv, for eksempel professionelle bokkere. Præcis hvem, hvor mange og hvor meget skade prostituerede lider er et imidlertid et spørgsmål, som har vist sig vanskeligt at afklare.

Der er tilstrækkelig usikkerhed til, at både fortalere og modstandere af et forbud har kunnet finde undersøgelser, som understøtter deres respektive synspunkter.

Et andet og nok så vigtigt spørgsmål er, hvorfor prostituerede bliver skadede. Hvad er det præcis, som gør skade? Vi vil tøve med at sige, at erhvervet som taxachauffør er skadeligt, selv om også taxachauffører udsættes for vold og trusler fra deres kunder. Voldelige og truende kunder er skadelige, men er arbejdet?

Nogle prostituerede har videre hævdet, at de psykologiske skader, som prostituerede risikerer, primært skyldes stigmatiseringen af branchen. Og hvis eksempelvis homoseksuelle oplevede en stærk stigmatisering, som havde skadelige psykologiske konsekvenser, så ville vi også her typisk sige, at det var stigmatiseringen, snarere end deres homoseksualitet, som skadede dem.

At afgøre, hvad som kausalt forårsager en begivenhed, er ofte vanskeligt. Men begge indvendinger illustrerer, at det er vigtigt at holde sig for øje, præcis hvordan skaderne opstår, fordi der ofte er mere end en måde at undgå skade på.

Og hvis det for eksempel er lettere eller mere gavnligt at gribe ind over for voldelige kunder, end det er at forbyde sexkøb, så er den skade, prostituerede lider som konsekvens af deres arbejde med voldelige kunder, ikke længere et godt argument for et forbud.

På den anden side er det stærkeste argument imod et forbud af sexkøb, at det vil krænke de prostitueredes frihed til at bestemme over deres egen krop, herunder friheden til at have sex med hvem de ønsker på de betingelser, de ønsker.

Der er mindst tre oplagte indvendinger mod frihedsargumentet. Den første spørger til, om salg af sex faktisk er frit, altså om prostitution er frivillig. Antagelsen er, at prostitution er et arbejde med så mange indlysende ulemper, at en person må være enten irrationel eller tvunget for at udøve det.

Men der synes at være prostituerede, som frivilligt sælger sex, i hvert fald lige så frivilligt som andre er kassedamer, kokke og konsulenter. Og da man kan nøjes med at forbyde sexkøb fra ufrivilligt prostituerede, kan de, der tvinges, dårligt begrunde et generelt forbud.

Den anden indvending spørger, om et forbud mod sexkøb overhovedet er en krænkelse af den prostitueredes frihed? Personen kan jo stadig dyrke sex med dem, som vedkommende har lyst til. Og ovenikøbet er det ikke den prostituerede, forbuddet gælder, men kunden, så i princippet kan man stadig sælge sex - det er kunden, som ikke må købe det.

Når det alligevel krænker den prostitueredes frihed, er det fordi, det medfører reelle indskrænkninger. Som parallel kan man forestille sig en regering, der helst var oppositionens kritik foruden, men som nøjedes med at straffe ethvert medie, som lyttede til oppositionens udtalelser. De fleste vil nok medgive, at det ville krænke oppositionens ytringsfrihed. Friheden til at ytre sig er ikke en reel frihed, hvis det er andre forbudt at høre, hvad man siger.

Og friheden til at sælge sex er ikke en frihed, hvis det er andre forbudt at købe det.

Den tredje og stærkeste indvending er, at det ikke altid er forkert at krænke en persons frihed. Det er det ikke, fordi det er tvivlsomt, om frihed har intrinsisk værdi. Derimod er frihed ofte instrumentelt værdifuld. Den beskytter os mod overgreb, og lader os styre vores egne liv, så vi får mest muligt ud af dem.

Det, at vi ind imellem bør tillade begrænsninger af frihed for at hjælpe den person, hvis frihed vi begrænser, er et synspunkt, som kendes som paternalisme.

'Paternalisme' har en kedelig klang, men i nogle situationer er det ukontroversielt. Meget få mener for eksempel, at de lovpligtige sikkerhedsseler og motorcykelhjelme er et moralsk forkert overgreb. I andre situationer er det meget få, som vil acceptere paternalisme. Selv hvis mindst 30 minutters daglig motion faktisk er det sundeste for alle, så vil det være urimeligt at gøre det strafbart ikke at leve op til kravet.

Spørgsmålet, om vi bør eller ikke bør forbyde sexkøb, lader sig i sidste ende ikke besvare med slogans om enten frihed eller skade.

Det kræver, at vi afvejer hensynene til både frihed og skade, og det kræver mere nuancerede svar, end vi ofte hører.

" Borgen" er virkelig god underholdning

Kristeligt Dagblad | 06.02.2013 | Side 15 | 517 ord | Artikel-id: e3a4be54 | Original artikel
mediekommentar

af GITTE SEEBERG

ENDNU ET debatskabende afsnit af " Borgen" rullede over skærmen i søndags.

Det er en fantastisk serie, hvor det hele ikke er præcis som i virkeligheden.

Men det er jo heller ikke virkeligheden, vi vil have søndag aften, men god underholdning.

Denne gang handlede det om, at Birgitte Nyborgs parti blev kastet ud i en meget polemisk diskussion om, hvorvidt prostitution skal kriminaliseres. Det skete efter en razzia i København, hvor et antal udenlandske kvinder havde været holdt indespærret og misbrugt. Ofre for trafficking.

Sagen blev belejligt brugt af Arbejderpartiet som afsæt til en debat om, hvorvidt prostitution som

erhverv skulle forbydes, og mændene kriminaliseres. En debat, som har kørt mange år i Danmark, og som den nuværende regering også var fortalere for - før den vel at mærke blev regering. Så blev forslaget lagt på hylden, og alt blev igen ved det gamle. " Borgen" rammer godt i forhold til, hvordan man som politiker udnytter, at en bestemt sag bliver sat på dagsordenen.

Også selvom den handler om noget helt andet end det, man egentlig var i gang med. Men nu er sagen der, og dermed også muligheden for at indtage et markant standpunkt.

Der er stor forskel på kvinderne i Skelbækgade, på de ofre, der er for trafficking, og på de kvinder, der selv har valgt det noget kontroversielle erhverv.

Men Birgitte Nyborg vælger selvfølgelig ikke at have det nemme standpunkt.

Og hurra for det.

Måske inspireret af, hvad der ville komme til at ske i " Borgen", fremlagde Det Konservative Folkeparti en nærmest tro kopi af forslaget i sidste uge. Nuvel.

Serien lægges på nettet ugen før, så det er selvfølgelig nemt at blive inspireret, ikke mindst hvis man er enig.

Mai Henriksen (K) har fået meget taletid med forslaget om at gøre prostitution til et lovligt erhverv på linje med alle andre erhverv. De skal kunne få understøttelse, være med i en a-kasse og så videre.

Det er et absurd forslag efter min mening.

Skal det også føre til, at folk kan komme i aktivering? Det er uigennemtænkt og vel næppe på linje med gode, gammeldags konservative dyder.

Men der er sket meget, siden Det Konservative Folkeparti for snart 15 år siden gik imod den liberalisering, som de fleste andre var for dengang. Siden er flertallet gået i den anden retning, og flere synes nu, at et forbud som i Sverige er vejen frem. Men Det Konservative Folkeparti har igen indtaget et særstandpunkt.

Det er helt uforståeligt, at partiet vil kopiere " Borgen" og tankegangen om en liberalisering. Rigtig mange mennesker lever et miserabelt liv med at sælge sig selv. Rigtig mange har selv oplevet misbrug som børn og ved dårligt nok, hvad der er ret og uret. De skal selvfølgelig hjælpes og ikke tilskyndes til et liv på et bordel med telefondamer og andre, der kan tjene penge på rufferi.

Så selvom vi alle synes, at Birgitte Nyborg er fantastisk, så er det ikke sikkert, at det hele er så gennemtænkt alligevel.

Men vi kan jo godt lide, at hun tør gå imod strømmen.

GitteSeeberggeneralsekretærWWFVerdensnaturfonden

WWVi kan jo godt lide, at hun tør gå imod strømmen.

Borgerlige vil hjælpe ansatte på bordeller

Politiken | 23.02.2013 | Side 8 | 667 ord | Artikel-id: e3ab6fc8 | Original artikel

KØBESEX Liberal Alliance vil fremlægge en anbefaling fra Straffelovrådet som lovforslag. Regeringen har tidligere brugt rådet som argument for politik, men vil ikke støtte dette forslag.

af MORTEN SKJOLDAGER OG MORTEN SKÆRBÆK

Liberal Alliance vil med et nyt lovforslag lempe rufferiparagraffen, som gør det strafbart at opfordre, overtale, true eller tvinge andre til at tjene penge ved prostitution.

Merete Riisager (LA), ligestillingsordfører og formand for Folketingets Ligestillingsudvalg, mener, at en lempelse af reglerne vil gøre det nemmere for de prostituerede at organisere sig og ansætte personale på bordeller.

»Der er et akut behov for, at kvinder i branchen kan beskytte sig selv. Det vil sige indrette sig, så de bedre kan beskytte sig selv i hverdagen. Det skal være muligt at ansætte helt almindelige støttefunktioner som telefondamer, dørmænd og chauffører«, siger hun.

Merete Riisager fremhæver en aktuel sag, hvor ansatte på flere bordeller i København har været udsat for alvorlige trusler fra ukendte gerningsmænd, som forlangte beskyttelsespenge. I flere tilfælde har de ansatte på bordellerne ikke turdet anmelde truslerne af frygt for selv at blive anmeldt efter den milde rufferiparagraf.

»Derfor vil en lempelse også betyde, at man - hvis man bliver truet - kan ringe til politiet uden at frygte selv at blive slæbt i retten«, siger Merete Riisager, som godt kan regne med opbakning fra de andre borgerlige partier.

Venstre støtter tankerne

Venstres ligestillingsordfører, Fatma Øktem, siger, at Venstre også har bidt mærke i Straffelovrådets anbefalinger om at gøre det nemmere at ansætte personale på massageklinikker: »For os i Venstre handler det om at fastholde formålet med rufferiparagraffen - at ingen skal kunne tjene penge på andres prostitution. Men når det er sagt, mener vi alligevel godt, at man samtidig kan ændre reglerne for at hjælpe kvinderne«, siger hun, der kritiserer regeringen for kun at lytte til de af Straffelovrådets anbefalinger, som passer ind i dens politik.

»På den ene side har regeringen lyttet til Straffelovrådets anbefaling af ikke at kriminalisere købesex, men på den anden side lytter man slet ikke til de anbefalinger, som kan hjælpe de prostituerede«.

Det Konservative Folkeparti har selv lanceret et forslag om at normalisere prostitution arbejdsretligt, så prostituerede skal kunne få dagpenge, hvis de er ledige.

De konservatives ligestillingsordfører, Mai Henriksen, vil ikke bruge ordet lempelse om reglerne for rufferi, men også hun vil gerne være med til at ændre på reglerne.

»Vi ønsker, at straffelovens regler om rufferi kan præciseres, således at der lovligt kan antages hjælp til eksempelvis rengøring, telefonpasning, lokaleleje og revision. Herunder skal det så vidt muligt naturligvis sikres, at der ikke kan blive tale om utilbørlig økonomisk udnyttelse af de prostituerede«, mener hun.

Liberal Alliances nye lovforslag er hentet fra Straffelovrådet, som i en betænkning offentliggjort i slutningen af sidste år anbefaler en revision af rufferiparagraffen.

Liberal Alliance vil fremlægge Straffelovrådets anbefaling som et lovforslag i Folketinget.

Da regeringen sidste år droppede planerne om at indføre et forbud mod køb af sex, skete det netop med henvisning til Straffelovrådets anbefalinger.

Men når det handler om Straffelovrådets anbefalinger omkring rufferiparagraffen, føler regeringen sig ikke på samme måde forpligtet af betænkningen.

Tværtimod fastslår Socialdemokraternes ligestillingsordfører, Rasmus Horn Langhoff, at der er brug for en stramning og ikke en lempelse af rufferiparagraffen.

»Både forslaget og de omtalte hændelser viser, hvor livsfarlig en branche det her er«, siger han og mener, at en stramning af rufferiparagraffen vil kunne gøre det nemmere at jage de bagmænd, der eksempelvis kræver fliseleje af prostituerede og andre kriminelle bagmænd.

Man kunne vel godt tillade dørmænd og telefondamer og stadig komme efter bagmændene? »Der er rigtig meget, man kan gøre for at hjælpe prostituerede ud af prostitution og komme efter bagmændene. Det, vi bare må konstatere, er, at der er ikke behov for en blåstempling af det at være prostitueret«. Liberal Alliance skal heller ikke forvente at kunne stable et flertal uden om regeringen på benene.

Enhedslistens Pernille Skipper frygter nemlig, at en lempelse af rufferiparagraffen vil have den stik modsatte virkning i forhold til intentionen om at skabe mere sikre forhold for de prostituerede: »Der vil tværtimod muligvis være flere, der vil forsøge at udnytte prostituerede i en sårbar situation«.

morten.skjoldager@pol.dk

Der er et akut behov for, at kvinder i branchen kan beskytte sig selv Merete Riisager.

S og SF kæmper fortsat for købesexforbud

Berlingske | 04.04.2013 | Side 8 | 690 ord | Artikel-id: e3bb75b4 | Original artikel

Ambition. Selv om regeringen sidste efterår besluttede ikke at forbyde købesex, er det stadig den officielle holdning hos to af regeringspartierne, at sexkøb skal kriminaliseres.

af Elisabeth A. Haslund og Jette Aagaard

Det skal være forbudt at købe sex i Danmark.

Til trods for at regeringen så sent som i efteråret kom til præcis den modsatte konklusion, er det stadig den officielle holdning hos regeringspartierne S og SF - og her arbejder man fortsat i den retning, selv om det ikke bliver en realitet i denne regeringsperiode.

»Socialdemokraternes holdning er, at vi stadig arbejder for et forbud, men vi har accepteret, at regeringen har truffet en anden beslutning,« siger partiets ligestillingsordfører, Rasmus Horn Langhoff, og uddyber: »Der er behov for at begrænse efterspørgslen, hvis man skal hjælpe prostituerede ud af prostitution, og her er et forbud et meget nyttigt redskab. Derudover mener vi grundlæggende, at det er forkert, at man kan købe et andet menneske. Det strider mod mit menneskesyn.

« Debatten om kriminalisering af købesex er bølget frem og tilbage i årevis - ikke mindst i kølvandet på Socialdemokraternes kongres i 2009, hvor et stort flertal af græsrodderne besluttede, at partiet skal arbejde for et forbud mod sexkøb. Den kurs fremgik imidlertid ikke af regeringsgrundlaget, der i stedet fastslog, at der skulle gennemføres en »grundig undersøgelse« af spørgsmålet. Den lå klar i efteråret, da Straffelovrådet afgav en betænkning og her frarådede et forbud.

Regeringen med justitsminister Morten Bødskov (S) i spidsen fulgte trop og afviste, at sexkøb skal forbydes i Danmark.

Ifølge Berlingskes oplysninger blev spørgsmålet dog kort efter drøftet i den socialdemokratiske hovedbestyrelse, hvor et flertal altså var enig om ikke at rette ind på regeringens kurs, men fastholde linjen fra kongressen i 2009.

SF på samme linje

Hos regeringspartneren SF er ønsket om at kriminalisere købesex - som eksempelvis vores nabolande Sverige og Norge har gjort det - heller ikke ændret det mindste, selv om beslutningen i øjeblikket er skudt til hjørne.

»Det er stadig SFs politik, at vi arbejder mod et forbud mod købesex. Vi accepterer, at det ikke bliver i denne omgang, men håber, at tiden modnes til, at det kan tages op igen,« siger SFs retsordfører, Karina Lorentzen Dehnhardt, der også er formand for Folketingets retsudvalg.

Hun regner med, at Danmark bliver modent til et forbud i takt med, at der kommer flere og mere detaljerede erfaringer fra vores nabolande og henviser til, at det svenske forbud allerede synes at have haft betydning for en holdningsændring i befolkningen.

»I Sverige er det totalt uncool blandt unge mennesker at købe sex, og det er et meget vigtigt skridt, for det starter med en holdningsændring, der så kan blive til en handlingsændring,« siger Karina Lorentzen Dehnhardt.

LA: »Dobbeltmoralsk«

Merete Riisager fra Liberal Alliance, som er formand for Folketingets ligestillingsudvalg, er af den helt modsatte opfattelse og kalder det »dobbeltmoralsk« at ønske købesexforbud: »Hvis man virkelig er optaget af, at de kvinder, som det handler om, skal have flere muligheder i livet, bør man jo lytte til dem, der ved noget. De peger jo på, med baggrund i erfaringer fra andre lande, at et forbud gør kvinderne mere pressede. For ti år siden var det en hypotetisk diskussion, men i dag har man erfaringer. Det er meget beklageligt, at man ikke lytter til dem, men i stedet i virkeligheden går mere op i sine dogmer.« Liberal Alliance har selv et beslutningsforslag i pipelinen, som vil bløde op på straffelovens rufferi-og alfonseribestemmelser, så de ikke længere omfatter frivillige sexarbejderes ansatte i service-og sikkerhedsfunktioner - sådan som Straffelovrådet har anbefalet.

»Regeringen har allerede lyttet til Straffelovrådet i forhold til at droppe en ulovliggørelse af prostitution, og derfor ville det være oplagt også at lytte til Straffelovrådet i denne sag. Det er gennemarbejdet lovmateriale,« siger Merete Riisager.

eah@berlingske.dk jeta@berlingske.dk

Fakta: Sådan gjorde vi bbag om historien

I påsken foretog SFs retsordfører, Karina Lorentzen Dehnhardt, en opdatering på det sociale netværk Facebook, hvor hun skrev, at det stadig er hendes overbevisning, at vi skal have et forbud mod købesex i Danmark.

Den holdning har tidligere været en mærkesag for både SF og Socialdemokraterne, men i kølvandet på anbefalinger fra Straffelovrådet valgte regeringen i efteråret at droppe et fremtidigt forbud mod købesex.

Derfor kontaktede vi både SF og S for at få uddybet, hvor partierne står i dag - og for at se, om der er konflikt mellem regeringens kurs og de officielle holdninger i to af regeringspartierne.

1 af 7 mænd: O.k. til sexkøb af handlede kvinder

Politiken.dk | 11.06.2013 | Side | 726 ord | Artikel-id: e3d50ec3 | Link til artikel

15 procent af mænd i ny, stor undersøgelse mener ikke, at det er forkert at købe sex af handlede kvinder. Ligestillingsministeren vil lave oplysningskampagne.

Et stort flertal af danske mænd synes, at det er forkert at købe sex af en prostitueret, som er offer for menneskehandel. Men 15 procent kan ikke se problemet i at købe sex af en handlet kvinde, og 16 procent har ikke gjort deres holdning op.

Resultatet fremgår af en stor kortlægning af prostitutionsefterspørgslen, som offentliggøres i dag af Ligestillingsministeriet.

Over 7.000 repræsentativt udvalgte danske mænd har deltaget i undersøgelsen, og det store mindretal, som ikke ser problemer i at købe sex af en handlet kvinde, bekymrer ligestillingsminister Manu Sareen (R).

Moderne form for slaveri

»Det er overraskende mange, der tilsyneladende ikke kender til handlede kvinders livssituation. Det synes jeg virkelig er problematisk. Det er jo 'slaver', vi taler om. Det er kvinder, der får tæsk, og som er tvunget ud i det. Det er den moderne form for slaveri«, siger Manu Sareen, der har bestilt kortlægningen.

Ministeren hæfter sig ved, at mænds holdninger til købesex faktisk kan rykkes gennem oplysning. I undersøgelsen får halvdelen af de adspurgte en historie om Ivana, en fiktiv udenlandsk kvinde, som er offer for menneskehandel og ernærer sig som prostitueret i Danmark.

Når man efterfølgende spørger til deres holdning til købesex, er deres svar langt mindre positivt end gennemsnittets.

Således svarer kun 40 procent af dem, som har kendskab til den fiktive kvinde, at det er i orden at købe sex af en prostitueret. 61 procent af de mænd, som ikke er blevet oplyst om Ivana, synes alt i alt, at det er i orden at købe sex af en prostitueret.

Rodfæstede forestillinger

Ligestillingsministeren vil bruge undersøgelsen til at udforme kommende oplysningskampagner målrettet prostitutionskunder.

Men det skal man ikke nære for store forhåbninger til, mener lektor Kenneth Reinicke, kønsforsker ved Roskilde Universitet.

»Nu skal man ikke sige, at det slet ikke nytter, men vi er inde på et område, hvor der er meget rodfæstede forestillinger om begær, passion og om, at den prostituerede kan give manden noget, han ikke kan få i sit parforhold, og de forestillinger er svære at rykke med oplysning«, siger han.

Kenneth Reinicke får opbakning af sexolog Marianne Gutte, som har passet en telefonrådgivning for sexkøbere. Hun mener ikke, at mænd kan eller vil gennemskue, om de køber sex af en handlet kvinde.

»Dem, jeg har talt med, siger, at de aldrig ville gå hos en handlet kvinde, men når vi kommer længere ind i samtalen, viser det sig, at de har været hos en udenlandsk kvinde, og at de helt har set bort fra alle faresignalerne. Når de kommer i situationen, skelner de ikke, for det bryder illusionen. Og spørgsmålet er også, om de ville kunne sikre sig, hvilke forhold kvinden arbejder under. Derfor kan jeg godt være bekymret for, om det giver mening at lave kampagner mod at købe sex hos

handlede kvinder i forhold til at begrænse efterspørgslen«, siger hun.

Kønsforsker: Forbud er vejen frem

Kenneth Reinicke mener, at mænd har en evne til at se igennem fingre med de realiteter, som megetprostitution er baseret på.

Og hvis man skal få mænd til at erkende, at kvinder går ind i prostitution »af økonomisk nød, ikke af lyst og liderlighed«, så kommer man ikke uden om lovgivning, der kriminaliserer sexkøb, mener han.

»Hvis vi skal få mændene til at se virkeligheden i øjnene, så er lovgivning det bedste virkemiddel. Hvis du virkelig skal have mænd til at tænke sig om, så kommer du ikke uden om lovgivning«, siger Kenneth Reinicke.

Regeringen afviser at lave forbud mod købesex, med henvisning til at det ikke vil forhindre prostitution, blot gøre det mere lyssky.

Socialdemokraternes ligestillingsordfører, Rasmus Horn Langhoff, er varm fortaler for et forbud mod købesex. Men han har erkendt, at et forbud ikke kommer på denne side af et valg. I mellemtiden skal danske mænd oplyses.

»Det er i virkeligheden et skræmmende tal, at kun 70 procent mener, det er forkert at købe sex af handlede kvinder. For hvorfor i alverden er det ikke 100 procent? Det er en udfordring, så der er i den grad behov for holdningsbearbejdelse blandt danske mænd. Det kan man blandt andet gøre ved en god oplysningskampagne. Tænk, at det ikke er 100 procent af danske mænd, som synes, at det er forkert og skammeligt. Der er behov for mere viden«, siger Rasmus Horn Langhoff.

1 af 7: O.k. til sexkøb af handlede

Politiken | 12.06.2013 | Side 4 | 711 ord | Artikel-id: e3d51010 | Original artikel

15 procent af mænd i ny, stor undersøgelse mener ikke, at det er forkert at købe sex af handlede kvinder. Ligestillingsministeren vil lave oplysningskampagne.

af NILAS HEINSKOU OG KIRSTEN NILSSON

Et stort flertal af danske mænd synes, at det er forkert at købe sex af en prostitueret, som er offer for menneskehandel. Men 15 procent kan ikke se problemet i at købe sex af en handlet kvinde, og 16 procent har ikke gjort deres holdning op.

Resultatet fremgår af en stor kortlægning af prostitutionsefterspørgslen, som offentliggøres i dag af Ligestillingsministeriet.

Over 7.000 repræsentativt udvalgte danske mænd har deltaget i undersøgelsen, og det store mindretal, som ikke ser problemer i at købe sex af en handlet kvinde, bekymrer ligestillingsminister Manu Sareen (R).

»Det er overraskende mange, der tilsyneladende ikke kender til handlede kvinders livssituation. Det synes jeg virkelig er problematisk. Det er jo 'slaver', vi taler om. Det er kvinder, der får tæsk, og som er tvunget ud i det. Det er den moderne form for slaveri«, siger Manu Sareen, der har bestilt kortlægningen. Ministeren hæfter sig ved, at mænds holdninger til købesex faktisk kan rykkes gennem oplysning.

I undersøgelsen får halvdelen af de adspurgte en historie om Ivana, en fiktiv udenlandsk kvinde,

som er offer for menneskehandel og ernærer sig som prostitueret i Danmark. Når man efterfølgende spørger til deres holdning til købesex, er deres svar langt mindre positivt end gennemsnittets.

Således svarer kun 40 procent af dem, som har kendskab til den fiktive kvinde, at det er i orden at købe sex af en prostitueret. 61 procent af de mænd, som ikke er blevet oplyst om Ivana, synes alt i alt, at det er i orden at købe sex af en prostitueret.

Ligestillingsministeren vil bruge undersøgelsen til at udforme kommende oplysningskampagner målrettet prostitutionskunder.

Men det skal man ikke nære for store forhåbninger til, mener lektor Kenneth Reinicke, kønsforsker ved Roskilde Universitet.

»Nu skal man ikke sige, at det slet ikke nytter, men vi er inde på et område, hvor der er meget rodfæstede forestillinger om begær, passion og om, at den prostituerede kan give manden noget, han ikke kan få i sit parforhold, og de forestillinger er svære at rykke med oplysning«, siger han.

Kenneth Reinicke får opbakning af sexolog Marianne Gutte, som har passet en telefonrådgivning for sexkøbere. Hun mener ikke, at mænd kan eller vil gennemskue, om de køber sex af en handlet kvinde.

»Dem, jeg har talt med, siger, at de aldrig ville gå hos en handlet kvinde, men når vi kommer længere ind i samtalen, viser det sig, at de har været hos en udenlandsk kvinde, og at de helt har set bort fra alle faresignalerne. Når de kommer i situationen, skelner de ikke, for det bryder illusionen. Og spørgsmålet er også, om de ville kunne sikre sig, hvilke forhold kvinden arbejder under. Derfor kan jeg godt være bekymret for, om det giver mening at lave kampagner mod at købe sex hos handlede kvinder i forhold til at begrænse efterspørgslen«, siger hun.

Kønsforsker: Forbud er vejen frem Kenneth Reinicke mener, at mænd har en evne til at se igennem fingre med de realiteter, som meget prostitution er baseret på. Og hvis man skal få mænd til at erkende, at kvinder går ind i prostitution »af økonomisk nød, ikke af lyst og liderlighed«, så kommer man ikke uden om lovgivning, der kriminaliserer sexkøb, mener han.

»Hvis vi skal få mændene til at se virkeligheden i øjnene, så er lovgivning det bedste virkemiddel. Hvis du virkelig skal have mænd til at tænke sig om, så kommer du ikke uden om lovgivning«, siger Kenneth Reinicke.

Regeringen afviser at lave forbud mod købesex, med henvisning til at det ikke vil forhindre prostitution, blot gøre det mere lyssky.

Socialdemokraternes ligestillingsordfører, Rasmus Horn Langhoff, er varm fortaler for et forbud mod købesex. Men han har erkendt, at et forbud ikke kommer på denne side af et valg. I mellemtiden skal danske mænd oplyses.

»Det er i virkeligheden et skræmmende tal, at kun 70 procent mener, det er forkert at købe sex af handlede kvinder. For hvorfor i alverden er det ikke 100 procent? Det er en udfordring, så der er i den grad behov for holdningsbearbejdelse blandt danske mænd. Det kan man blandt andet gøre ved en god oplysningskampagne.

Tænk, at det ikke er 100 procent af danske mænd, som synes, at det er forkert og skammeligt. Der er behov for mere viden«, siger Rasmus Horn Langhoff.

nilas.heinskou@pol.dk

Ledende artikel: *Prostituerede ud af mørket*

Berlingske | 03.02.2013 | Side 2 | 544 ord | Artikel-id: e3a334ba | Original artikel

LEDER

Det er kun få år siden, en samlet, rød opposition med den nuværende beskæftigelsesminister Mette Frederiksen (S) i spidsen med stor lydstyrke krævede forbud mod prostitution. Ligesom i Norge, Sverige og Island skulle danske mænd kriminaliseres, hvis de køber sex.

Nu er situationen ved at være den modsatte. I november meddelte tre ministre, heriblandt Mette Frederiksen, på baggrund af anbefaling fra Straffelovrådet, at et forbud vil skade fremfor at hjælpe især de svageste prostituerede.

Regeringen ville derfor ikke foretage sig noget.

Men passivitet hjælper ikke dem, der især bør have hjælp, altså de kvinder, hovedsagelig udenlandske, som er tvunget eller presset til at prostituere sig. Passivitet hjælper ikke de helt unge. Og passivitet er heller ikke svaret til de voksne kvinder, som selv ønsker at tjene penge som prostituerede. De sidste, der oftest arbejder på klinikker, driver deres erhverv i et halvmørke, hvor deres erhverv hverken er lovligt eller forbudt.

Derfor er den konservative Mai Henriksens forslag om at sikre prostituerede vilkår som andre, der tjener deres løn selv, velkomment. Med rettigheder følger naturligvis også krav, herunder om helbreds kontrol, kontrol af de prostitueredes eventuelle opholdstilladelser og beskyttelse af mindreårige. Et dunkelt miljø på kanten af kriminalitet og med udbredt socialt bedrageri skal ud i lyset. Det formynderiske hykleri, der har bragt især Sverige ud i de kønspolitiske tove, skal i Danmark afløses af respekt for de kvinder, der bruger deres krop efter eget valg. Egentlig er det forbløffende, at vi i årtier har betragtet det som naturligt, at kvinder har ret til og selv er kapable til at bestemme, om de vil føde eller abortere et barn, mens man altså samtidig mener, at de samme kvinder ikke er i stand til at selv at afgøre, om de vil tjene penge på seksuelle ydelser.

Man kan godt filosofere over, at forslaget om at normalisere »kønsarbejdernes« forhold kommer fra De Konservative, hvis justitsminister, Knud Thestrup, i 1968 stillede forslaget om pornoens frigivelse i Danmark.

Dengang var afkriminaliseringen af porno en begivenhed, der vakte opsigt over det meste af verden. En dansk normalisering af prostitution, ledsaget af en langt stærkere indsats for de svage prostituerede, vil ikke vække samme opsigt, eftersom lande som Tyskland, Holland og New Zealand for længst har gjort noget lignende.

Men et tilsvarende dansk initiativ vil for alvor skille os fra den undertrykkende folkeopdragelse, der praktiseres i Sverige og Norge. Som forfatteren og journalisten Bo Bjørnvig for nylig gjorde rede for i Weekendavisen, er kriminaliseringen af sexkøb en del af en større bestræbelse på at overbevise svenskerne om, hvad de skal mene.

Men virkeligheden kan Sverige ikke lovgive sig ud af. Selv ikke truslen om afsløring af sexkøbere over for deres familie - oven i en klækkelig bødestraf - mindskede sexkøb i Sverige. Tværtimod viste det sig, at sexhandel steg meget betragteligt. Og taberne var de prostituerede, der blev endnu mere afhængige af bagmænd end tidligere.

Det formynderiske hykleri, der har bragt især Sverige ud i de kønspolitiske tove, skal i Danmark afløses af respekt for de kvinder, der bruger deres krop efter eget valg.

Rettelse: 04.02.2013

I lederen søndag om prostitution skrev vi, at tre ministre, inklusive beskæftigelsesminister Mette Frederiksen (S), i efteråret konkluderede, at kriminalisering ville skade. Der var i virkeligheden fire

ministre bag synspunktet, men Mette Frederiksen var ikke blandt dem. Vi beklager fejlen.

Vi er jo forskellige

Weekendavisen | 15.02.2013 | Side 3 | 1442 ord | Artikel-id: e3a81c8b | Original artikel

Kvinder & mænd. Ifølge regeringen skal den offentlige sektor tænke mere i køn, når den leverer borgernær service. Ligestillingsminister Manu Sareen har en plan.

af HENRIK DØRGE

I deen om borgeren som et mere eller mindre uniseksuelt væsen skal droppes. Kvinder og mænd er forskellige og har ofte uens livsvilkår. Derfor skal den offentlige sektor spores ind på en ny tankegang. Det handler om i højere grad at levere service og tilbud til befolkningen, som bygger på, at de to køn langtfra altid har samme adfærd og behov.

Mænd og kvinder skal behandles forskelligt for at have lige muligheder.

Sådan lyder i kort form et af pejlemærkerne i en ny ligestillingsstrategi, som minister for ligestilling og kirke, Manu Sareen, offentliggør i dag.

Her lægger regeringen op til, at staten, regionerne og kommunerne, skal blive bedre til at målrette kerneydelserne, alt efter om modtagerne er kvinder eller mænd, for at løfte den offentlige service. Kodeordet er ligestillingsvurdering, hvor man har større fokus på borgerens køn og systematisk tænker køn ind i de offentlige tilbud.

Det drejer sig om at nå den rigtige målgruppe for at udnytte de offentlige ressourcer, og altså skatteborgerne penge, mere effektivt.

Eksempler? Undervisningen i folkeskolen skal indrettes anderledes, så den får flere drenge ind i uddannelsessystemet.

Ældreplejen skal sørge for, at mænd, som pludselig mister ægtefællen, kan lære at lave mad og være selvhjulpne. Og sundhedssektoren skal oppe sig i forhold til de mange mænd med Tarzan-syndrom, som først kommer i kontakt med en læge, når deres sygdom har udviklet sig fra slemt til værre.

Hidtil har indsatsen for mere ligestilling i den offentlige sektor handlet om personalepolitik og vilkårene for især de kvindelige ansatte. Men ifølge Manu Sareen er det for så vidt langt vigtigere at få en ligestillingsvurdering på dagsordenen, der også angår brugerne.

»I mange år har de store slåskampe i ligestillingsdebatten herhjemme jo handlet om mærkesager som ligeløn og flere kvinder i ledelsen. Det er også vigtigt. Men for mig handler ligestilling grundlæggende om kvinders og mænds, pigers og drenges muligheder i dagligdagen, og derfor tager vi nu fat på de borgerrettede tilbud. Det kræver somme tider, at man gør noget forskelligt for de to køn i planlægningen og tilrettelæggelsen af de offentlige ydelser, og her er ligestillingsvurderinger et stærkt værktøj,« siger ligestillingsministeren.

- Det kan forekomme at være gammeldags og at skrue tiden tilbage, hvis de offentlige tilbud skal rette sig efter folks køn. Er vi ikke kommet forbi det punkt? »Jeg forstår bekymringen. Men for at det her ikke kan misforstås, må det slås fast med syvtommersøm, at der ikke er tale om at tilbyde det ene køn en ydelse, som det andet køn ikke kan få. Udgangspunktet er selvfølgelig stadig at behandle kvinder og mænd lige for loven. Derfor handler udspillet om at målrette ydelserne mod de to køn, uden at udelukke nogen som helst. Men vi er nødt til at se på, at vi er forskellige,« siger Manu Sareen.

Kun enkelte steder rundt om i landet har man taget fat på at arbejde systematisk med

ligestillingsvurderinger. Et af dem er Roskilde Kommune, som har sat sig for at gøre noget ved problemet med de mange drenge, som hægtes af uddannelsessystemet.

Alle uddannelsesinstitutioner i kommunen er med i projektet. For eksempel har fire folkeskoler siden august sidste år deltaget i et forsøg, hvor undervisningen i udvalgte klasser i udskoling er tilrettelagt, så den appellerer mere til drengene.

De lange intervaller med projektarbejde i to-tre uger, som især lader de fagligt svage drenge i stikken, er afløst af korte.

Projektarbejdet skal ende med et håndgribeligt produkt - som for eksempel en video, en lydfil eller en lille hjemmeside. Man har inddraget fysisk bevægelse i læringen. Og så afprøver skolerne at lægge konkurrenceelementer ind i undervisningen, fordi det særligt tiltaler drengene. Det sker for eksempel ved at inddele eleverne i hold, som kappes om at løse opgaverne på kortest mulige tid.

Ifølge programleder Carsten Wolfgang er drengenes forældre glade for projektet, og det er pigernes tilsyneladende også.

I hvert fald har ingen ytret sig negativt. Samtidig undrer han sig over, at andre kommuner stadig forholder sig mere eller mindre passive, når det gælder om at ruste flere drenge til at tage en ungdomsuddannelse: »Vi står på en brændende platform og kan jo ikke fortsat leve med, at vi herhjemme har fået indrettet en skole, som er skævvredet i forhold til køn. Og der er altså intet, der tyder på, at vi hæmmer pigerne ved at blive bedre til at rumme drengene,« siger Carsten Wolfgang.

I København støtter kommunen et projekt, der har haft ældre, enlige mænd som den primære målgruppe. De skal blive bedre til at klare sig selv, og det handler om mad. Foreløbig har ti mænd mellem 70 og 85 år været på et kursus og lært at lave hverdagsmad i projektet, der drives af Skt. Joseph, et aktivitetscenter for pensionister, i samarbejde med en køkkenvirksomhed.

Hensigten er, at i alt omkring 30 ældre skal være ambassadører i et projekt, hvor folkepensionister i byen kan samles i madklubber, og hvor både kvinder og mænd kan hygge sig sammen over gryderne og spise sammen.

Ifølge centerleder John Lagoni er det både de ældre mænd og den offentlige økonomi, der profiterer af projektet: »Fidusen er, at det holder dem i gang og gør dem selvhjulpne i længere tid. Og alene det, at de gamle gutter får interesse for deres kost, er jo forebyggende.«

Øl som lokkemiddel

Der er også enkelte tidligere eksempler på, at ligestillingsvurdering er en metode, som kan have effekt. For nogle år siden besluttede biblioteket i Løgstør at gøre noget ved et problem: Mænd i den erhvervsaktive alder var stærkt underrepræsenteret i brugergruppen. For at lokke mændene ind på biblioteket blev der indrettet et mandehjørne med magasiner og bøger om sport, jagt og fiskeri samt krimier.

Der blev også afholdt foredrag med ølsmagning. Resultat: Biblioteket i Limfjordsbyen fik flere mandlige lånere.

Manglende viden om ens opsparing til alderdommen er et problem for mange kvinder. Pensionsstyrelsen konstaterede for få år siden, at navnlig kvinder finder det uinteressant at beskæftige sig med deres pensionsforhold. Kvinder har ellers flere periodiske fravær fra arbejdsmarkedet og burde således være ekstra opmærksomme på deres opsparing til alderdommen. Derfor indrettede Pensionsstyrelsen hjemmesiden »Min Pension« på IT-portalen borger.dk, så den beskrev pensionsforhold med særlig relevans for kvinder, ligesom pensionsberegnerne på hjemmesiden tog højde for især kvindernes forskellige livssituationer.

Sundhedssektoren er til gengæld et område, hvor der tilsyneladende mangler ligestillingsvurdering.

Det er påfaldende, at den forebyggende indsats i sundhedsvæsenet ikke har større fokus på mænd. Ifølge Sundhedsstyrelsen er mænds levetid - den ultimative sundhedsindikator - godt fire år kortere end kvinders. Mænd er også mere ramt af alvorlige sygdomme. Noget skyldes formentlig livsstil. Mænd er oftere storrygere og kigger oftere dybt i flasken. Samtidig reagerer de to køn forskelligt på sygdomssymptomer.

Kvinderne besøger hyppigere den praktiserende læge, mens mændene er i overtal i sygehusenes senge (hvis man fraregner kønsspecifikke indlæggelsesdiagnoser som for eksempel fødsler). Mænd, og det gælder især de enlige, søger altså først behandling, når det er gået galt.

Som Svend Aage Madsen, chefpsykolog på Rigshospitalet og formand for såvel Selskab for Mænds Sundhed som Tænk tanken Viden om Mænd, siger: »Det er for eksempel oplagt at få udviklet et program med forebyggelse og sporing af prostatakræft, som er den kræftform flest mænd dør af. Men det mangler stadig. En del af forklaringen er nok, at mænd aldrig har brudt sig om at blive betragtet som et køn og som en gruppe, der kan stille krav. Her har vi ikke været lige så kloge som kvinderne.«.

Blød landing

Det er ikke til at vide, om Manu Sareens nye strategi for ligestillingsvurdering i det offentlige vil vinde indpas.

I første omgang har det mere en idépolitisk karakter.

Hvad kommunerne og regionerne foretager sig, har han ikke rigtigt nogen indflydelse på. Det samme gælder sådan set nogle af de tunge ligestillingsområder internt i regeringen. For eksempel er diskussionen om øremærket barselsorlov til mænd et lovgivningsanliggende under beskæftigelsesminister Mette Frederiksen. I regeringsgrundlaget fra oktober 2011 bedyrede man, at op til tre måneder af den betalte barselsperiode skal reserveres til faren, men foreløbig er sagen sendt i et udvalg, som skeptikerne kalder en syltekrukke.

I det hele taget har det hidtil været småt med store ændringer på ligestillingsområdet. Inden valget i 2011 havde S og SF vedtaget at arbejde for et forbud mod prostitution, som skulle kriminalisere køberne, men i slutningen af sidste år aflivede justitsminister Morten Bødskov ideen med henvisning til anbefalinger fra Straffelovrådet.

Den årelange strid om kvindekvoter i ledelsen endte med en blød landing december sidste år. Regeringen og Enhedslisten nøjedes med at gennemtrumfe en ny lovgivning, som forpligter de 1.100 største virksomheder og alle statsinstitutioner til selv at sætte sig et mål for andelen af kvinder i bestyrelsen og udarbejde politikker for, hvordan man generelt kan få flere kvinder i ledelsen.

Maria: »Jeg har bygget noget op, som jeg er stolt af«

Politiken.dk | 22.02.2013 | Side | 1935 ord | Artikel-id: e3ab603e | Link til artikel

Maria har solgt sex i 14 år, og har været politisk aktiv i ti af dem. Sidste år blev det hele for meget.

34-årige Maria er gift, mor til to og spiller hockey i sin fritid. Hun engagerer sig frivilligt for at hjælpe gadepiger, og i 2004 overtog hun bordellet, hvor hun arbejder som domina.

Første gang, jeg møder hende, er ved et debatarrangement, hvor hun er blandt publikum. Det er fem måneder siden, at hun forklarede mig i telefonen, at jeg for hendes skyld gerne måtte være på

bordellet, hvis kvinderne ville lukke mig ind.

Vil ikke skrives ud

I efteråret mødtes vi til et interview, hvor hun fortalte fotografen, at hun var bekymret for, hvad vi ville skrive. Om vi ville se pigerne på bordellet, som de ser sig selv: Som selvstændige kvinder, der ikke har meget til fælles - ud over, at de tjener penge på mænds liderlighed og i nogles tilfælde på deres egen.

»Uanset, hvordan vi formulerer tingene, bliver vi misforstået«, siger hun til mig i telefonen, da jeg har sendt hende de færdige artikler.

De sidste tyve minutter har hun grædt, i afmagt. Maria har tidligere stået offentligt frem, og det har kostet hende venner, der ikke længere vil ses sammen med hende, hendes mand har mistet sit job, hun har fået anonyme trusselsbreve og er blevet meldt til kommunen for svigt af sine børn. I februar sidste år gik hun ned med stress.

»Jeg ved bare, at folk kommer til at tro, at jeg er en eller anden alfons«, siger hun.

»Jeg har brugt årevis på at kæmpe for, at vi bliver behandlet på lige vilkår med alle andre. Jeg kan ikke mere«. Maria har i ni måneder døjet med stress, og jeg tilbyder at skrive hende ud af historien. Der er stille i et øjeblik. Maria snøfter. »Nej«.

Vil ikke være Bozz

Hvorfor ville du have dit eget bordel?

»Jeg havde fået barn nummer to, havde et almindeligt job, men ville gerne fortsætte med at arbejde som domina. Jeg manglede et sted, hvor jeg kunne leje mig ind engang imellem. Dengang kunne man kun være på en massageklinik, hvis man ville tage faste vagter, og det havde jeg ikke tid til. De to kvinder, der havde åbnet stedet her, ragede uklar med hinanden, og så fik jeg mulighed for at overtage det«.

Hvad laver du præcis?

»Jeg står for de månedlige indkøb og kontakten til web-bureauet, der laver hjemmesiden. Jeg videresender vores annoncer til Ekstra Bladet, bogfører selskabets indtægter og udgifter og har kontakten til revisor og selskabets advokat. Det tager en krig. Desuden arrangerer jeg møder med politikere for at forklare dem, hvorfor vi skal have de samme rettigheder som alle andre arbejdstagere og selvstændige«.

Hvad tjener du på at have huset?

»Ikke noget. For det første er det ikke mig, der ejer klinikken. Huset er oprettet som et anpartsselskab - det vil sige, at vi alle er medejere, og for tiden er der 21 anpartshavere. Jeg tegner kun selskabet udadtil«.

Men de andre kvinder opfatter dig som chefen.

»Ja, men det er ikke med min gode vilje. Det eneste, jeg har villet med huset, var at være uafhængig og selvstændig. Jeg hader, når de kalder mig for Bozz. Det startede som en joke til en julefrokost for nogle år siden. Jeg blev til Bozz og Jeanette til Skøge. Dét navn har jeg det også lidt svært ved, men hun siger jo selv, hun er stolt af det«.

Glad og stolt

Hvis du ikke tjener på huset, må I have et kæmpe overskud. Det beløb, pigerne betaler, løber op på

omkring 100.000 kroner hver måned.

»Vi har også rigtig mange udgifter. Erhvervslejemålet her koster 20.000 kroner om måneden i leje, for udlejer ved godt, hvad lokalerne benyttes til. Vi betaler mere end en halv million for annoncering i Ekstra Bladet og på nettet hvert år. Så kommer der el, vand og varme oveni - vi har en vaskemaskine og en tørretumbler, der nærmest kører i døgndrift«.

»Der skal også være penge til alarm og overvågning, forsikring, hjemmesidedrift og alle mulige småting - vådservietter, stearinlys, nye lagner, håndklæder og den slags. Vi forsøger at have et månedligt overskud til vedligeholdelse på 5.000-7.000 kroner, fordi der altid er noget, der går i stykker. Sidste år fik vi eksempelvis smadret nogle vinduer af en flok rødder, og i år vil vi gerne have lavet et nyt badeværelse. Ofte melder en pige afbud på en vagt, og så skal den manglende indtægt også være dækket. Der er mange massageklinikker i København, hvor pigerne betaler mere for at benytte lokalerne«.

Hvad betyder bordellet for dig?

»Huset er jo ikke noget. Det er bare fire vægge. Det er menneskerne, der betyder noget. Det er Ida og Lilian, som jeg har kendt i mere end 15 år. Det er Sanne, som hentede mig, da jeg lå allermest med stress derhjemme, bed i gulvtæppet, og skreg, at jeg ikke kunne klare mere. Hun kørte mig ud i Kongens Have og sagde: 'kom, nu går vi lige en tur'. Altså, det er jo mit liv. Det er...altså...ja. Hvad skal jeg sige? Hold kæft, hvad der ikke er foregået her. Jeg tænker på huset med kæmpestor glæde. Jeg har bygget noget op, som jeg er rigtig, rigtig glad for og stolt af«.

Et almindeligt job ved siden af

Hvad er du stolt over?

»Jeg har sat mig ind i, hvordan man driver virksomhed, indberetter moms og laver regnskab, jeg er struktureret, jeg gør hvad jeg kan, og jeg føler, at jeg som borger bidrager til et samfund, der skal fungere. Jeg kommer fra en rigtig arbejderfamilie, hvor arbejde bliver set som noget, der bærer lønnen i sig selv. Man skal kunne stå på egne ben og bidrage til samfundet. Det føler jeg, at jeg gør. Jeg er en brik - en lille brik - men hvis den manglede, ville puslespillet ikke gå op«.

»Men jeg føler ikke, at jeg bliver behandlet som ligeværdig. Jeg skal hele tiden bevise mig. Nej, jeg er ikke narkoman. Nej, jeg er ikke blevet misbrugt af mine forældre, nej, jeg er ikke blevet voldtaget. Der er rigtig mange forhindringer, før folk kan se mig, som den jeg er. Jeg skal smile ekstra meget, før folk synes, jeg er flink. Jeg skal være ekstra artikuleret, før folk synes, at det, jeg siger, er okay. Uanset, hvad jeg gør, kan jeg ikke fjerne luderstigmaet«.

Ved din familie, hvad du laver?

»Ja. Min mand har vidst det nærmest lige fra starten. Min datter er teenager, og hun tager nogle gange med til SIO's (Sexarbejdernes Interesseorganisation, red.) demonstrationer. For hende handler det ikke om sexarbejderrettigheder, men om menneskerettigheder. Min søn er for lille til at få at vide, hvad jeg laver. Jeg kommer fra et katolskt hjem, men min mor har syet gardinerne her, og hun har været med til at male«.

Hvordan hænger det sammen?

»Hun har altid sagt, at hun jo ikke kan definere min lykke. Og hun kan se, at jeg ikke har ændret mig som person. Jeg er jo mig«.

Hvordan kan det være, at du gik ned med stress?

»Det hele kulminerede bare en dag. Jeg har et almindeligt job ved siden af, og jeg har været politisk aktiv i ti år. Siden jeg meldte mig ind i SIO i 2008, har jeg brugt utallige timer på at invitere

politikere til møder og på besøg i huset, og jeg har skrevet debatindlæg. Dengang, debatten kørte på sit højeste, og man ikke engang vil ulejlige sig til at lytte til os, følte jeg mig så lille, lille, lille. Alting virkede bare forgæves«.

Rettigheder som alle andre

»Jeg sad og så 'Meningsmaskinen' på Lorry, og en af debattørerne siger: Lad os kriminalisere kunderne, og hvis det betyder, at prostituerede mister penge, så kan man jo give de der kvinder narkotika gratis. Så begyndte jeg bare at tude«.

»Jeg havde lige snakket med en af pigerne her fra huset, der var rigtig ked af det, fordi hendes eksmand var begyndt at true hende med at fortælle kommunen, at hun er sexarbejder. Og så tudede jeg bare. Den her kvinde, hun er en super mor, og jeg har mødt hendes børn... jeg tænkte: hvad skal hun give dem? Narkotika? Hvad bilder de sig ind?«

Hvad er det, du vil have?

»Det eneste, jeg beder om, er, at systemet behandler os ordentligt, at vi får de samme rettigheder som alle andre, og at politiet holder op med at køre rockermetoder på os. Jeg forventer ikke, at jeg kan gå ned ad Strøget med oprejst pande om nogle år, og at folk så siger: nå, du er sexarbejder? Nej, hvor er det flot, og du er selvstændig oven i købet. Folk må gerne synes, at det er moralsk forkasteligt, men jeg føler mig ansvarlig for, at de forhold, kvinderne her arbejder under, ikke bliver dårligere«.

Hvordan ser det ud med de konkrete arbejdsforhold på bordellet? Så vidt jeg ved, er der to-tre kvinder, som ryger hash på arbejde, og jeg har hørt rygter om en, der tager andre stoffer. Er det noget, du vil gribe ind over for?

»Jeg har ikke hørt, at der skulle være hårde stoffer i huset her. Folk kender min holdning: finder jeg ud af det, bliver det politianmeldt. Jeg ved godt, at der er nogle af pigerne, som kan finde på at ryge et par hvæs på vej til fyraften. Så længe de ikke er påvirket på arbejde, generer det mig ikke«.

»Jeg har også hørt, at en af telefondamerne ryger, og det er egentlig ikke acceptabelt. Men det er en svær balance, hvis de to piger, hun sidder sammen med, ikke synes, at det er et problem. Det er jo deres vagt - de betaler for at være her, og de betaler telefondamen. Jeg vil grundlæggende gerne gøre noget ved den slags, men når jeg foreslår at tage en snak med pågældende, så siger de andre: jamen, du må endelig ikke sige, at du har det fra mig«.

Får først hjælp når man stopper

Hvad, hvis en af kvinderne ikke har det så godt. Er det så hendes eget ansvar at finde ud af, om hun skal fortsætte med jobbet?

»Det er virkelig svært. Min erfaring er, at det, som går mine kolleger mest på, er hele tiden at skulle lyve om deres arbejde og finde på historier til familie, venner og børn. Som kollegaer har vi et ansvar over for hinanden, hvis vi ser, at der er en, der fungerer dårligt - men vi kan ikke bare smide hende på gaden. Nu har du det dårligt, farvel og tak. Kom tilbage, når du har det godt igen«.

»Vi er nødt til at yde støtte, og det er dér, hjælpeorganisationerne burde træde til. Hvis de gad samarbejde, uden at stemple alle os, der ikke har noget imod vores job, som elitære og egoistiske, ville vi også have lyst til at henvende os og sige: Vi har faktisk en kollega her, som har det skidt. Vi mangler et sted, der er fuldstændig apolitisk og uden religiøse dagsordener«.

Kan I ikke bruge statens tilbud, Kompetencecenter Prostitution?

»Den ene gang, de er dukket op her, har de talt til os, som om vi var ofre. Dé kan man få hjælp, når

man vil stoppe i branchen. Vi gider ikke tales ned til, men her er nogle kvinder, der kunne bruge hjælp med helt konkrete problemer«.

»Hvis du henvender dig på kommunen og siger, jeg bliver boligløs om tre måneder, og jeg er sexarbejder, så bliver dit problem altid, at du er sexarbejder, og så får du ikke ordentlig hjælp, før du er stoppet med det. Det oplever vi gang på gang. Vi mangler et frirum til at sige, hvad vi har brug for«.

Maria. Foto: Mie Brinkmann..

Sexkøb ikke o.k.

Kristeligt Dagblad | 08.03.2008 | | Sektion: 1. sektion Side 16 | 567 ord | Artikel-id: e0da155a

Ledende artikel: Sexkøb ikke o.k.

Kriminalisering af sexkøb er bedre end anerkendelse

PROSTITUTION FINDES. Skal salg af sex anerkendes som arbejde, eller skal sexkøb tværtimod kriminaliseres? Spørgsmålet er aktuelt, fordi en række organisationer, blandt andet KFUK's Sociale Arbejde og Dansk Kvindesamfund, har taget initiativ til en kampagne for at få mænd til at tage stilling imod sexkøb, ligesom organisationerne arbejder for at få gjort køb af sex ulovligt. Initiativet har fået en gruppe af primært prostituerede til at danne foreningen Sexarbejdernes Interesse Organisation, der vil have "sexarbejde" anerkendt som erhverv - med ret til dagpenge, barnets første sygedag og erhvervsforsikring.

Lad det være sagt med det samme: Kriminalisering er bedre end anerkendelse. Ingen har ret til et sexliv, der inkluderer udnyttelse af andre mennesker. Og det er på tide, at også dansk lovgivning indretter sig, så der er en klar markering af, hvilken holdning samfundet har til prostitution.

SOM SAGERNE STÅR betragter vi generelt prostitution som et socialt problem - hvad det også er - og har forskellige sociale foranstaltninger til at hjælpe de involverede kvinder. Og så anerkender vi på den anden side som samfund de facto prostitution som erhverv, hvis det blot opgives til skattevæsenet.

Prostitution befinder sig med andre ord i et moralsk ingenmandsland, men der er ræson i at sende et klart signal om, at sexkøb ikke er o.k.

Hvorfor? Af flere grunde. For det første fordi det faktisk nytter noget. Mænds seksualitet er ikke en statisk størrelse, og samfundsmæssige holdninger har faktisk betydning for, hvor mange mænd der køber sex. I Skandinavien er det 10-14 procent af mænd, der går til prostituerede, mens tilsvarende tal for Sydeuropa er 40 procent og for Thailand hele 70 procent.

For det andet er der helt håndfaste grunde til, at det er vigtigt nu at sikre, at Danmark ikke skiller sig markant ud fra de andre nordiske lande. Situationen omkring os har med andre ord ændret sig over de seneste år, så det berettiger, at man på ny overvejer lovgivningen på området.

Sverige har for år tilbage kriminaliseret sexkøb, Norge er på vej med lignende lovgivning, og Finland placerer sig med en lov om, at det er forbudt at købe sex af handlede kvinder, også i rækken af lande med klar stillingtagen til sexkøb.

OG TRAFFICKING, handel med fattige kvinder, er jo det underliggende og dybt alvorlige problem bagprostitution også her i landet. Organiseret kriminalitet af værste skuffe, som Danmark risikerer at tiltrække i endnu større omfang end nu. Siden 1990'erne er der således sket en firedobling af antallet af prostituerede. Hvis man nogensinde har haft forestillinger om "kvindens ældste erhverv"

og "den lykkelige luder", så bør et blik på omfanget af og grovheden i den organiserede kvindehandel og medfølgende ulykkelige forhold for udenlandske prostituerede ramme en tyk, tyk pæl igennem de romantiske myter, som også Sexarbejdernes Interesse Organisation er med til at holde i live.

Man skal være tilbageholdende med at lovgive på områder, hvor det ikke har effekt. En del tyder imidlertid på, at der faktisk er en virkning. Og at det i Danmark ikke er kriminelt at købe sex af handlede kvinder, er ganske enkelt dybt problematisk. Det er i realiteten at holde hånden over hård, organiseret kriminalitet, samtidig med at det er at lade kvinderne helt i stikken. Særligt når det så ifølge internationale undersøgelser heller ikke er lykkedes Danmark at gøre en effektiv indsats imod de bagmænd, der står bag den uværdige handel med kvinder.

Sexkøb er ikke o.k.

bl

Interview: Direkte: *Som sexarbejdere sælger vi ikke os selv eller vores krop. Vi sælger en ydelse, hvor vi bruger vores krop*

Politiken | 12.07.2009 | | Sektion: PS Side 2 | 1020 ord | Artikel-id: e198424c |Original artikel

Interview: Susanne Møller

For eller imod en kriminalisering af prostitution? Sexarbejdernes talskvinde mener, at fortalene har misforstået, hvad sexarbejde går ud på. Interview.

af CLAUS PAASKE

Et af argumenterne for at forbyde købesex er, at et menneske ikke er en handelsvare på linje med en brugt bil eller et pund medisterpølse.

Hvad synes du om det argument? »Jeg er enig i, at mennesker ikke er en handelsvare.

Som sexarbejdere sælger vi ikke os selv eller vores krop. Vi sælger en ydelse, hvor vi bruger vores krop, ligesom for eksempel en damefrisør. Og det er en menneskeret at sælge en ydelse, hvor man bruger sin krop, så længe man ikke skader sig selv eller andre«, siger Susanne Møller, der er sexarbejder og talskvinde for Sexarbejdernes Interesse Organisation (S. I. O.).

Damefrisøren bruger mig bekendt ikke sin krop som sådan?

»Hun bruger ikke sin kusse, nej, men sine hænder. Men det er også en del af hendes krop«.

Kald mig bare sippet, men der er vel forskel?

»Det er et spørgsmål om, hvad man synes er helligt. Vi synes måske ikke, at kussen er så hellig, som så mange andre synes.

Og der er jo heller ikke nogen regler om, at den er mere hellig, og så kommer vi over i noget moralsk«. Lederen af Reden International taler for en kriminalisering af sexkunder. Hun vil gerne hjælpe ofre for kvindehandel og rufferi på bekostning af de få 'lykkelige ludere'. Hvad er din reaktion på det? »Hun går ud fra, at den store gruppe af sexarbejdere er ofre for kvindehandel, egen uvidenhed, dårlig barndom og whatever. Det er der ikke nogen beviser for, så grundlaget holder ikke. Og hun og de andre med det synspunkt interesserer sig ikke for at høre sexarbejderne«. Afviser du, at der er ofre for kvindehandel og bagmænd, der tjener penge på piger, der ikke har noget valg? »Menneskehandel findes, og den findes i mange erhverv. Der findes mange mennesker, der gerne vil til Danmark og andre rige lande for at tjene penge. Problemerne opstår, fordi vi ikke

vil have dem her. Så kommer de i klemme og bliver udnyttet af bag-og mellemmand«. Hvis en kriminalisering af sexkunder ikke er løsningen, hvad skal man så gøre for at hjælpe de mennesker, der bliver tvunget ud i prostitution? »Legaliser sexarbejde og giv erhvervet samme rettigheder som andre. Polske byggearbejdere risikerer også at komme i klemme, men her har byggebranchen som en helt legal branche gjort noget ved problemet. I vores tilfælde vil man fjerne branchen i stedet for at gøre noget ved problemet«. Hvordan ser du som sexarbejder på det mere generelle ønske om et forbud mod købesex som et led i en holdningsændring bort fra prostitution? »For de kvindelige folketingsmedlemmer og nogle af debattørerne er det tydeligvis et ligestillingsproblem. De bliver ved med at gøre det til et spørgsmål om mænds ret til at købe sex. Og så er det især middelklassens veluddannede kvinder, der vil styre, hvad der er godt og skidt for sexarbejderne, som hovedsagelig er kvinder fra arbejderklassen. De ønsker at tvinge os ud af faget, for at mænd ikke skal kunne købe sex.

Synes du, at de er lidt sippede?

»Jeg vil ikke kalde dem puritanere, hattedamer eller noget... Jeg har tænkt meget over, hvorfor de er så forhippede på at kriminalisere andre kvinders erhverv. Jeg tror måske, de har misforstået, hvadsexarbejde egentlig handler om, og derfor ser det som et ligestillingsproblem. Det gør jo i hvert fald Mette Frederiksen, Kirsten Brosbøl, Anette Rix, Bodil Kornbek og andre debattører«.

Hvad er det så, sexarbejde handler om?

»Det handler om mange ting, men først og fremmest er det en mulighed for mange kvinder - især fra arbejderklassen - for at tjene rigtig mange penge, for at klare sig selv selvstændigt og klare sig rigtig godt endda«.

Er vi ligefrem ude i en klassekamp?

»Ja, det kan man da godt sige. Det virker, Flere slår på, at prostitution er skadeligt, både psykisk, fysisk og socialt. Hvordan kan du være så sikker på, at det ikke er skadeligt? »Jamen, det kan jeg da heller ikke, men det er mit valg og mit ansvar. Hvordan kan jeg vide, at jobbet som sygeplejerske ikke er skadeligt? Det er det for nogen.

Der er nogen, der psykisk ikke kan holde til at være sammen med døende mennesker eller katastrofeofre. Det skader dem psykisk, ligesom de tunge løft skader dem fysisk«. Det har været fremme, at prostituerede har været ramt af PTSD, altså posttraumatisk stress-syndrom. Giver det ikke anledning til eftertanke hos dig? »Servicestyrelsen, som sidder på den største viden om sexarbejde her i Danmark, afviser psykiske følgevirkninger som for eksempel PTSD, som andre så gerne vil hæfte på os, og senest har de også måttet konstatere, at der simpelthen ikke findes noget grundlag for at påstå, at sexarbejde skulle give nogen alvorlige fysiske men«. »Men der mangler i det hele taget viden om sexarbejde, og jeg tror ikke, at man ønsker den, for det er blevet et spørgsmål om moralske holdninger«.

Hvorfor droppede du sygeplejerskejobbet for at blive sexarbejder?

»Jeg gjorde det, som så mange andre, af nysgerrighed og lidt for sjov. Og man ved jo også, at luderfantasi står meget højt på listen over, hvad kvinder tænker og fantaserer om. Og det gjaldt også mig.

Hvad kunne få dig til at forlade erhvervet?

»Hvis jeg ikke længere følte mig tilpas med det, begyndte at kede mig eller ikke længere kunne skaffe kunder - for eksempel ved en kriminalisering«.

Hvordan vil du have det med, at et af dine børn blev sexarbejdere?

»For mig som for andre forældre er det vigtigt, at mine børn får en eller flere uddannelser og har nogle valgmuligheder.

Hvad de så vælger, det er op til dem. Det skal være det, de befinder sig rigtig godt med. Og skulle det være sexarbejde, så kender jeg det jo og ved, at det ikke er så forfærdeligt, som mange tror. Så jeg ville synes, at det var et meget fint studiejob«.

Er du stolt af dit erhverv?

»Jeg er hverken stolt eller flov over det, jeg laver. Jeg er glad for det, jeg laver. Jeg vil gerne fortsætte med det, og jeg vil gerne undgå at blive diskrimineret på grund af det«, siger Susanne Møller.

claus.paaske@pol.dk

Det er et spørgsmål om, hvad der er helligt, og hvad der ikke er helligt.

Vi synes måske ikke, at kussen er så hellig som så mange andre Susanne Møller, sexarbejder.

Fakta: BLÅ BOG: SUSANNE MØLLER

som om middelklassekvinderne vil kontrollere arbejderklassens kvinder«.

Alder: 45 år Erhverv: Sexarbejder og talskvinde for Sexarbejdernes Interesse Organisation, S. I. O.

Uddannelse: Sygeplejerske Karriere: Har arbejdet som sygeplejerske i 13 år, dernæst selvstændig sexarbejder med eget bordel i København Familie: Gift på 17. år og har tre børn.

Interview: *Okay sex og gode penge*

Jyllands-Posten | 26.12.2009 | Side 10 | 1908 ord | Artikel-id: e1d2b8aa | Original artikel

Interview: Susanne Møller

Interview: Hun er blevet kendt som talskvinde for Sexarbejdernes Interesseorganisation. Susanne Møller fortæller, hvordan hun som »fladbarmet husmor på 40« for fem år siden opgav jobbet som sygeplejerske og blev prostitueret.

af MARIA LÜTZEN

Hun har skruet sin slanke krop ned i en rød lakkjole. Lårene er blottede, og fødderne balancerer i sylespidse stiletter.

Det er den 40-årige Susanne Møllers første arbejdsdag som prostitueret og uden at ane, hvad forskellen er på "dansk" og "fransk" og de mange andre sexydelser på klinikkens menukort, åbner hun døren for sin første kunde. En pæn, midaldrende mand, der har helt styr på, hvad han vil have, og som med glæde guider hende gennem menukortets kodesprog.

En halv time senere smider Susanne Møller det brugte kondom ud og skifter lagen. 900 kr. rigere og

med en boblende følelse i kroppen.

»Det var så fedt. Sød mand, okay sex og gode penge.

Tænk at nogen ville betale for sex med en fladbarmet husmor på 40,« husker hun tilbage i dag, fem år efter.

Men oplevelsen var også anderledes, end hun havde forventet.

Sårbare kunder

»Min fascination af sexarbejde begyndte som for mange andre kvinder med en fantasi om at dyrke sex for penge. Der var noget beskidt over det, noget ydmygende ved at være tvunget til det.

Den tanke tændte mig og var grunden til, at jeg overhovedet prøvede det. Men fantasien havde ikke hold i virkeligheden.

Jeg oplevede i stedet at have en enorm magt over kunderne, når de blottede deres inderste lyster for mig.

De blev ekstremt sårbare,« fortæller hun.

Den første succesoplevelse som prostitueret blev til flere, og efter et halvt år med en enkelt vagt om ugen på klinikken traf hun beslutningen: Hun ville leve af at være sexarbejder.

Jobbet som sygeplejerske på et hospital i provinsen blev sagt op, og hun lod sig momsregistrere.

»Det var et stort skridt. Indtil da havde det været en leg og en hemmelighed mellem min mand og mig, og pludselig skulle skattevæsnet involveres,« fortæller Susanne Møller, som grundigt overvejede konsekvenserne af at indvie de lokale skattemyndigheder.

»Jeg kender godt tavshedspligten, men nogle ting er så spændende, at selv ikke tavshedspligten kan holde dem fra at komme frem. Min mand og jeg var nødt til at gøre os klart, om vi var parate til at flytte fra landsbyen (for at beskytte sit privatliv ønsker Susanne Møller ikke at oplyse landsbyens navn, red.), hvis vores børn blev mobbet.« Det gjorde de ikke. Tavshedspligten blev tilsyneladende overholdt, og Susanne Møller gjorde alt for at holde sit nye job hemmeligt. Hendes mand, der har et helt traditionelt arbejde, støttede hende hele vejen.

Åbent ægteskab

»Mange har svært ved at forstå, hvordan han kan leve med mit job, og jeg har næsten opgivet at forklare det. Det hænger sammen med, at vi aldrig er i tvivl om vores kærlighed og aldrig har overvejet at gå fra hinanden.

Vi har et åbent ægteskab, og det virker altså for os,« konstaterer hun en anelse træt over atter at blive spurgt til, hvordan han kan holde ud at dele hende med andre mænd.

»De betaler mig. Deri består forskellen på ham og dem. Kunderne kommer ikke ind ad den dør, hvis ikke de har 1.000 kr. til mig,« siger hun og peger mod hoveddøren i den et-værelses lejlighed i Valby ved København, som er hendes arbejdsplads to dage om ugen.

Om mandagen arbejder hun i Odense. Onsdag og torsdag tager hun sig af kunder her i stuelejligheden, som er stilfuldt indrettet af en arkitekt og »lydisoleret til den store guldmedalje« :

»Både for at holde lyde fra vejen ude og for ikke at genere naboerne. Det ville være forfærdeligt, hvis de følte sig generet. Så kunne der opstå modvilje,« forklarer Susanne Møller, der har holdt flere møder med ejerforeningen og inviteret naboerne ind.

»Mange er overraskede over, hvor pænt her er,« siger hun med et kig ud i det blødt oplyste rum.

Den runde seng er det centrale fikspunkt, og bag et af de mange spejle gemmer sig et badeværelse, der er et luksushotel værdigt.

Typisk har hun syv-otte kunder om dagen, der sms'er eller mailer hende og derefter får udleveret en kode til den elektroniske lås ved hoveddøren, hvor de selv lukker sig ind i lejlighedens lille vindfang.

Udefra afslører intet, at der bag de tildækkede vinduer gemmer sig avanceret smudstyr og kurve med arbejdsredskaber som piske, remme, påspændingsdildoer og håndjern. Facaden er fuldstændig neutral, og den nærmeste nabo er en butik, der sælger kurvemøbler.

»Anonymiteten er vigtig.

Det er de færreste, der ønsker at skilte med, at de går til en sexarbejder,« siger Susanne Møller, som altid lukker kunderne ud via bagdøren.

»Men det er nu mest for, at de ikke skal møde hinanden.

" Nå hej, så er det din tur? ",« efterligner hun den akavede situation, der let kunne opstå mellem overlappende kunder.

Hendes egen anonymitet som sexarbejder blev brudt for bare et par måneder siden. Som talskvinde for Sexarbejdernes Interesseorganisation (SIO), som hun var med til at stifte i 2007, blev hun bedt om at stille op til et kort tv-interview med den socialdemokratiske socialordfører, Mette Frederiksen.

»Sagen var bare så vigtig, at jeg ikke kunne sige nej. Også selv om det betød, at jeg måtte stå frem med ansigt,« fortæller hun.

Besked til børnene

Sådan gik det til, at hendes børn på 16, 13 og 9 fik sandheden at vide om deres mors arbejde. En afsløring, som de har taget forbavsende roligt.

»De to mindste synes, det er spændende, at jeg er i tv.

Den store synes, at sagen er interessant og værd at kæmpe for. Jeg var bekymret for deres reaktion og for, om andre ville mobbe dem. Men det er ikke sket,« siger Susanne Møller.

Hun bruger dog stadig sin "pæne" uddannelse som alibi, når situationen kræver det.

»Kort efter at jeg var stået frem for første gang, var jeg til forældremøde, og en af de andre forældre spurgte: "Hvad er det nu, du laver, Susanne? Du er da sygeplejerske, ikke?" Da sagde jeg altså bare jo. Man skal være parat til at tage en længere snak og en diskussion, når man fortæller, at man er sexarbejder.

Og dét var ikke lige stedet.« Hun smiler og trækker benene op under sig i stolen.

Det stramme korset og det røde skørt med kig til en sort g-streng, som er typisk arbejdstøj, er afløst af en mindre tætsiddende, mere dækkende kjole, efter at fotografen har fået sine billeder.

Hun ligner enhver anden dansk kvinde i midten af 40'erne med familie, husholdningsbudget og pensionsopsparing, og alt i hendes opvækst har da også peget i retning af et traditionelt middelklasseliv. Hun er opvokset på landet med sin mor og stedfar (»mit største trauma var, da jeg glemte min skildpadde, så den døde«), klarede sig fint i skolen, læste HF, rejste rundt i verden med rygsæk, tog sygeplejerskeuddannelsen, fik mand, børn, kaniner og hund.

»Hvis nogen for 20 år siden havde fortalt mig, at jeg ville blive luder, ville jeg have tænkt: "Hvad gik galt?" Mit billede af en luder var en udmagret, træt narkoman med netstrømper og imiteret pels

under en gadelygte. Jeg havde masser af fordomme, og jeg forstår godt dem, der kan have svært ved at forstå mit valg.« En af mærkesagerne for Sexarbejdernes Interesseorganisation er netop at kæmpe mod billedet af sexarbejdere som hjælpeløse stakler, der prostituerer sig af nød.

Men du tilhører vel en gruppe meget privilegerede prostituerede.

Hvad med dem, der må trække på gaden, eller kvinder, som er ofre for menneskehandel? »I Danmark er der altid et valg. Hun, der er stofbruger og har brug for penge til sit fix, kan vælge at sælge stoffer eller begå indbrud eller skaffe penge på anden vis. Hun har et reelt valg. Nogle synes måske, at det ser ynkeligt og uværdigt ud, når man ser dem stå og trække på gaden, men det er ikke den melding, som jeg får fra dem. De er stolte over at kunne klare sig selv. Hvis nogle har brug for hjælp, skal man give dem det. Ikke umyndiggøre dem og reducere deres valgmuligheder,« siger Susanne Møller.

Hun stiller sig kritisk over for begrebet "handlede kvinder".

Det er kvindens eget valg »Udenlandske sexarbejdere er ikke tvunget herop. De er migranter og vil gerne være her. Selvfølgelig er der eksempler på handlede kvinder, men langt de fleste står i kø for at komme ind og skal så betale penge til bagmænd for at få hjælp. De kommer hertil med gæld og lever selvfølgelig under pissehårde vilkår.

Selvfølgelig er det ikke os alle, der synes, at det er lige fantastisk at være sexarbejder.

Men selv hun, der ikke synes, at det er fantastisk, har brug for rettigheder og for, at man ikke tager valget fra hende og tvinger hende til at lave noget, som man selv synes er bedre end sexarbejde.« Susanne Møller understreger flere gange, at hun finder enkelthistorier som sin egen uinteressant, når det kommer til diskussionen for eller imod prostitution. Når hun alligevel fortæller sin historie til Morgenavisen Jyllands-Posten, er det for at tegne et mere nuanceret billede af faget, som ifølge hende er fyldt med myter og udokumenterede påstande.

»Jeg er glad for mit arbejde og vil gerne formidle, under hvilke forhold det kan foregå, og hvor "normalt" sexarbejde kan være. Jeg angler ikke efter forståelse. Bare efter accept af mit valg.«

indland@jp.dk

»Vi har et åbent ægteskab, og det virker altså for os.« Susanne Møller, sexarbejder - om, hvordan hendes mand ser på hendes job.

»Hvis nogen for 20 år siden havde fortalt mig, at jeg ville blive luder, ville jeg have tænkt: "Hvad gik galt?"« Susanne Møller, sexarbejder - om sine fordomme, før hun selv blev sexarbejder.

Fakta: HOVEDPUNKTER

N Susanne Møllers valg af prostitutionen som levevej begyndte som en seksuel fantasi.

N Som talskvinde for Sexarbejdernes Interesseorganisation kæmper hun mod opfattelsen af sexarbejdere som hjælpeløse stakler.

BLÅ BOG

Susanne Møller

45 år.

Uddannet sygeplejerske og multimediedesigner.

Har solgt sex de seneste fem år.

Gift i 17 år og mor til tre børn på 9, 13 og 16 år.

Bor i en mindre dansk provinsby. Skriver bloggen "En luders dagbog".

Talskvinde for og medstifter af Sexarbejdernes Interesseorganisation (SIO), som tilbød gratis sex til deltagerne på COP15, efter at Københavns Kommune opfordrede hoteller til ikke at formidle kontakt til prostituerede.

SIO kæmper mod kriminalisering af prostitution og for, at sexarbejdere får rettigheder på linje med andre selvstændige erhvervsdrivende.

GRATIS TILBUD TIL COP15-DELTAGERE

Kun få henvendelser

Deltagerne i klimatopmødet tidligere på måneden kunne kvit og frit få sex hos medlemmer af Sexarbejdernes Interesseorganisation.

Interessen for tilbuddet var dog forsvindende lille.

Organisationens talskvinde, Susanne Møller, fik seks-syv henvendelser, men ingen ønskede at opgive deres navn.

Det var et krav for at kunne dokumentere, at man var konferencedeltager.

»Mange af deltagerne ville sandsynligvis hellere betale for ydelsen end miste deres anonymitet,« siger Susanne Møller, der under topmødet i øvrigt ikke havde mere travlt end normalt.

PROSTITUTION I DANMARK

Tal og regler for køb af sex

Servicestyrelsen, der bl.a.

beskæftiger sig med prostitution og menneskehandel, anslår, at der er godt 5.000 prostituerede i Danmark.

Heraf menes halvdelen at være fra udlandet.

10 pct. anslås at trække på gaden, resten arbejder på klinik.

Disse tal er dog behæftet med stor usikkerhed.

Folketinget har netop afsat 4 mio. kr. til at kortlægge omfanget og organiseringen af prostitution i Danmark. Resultatet forventes om et års tid.

Ifølge de seneste tal fra Servicestyrelsen køber 100.000 danske mænd, svarende til 5 pct. af den danske mandlige befolkning, sex jævnligt, mens 14 pct. har prøvet det mindst en gang.

Det er tilladt at sælge og købe sex, dog forbudt at købe sex af én under 18 år og at reklamere for prostituerede under 21 år.

Rufferi er forbudt.

Prostituerede kan få sygedagpenge, men ikke optages i en a-kasse.

Sexarbejde: *Alt det som ingen ved, det har nogen ondt af*

Information | 24.10.2008 | | Sektion: Paradoks Side 6 | 1995 ord | Artikel-id: e143c1d4

Hvorfor bilder svenskerne sig ind, at det kun er kvinder, der sælger sex? Hvorfor tror nordmændene, at prostitution handler om brutal menneskehandel? Og hvad betyder vrangforestillingerne for lovgivningen og det sociale arbejde? Svarene var foruroligende på den afsluttende konference om 'Prostitution i Norden'

af Anders Haahr Rasmussen, Stockholm

Det kommer næppe bag på nogen, at der er flere mænd end kvinder, der har købt sex. Det kommer måske bag på flere, at der også er flere mænd end kvinder, der har solgt sex. To procent af svenske mænd mellem 18 og 74 år har modtaget betaling for seksuelle ydelser, mens tallet er 1,6 procent for kvinder.

Det kom frem, da den svenske mandeforsker Jari Kuosmanen fra Göteborgs Universitet præsenterede sin undersøgelse som en del af det store forskningsprojekt, 'Prostitution i Norden', der blev præsenteret i sidste uge. Det kan virke overraskende, men det burde det ikke, for resultaterne stemmer overens med alle tilsvarende studier i Norden gennem de seneste 15 år: Flere mænd end kvinder har prøvet at sælge sex. Vi ved bare ikke, hvorfor mænd sælger sex, hvor de gør det eller hvor tit. Og måske skulle vi til at finde ud af det. For samfundets uvidenhed om mandlige seksølgere er et godt eksempel på, at vi baserer debatten om prostitution på myter og fordomme, lød det på konferencen.

"Vi har gjort os blinde over for mænds salg af sex," siger Jari Kuosmanen til de godt 150 deltagere i den svenske regeringsbygning Rosenbad.

"Det er vigtigt, at vi ikke kun ser kvinder for os, når vi diskuterer prostitution, men at vi også ser den unge mand, der sælger sex. Hvis vi går rundt med de gamle myter, så kan vi ikke komme med de rigtige sociale tiltag. Hvis vi har den forkerte viden, så kommer vi også til at gøre forkerte ting," forklarer han.

Jari Kuosmanen regner med at det tager lang tid, før samfundet får øjnene op for mænds prostitution. Især i Sverige. Den svenske lovgivning, der forbyder sexkøb, har nemlig som udgangspunkt, at prostitution er mænds vold mod kvinder.

"Det er en politiseret lov, der repræsenterer et bestemt synspunkt," forklarer han.

Normativ lov

Hovedformålet med loven er at påvirke befolkningens holdning til at købe sex, og det er lykkedes, viser Kuosmanens undersøgelse. Befolkningen ser mere negativt på både sexkøbere og -sølgere nu end tidligere. Over 70 procent går ind for loven, som den er, og der er tilmed flertal for også at gøre det ulovligt at sælge sex. At kun en femtedel af befolkningen tror, loven rent faktisk har mindsket antallet af sexkøbere, kan virke paradoksalt, men understreger blot lovens normative fokus: Det handler om holdningsændringer.

May-Len Skilbrei er leder af forskningsprojektet og forklarer, hvordan nogle grupper automatisk forbliver usynlige, når man arbejder med en snæver opfattelse af, hvad prostitution er.

"Hvis man definerer prostitution som mænds vold mod kvinder, sådan som man har gjort her i Sverige, så glemmer man nemt, at mænd også sælger sex," siger hun.

"Så bliver det kun den kvindelige prostitution, man sætter ind overfor retsligt og socialt. Den mandlige prostitution forsvinder fra bevidstheden, når den ikke inkluderes i definitionen."

Den blinde vinkel betyder også, at vigtige nuancer går tabt i samfundets forståelse af, hvad der er på spil i mødet mellem sexkøber og -sælger. For når man undersøger og diskuterer mandlig prostitution, er det med et anderledes bredere blik, der også har øje for mændenes handlekraft og seksualitet. Som Annelie Siring fra Institut for socialt arbejde ved Göteborgs Universitet forklarer:

"Mændene konstrueres som meget seksuelle væsener; som helt uhørt promiskuøse. Man taler om, at de sælger sex til andre mænd, fordi de er homoer, eller fordi, de tror, de måske er homoer. Det er fuldstændig fraværende i snakken om heteroseksuel prostitution. Man hører ingen sige, at kvinder sælger sex, fordi de er heteroseksuelle."

Håbløst mangelfuld forståelse

Gennem hele konferencen genlyder denne pointe: Der er en tæt sammenhæng mellem vores grundlæggende antagelser om, hvad prostitution er, og de sociale og retslige tiltag, vi finder nødvendige. Problemet er bare, at vores grundlæggende antagelser ofte er håbløst mangelfulde.

Endnu et eksempel er fra Norge, hvor sexkøb bliver forbudt fra næste år. I de senere år har nordmændene oplevet et stigende antal nigerianske kvinder sælge sex på gaden i de større byer og især i Oslo. Det anslås, at der er 1.100 gadeprostituerede i Norge, og at kun 10 procent af dem er norske. Avisoverskrifter har udråbt hovedgaden Karl Johan til at være "Nordens største horegate", og prostitution er ikke længere et spørgsmål om "voksne menneskers ret til at indgå frivillige aftaler om køb og salg af sex, men i stigende grad om en globaliseret og brutal menneskehandel med kvinder og mindreårige," som det blev udtrykt i avisen Dagbladet i 2006.

Dette ændrede fokus har fået afgørende betydning for lovgivningen.

"Man har tidligere argumenteret for en kriminalisering ud fra et ligestillingsperspektiv, men det vandt ikke frem," siger forskningsleder May-Len Skilbrei.

"Der har argumenterne om organiseret kriminalitet og menneskehandel været meget stærkere."

Problemet opstår, når den udenlandske prostitution løber med al opmærksomheden:

"Hvis man kun ser prostitution som udenlandske kvinder, der sælger sex til mænd på gaden, så er det helt bestemte tiltag, der ser nødvendige ud," forklarer May-Len Skilbrei.

"Indendørs prostitution (der udgør 60 procent af den samlede prostitution i Norge, red.) opererer mere skjult, og det betyder, at de prostituerede ikke er lige så tilgængelige, hverken for forskere, journalister, socialarbejdere eller politi. Så står man tilbage med gaden, og den er domineret af den udenlandskeprostitution, og derfor kommer den udenlandske prostitution til at se meget vigtigere ud, end den måske er."

Forkerte ting på det forkerte sted

Pro Sentret er et videnscenter om og socialt tilbud til prostituerede i Oslo, som mange nigerianske kvinder har benyttet sig af. Stedet har, som følge af det øgede antal udenlandske kvinder, været nødt til at skære ned på det arbejde, der retter sig mod mænd i prostitution. Liv Jessen, leder af Pro Sentret, forklarer, hvordan det store indryk af afrikanske kvinder har vakt forargelse.

"Vi har ikke været vant til, at udenlandske kvinder prostituerer sig så aggressivt i det offentlige rum," siger hun og hiver mig i ærmet for at illustrere den foretrukne metode på Carl Johans gate.

"Det er sorte kvinder, der gør forkerte ting på det forkerte sted. Så bliver der problemer."

Ifølge Liv Jessen kommer kriminaliseringen af sexkunderne til at løse problemet - for de nordmænd, der ikke ønsker at få serveret udenlandsk prostitution på deres hovedstrøg. De

nigerianske kvinder får knap så meget ud af det:

"Loven er en vældig god renovationslov. Den vil føre til, at vi flytter markedet til et andet land. Det, man glemmer her i Norden, er det globale fattigdomsaspekt. De her kvinder kommer og siger til mig: 'Liv, giv mig et job.' De sælger jo sex, fordi de er fattige, og fordi de ikke kan få andet arbejde i vores land. I Norge har hovedtemaerne været ligestilling og moral, men vi har brug for andre indfaldsvinkler til at diskutere prostitution. Vi er nødt til at begynde at snakke om det som et fattigdomsproblem," siger Liv Jessen, der godt kan forstå, at kvinderne ikke er interesseret i at hjælpe myndighederne med at fange bagmændene, kun for selv at blive sendt tilbage til deres hjemland.

"Vi bruger dem som brikker i en straffeprocess. De er vores bedste allierede til at få fat i bagmændene, men så må de også få noget tilbage. Vi må forstå, hvordan de tænker, og de tænker: What's in it for me, hvorfor skal jeg hjælpe den norske stat, hvorfor skal jeg hjælpe den danske stat?"

Videnstomme diskussioner

Igen og igen bliver det understreget fra oplægsholderne: Der er brug for at eksplodere begrebet 'prostitution' og forstå det som et mangfoldigt fænomen, der kan og skal analyseres ud fra forskellige perspektiver. Og det indebærer at lytte til dem, der ellers mest bliver snakket om. Som den norske politiker, Inga Marte Thorkildsen fra Socialistisk Venstreparti, siger under en paneldebat:

"Vi har en forpligtelse til at høre på dem, der bliver påvirket af den lovgivning, vi vedtager. Men der er en tendens til - både blandt os socialistiske feminister og de kristne grupper - at skabe et 'dem' og 'os', og jeg har været skuffet over hvor lidt interesse, der har været for at høre, hvad de prostituerede har at sige. Enten er de ofre eller stakler, som vi må hjælpe - altså, 'vi' må hjælpe 'dem' - eller også er de provokatører, uværdige ofre, som forsøger at ødelægge samfundsordenen."

Men det er ikke nok at lytte til prostituerede, forklarer forskningslederne May-Len Skilbrei og Charlotte Holmström. Vi skal lytte til flere forskellige slags prostituerede:

Kvinder på gaden og dem, som opsøger de sociale hjælpeapparater, er dem, man ved mest om. Det er dem, som er tilgængelige for socialarbejdere, politikere, politi, medier og studerende, så det er dem, meget viden baserer sig på. Dem, der klarer sig selv, udgør ikke grundlaget for diskussionerne og politikken på samme måde, siger May-Len Skilbrei.

Samme pointe kom fra en af forskerne fra den danske del af projektet, antropolog Jeanett Bjonness fra Århus Universitet og souschef i Reden Århus, et værested for narkoprostituerede kvinder.

"Vi har fået en bestemt type viden om en bestemt type prostituerede, og det er dem, som ønsker kontakt med de sociale 'systemer'. Vi har brug for at høre fra andre, som ikke ser sig som ofre, som har andre erfaringer og fortællinger. Derfor er der brug for uafhængige undersøgelser, som ikke er knyttet til hjælpeprojekter. Så kunne vi få en mere nuanceret debat, som dem i prostitution ville kunne genkende sig i."

Bjonness har i sit delstudie undersøgt den danske debat og det vidensgrundlag, den har fundet sted på. Hendes konklusion er forstemmende:

"Debatten tager udgangspunkt i tal og 'fakta', som er problematiske. Det har handlet om at ændre folks holdninger og attituder for at overbevise dem om, at en kriminalisering er vejen frem. Det har været svært at komme til orde med et andet billede af prostitution. Sexarbejdernes Interesseorganisation har forsøgt, men det har været svært," siger Bjonness.

Så sig dog, hvem det er

På samme måde beklager Nell Rasmussen, tidligere leder af PRO-Centret og forfatter til håndbogen *Prostitution i Danmark*, under en paneldebat det, hun kalder "en videns-tømning" af debatten.

"I den offentlige debat har kvindeorganisationer og kristne hjælpeorganisationer gået sammen om at fremme ligestillingsperspektivet, men debatten er blevet stærkt ideologiseret. Der er skabt et billede af den prostituerede som det ideelle og værdige offer: Hun har været udnyttet i barndommen, er stadig offer for udnyttelse, og hvis hun er udlænding, er hun handlet. Det billede har også fæstnet sig hos politikerne. Problemet er bare, at der ikke er noget empirisk grundlag for de påstande. Debatten er blevet vidensstom. Fra at være baseret på den viden, vi trods alt har, er den blevet udelukkende holdningsbaseret."

"Det betyder desværre for kvinderne i prostitution, at den lovgivning, man diskuterer at indføre, bliver baseret på en debat, som i stedet for at bringe kvindernes synspunkter frem, som de handlende subjekter, de er, overhøres og usynliggøres kvinderne, så andre må repræsentere dem."

Fra salen får Majken Lundberg fra Kvinderådet mikrofonen i hånden for at stille et spørgsmål. Hun synes, det er urimeligt, at Nell Rasmussen kommer med sådanne beskyldninger uden at nævne navne. Hun vil gerne vide, hvem det er, der fordrejer debatten. Om det er hendes egen organisation, Kvinderådet, for eksempel.

"Når jeg ikke nævner navne på den måde, er det mest fordi, jeg tror, det er uinteressant for vores nordiske kolleger at høre om den slags detaljer," svarer Nell Rasmussen.

"Du kan da bare sige, hvem det er," insisterer Majken Lundberg.

Og det gør Nell Rasmussen så:

"Det er blandt andet Kvinderådet, det er Dansk Kvindesamfund, det er Rederne. De reproducerer gamle data og synspunkter, som ikke er substantierede."

ahr@information.dk

Fakta

'Prostitution i Norden' er bestilt af Nordisk Ministerråd og er med et samlet budget på 2,5 mio. kr. det første store fællesnordiske forskningsprojekt om prostitution. Formålet har især været at samle erfaringer med socialt arbejde og retslige tiltag i Norden, og at kortlægge befolkningernes holdninger til og omfanget af prostitution i Norden. Der er også blevet foretaget mindre pilotundersøgelser om sexkøb. Projektet har været et år og haft deltagelse af 11 forskere fra Island, Danmark, Finland, Sverige og Norge. Resultaterne blev præsenteret ved en stor konference i Stockholm den 16.-17. oktober.

PROSTITUTION: *Fordomme om sexarbejdere trives*

Politiken | 10.11.2010 | | Sektion: Kultur Side 9 | 447 ord | Artikel-id: e248c60a | Original artikel

(2)

af SUSANNE MØLLER TALSKVINDE FOR SEXARBEJDERNES INTERESSE ORGANISATION

MED DOKUMENTAREN ' Det her luderliv' har DR købt SIO's dagsorden råt, mener SF's Pernille Vigsø Bagge (5.11.).

Jeg var selv med i dokumentaren, der blev lavet over et langt forløb. Jeg må afvise, at journalisterne købte noget som helst råt. De kom ikke for at fremstille sexarbejde som positivt. Men de beskrev, hvad de så, og som en af dem selv fortalte i DR's medarbejderblad, så var det en øjenåbner af de helt store.

»HOVEDINDTRYKKET er, at de (altså sexarbejdere) er enormt søde og imødekommende og meget snakkesalige. Det var også meget kompetente og stærke kvinder, vi mødte.

Det kan godt være, at de ikke er ingeniører, skolelærere eller sådan noget. Men de er ikke stakler. Der er intet sølle over dem«, sagde journalisten.

Staten har brugt mange millioner kroner på dokumentation om sexarbejde, og der er udarbejdet lange redegørelser om os. Så kan det umiddelbart undre, at journalister bliver så overraskede over at se den virkelige verden.

Men forklaringen er ligetil. Reelt har man ikke søgt dokumentation.

Politikerne har ønsket at bekræfte deres egen forvrøvede definition om, at sexarbejde er et socialt problem. Så man har fokuseret på alt det negative og endda opfundet en stor del af det selv.

Alt positivt er visket ud i de officielle rapporter. Der er politikere som Pernille Vigsø Bagge, der bliver sure, når der bliver vist en anden virkelighed end den, de kan godkende.

I SIO synes vi ikke, at man med nogen rimelighed kan påstå, at DR eller andre medier tegner et rosenrødt billede af sexarbejde.

Vi har adskillige gange været hele turen igennem med bekymrede eksperter, skjulte kameraer og alt, hvad der ellers hører journalistfaget til. Det kan måske ikke være anderledes.

Hvis vi skal kritisere medierne, skal det være, fordi de ikke bare en gang imellem vender de skjulte kameraer om og filmer Pernille Vigsø Bagge og hendes ligesindede i aktion.

Hen over de seneste års debat om sexarbejde er der opbygget en kæmpeindustri, der har som opgave at bekymre sig om os. Hele dette kompleks rummer så mange skandaler, at man tror, det er løgn.

Lad mig nævne et eksempel: I finanslovsforliget afsatte man 20 mio. kr. til et bosted for stofbrugende sexarbejdere på gaden. Men der er meget få af dem tilbage - gaden er overtaget af udenlandske sexarbejdere.

Pernille Vigsø Bagge håner SIO, fordi vi kun har 100 medlemmer. Vi er nu 167.

Men hvis hun synes, vi er for få, så er det endnu mere en falliterklæring for hende selv, at det er os, der må rydde op og forsvare sexarbejderen basale borgerrettigheder.

Politikerne har ønsket at bekræfte deres egen forvrøvede definition om, at sexarbejde er et socialt problem.

De prostitueredes 'fagforening' kræver ordnede forhold i sexbranchen.

af JENS BOSTRUP

Uviljen mod at anerkende prostitution som et erhverv betyder, at især udenlandske sexarbejdere i Danmark bliver presset ind i en kriminel underverden, hvor de bliver udnyttet af kyniske bagmænd. Det mener sexarbejdernes interesseorganisation.

»Sexarbejde er lovligt, men de udenlandske sexarbejdere kan ikke søge opholds- og arbejdstilladelse, ikke engang hvis de er EU-borgere. Derfor er de illegale og tvunget til at leve i det kriminelle miljø, hvor kvinderne er udsat for udnyttelse«, siger Susanne Møller, talsmand for Sexarbejdernes Interesse Organisation.

Den danske interesseorganisation har ingen medlemmer fra andre EU-lande. De indgår typisk i internationale net og er kun i landet i kort tid ad gangen, forklarer Susanne Møller. Men hun er solidarisk med dem og vil gerne tale deres sag. For der er ingen grund til, at de skal være henvist til forbryderiske netværk.

»Hvis sexarbejde blev anerkendt som erhverv, så kunne kvinderne fra andre EU-lande få arbejds- og opholdstilladelse. De ville have rettigheder og kunne få ordnede forhold«, siger Susanne Møller.

To ud af tre sexarbejdere i Vesteuropa er udlændinge, viser en undersøgelse, som netop er udgivet af sexarbejdernes europæiske netværk, Tampep. En hastigt voksende andel er fra EU-lande som Rumænien og Bulgarien. På den baggrund opfordrer sexarbejdernes europæiske netværk nu til, at prostituerede anerkendes som vandrende arbejdstagere med alle de EU-rettigheder, der følger med.

Den målsætning er den danske 'fagforening' helt enig i. Men forestillingen om, at navnlig udenlandske prostituerede er i klørne på menneskehandlere, som tvinger dem til at sælge deres krop, er den største forhindring for, at erhvervet kan blive anerkendt, mener Susanne Møller.

»Folk kan ikke forstå, at nogen frivilligt vil tage herop for at sælge sex. Men det gør de altså. Og jeg ved det, for jeg taler med mange af de kvinder, der kommer hertil. Myndighederne giver dem tilbud om at hjælpe dem væk og betale for deres hjemrejse, men det er ikke det, de vil. De tager det arbejde, de kan få«, siger Susanne Møller.

Men vil du ikke give menneskehandlerne lettere spil, hvis det bliver mere attraktivt at komme hertil som sexarbejder? »Menneskehandel og tvang findes, og det er et problem, som politiet skal gøre alt, hvad de kan, for at bekæmpe. Men målt i omfang er det ikke noget stort problem.

Og det er meget vigtigt for os, at man ikke blander det sammen med sexarbejde, som vi er mange, der frivilligt har valgt som en levevej«. »En anerkendelse af sexarbejde vil kun gøre det sværere for menneskehandlere.

For hvis kvinderne frivilligt kan komme hertil og kan arbejde under ordnede forhold, hvorfor skulle de så involvere sig i et kriminelt miljø? Også derfor skal man være mere optaget af de forhold, vi byder kvinderne«, siger Susanne Møller.

jens.bostrup@pol.dk

Målt i omfang er menneskehandel og tvang ikke noget stort problem Susanne Møller, talsmand,

SIO.

Salg af sex er et fag som andre

Jp.dk (Jyllands-Posten) | 07.03.2009 | Side | 272 ord | Artikel-id: e16f46d1 | Link til artikel

Prostitution skal være lige så legalt som andre servicehverv, mener interesseorganisation for sexarbejdere

Prostitution skal anerkendes som et fag med samme rettigheder som alle andre fag på arbejdsmarkedet, mener Sus.

Hun begyndte som sexarbejder, som hun bevidst kalder sig, for få år siden. I dag står hun i spidsen for Sexarbejdernes Interesse Organisation, SIO, der blev stiftet lige op til 8. marts i fjor.

SIO ønsker, at sexarbejde bliver anerkendt som fag, og at diskriminerende love bliver ophævet eller ændret.

»Som de er udformet nu, udsætter lovene os for risiko fremfor at beskytte os,« siger hun.

Sexarbejderne mærker et voksende pres fra politiets side for at rejse sigtelser efter straffelovens paragraffer om rufferi.

»For eksempel kan vi ikke lovligt leje et lokale til massageklinik, og vi kan ikke lovligt drive escortvirksomhed på hoteller. Vi kan heller ikke annoncere på en måde, som er "stødende", men det ord kan jo fortolkes på mange måder, hvis man vil være efter os,« siger hun.

Det er med til at presse sexarbejderne i retning af kriminalitet på trods af, at det ikke er ulovligt at være prostitueret i Danmark, konstaterer hun.

Hun beklager de mange falske fordomme, som hun mener, der hersker om prostitution.

»Man kan for eksempel ikke definere andre mennesker eller fag som et socialt problem hen over hovedet på de mennesker, det drejer sig om. Vi kan ikke acceptere, at ikke-sexarbejdere gør sig til talsmænd for, hvad vi måtte mene eller synes om vores liv og tilværelse. Vi vil tale vores egen sag,« siger hun.

At der findes mennesker med sociale problemer i faget, anerkender hun, og hun synes, at man skal hjælpe dem, som har behov for det med det, de ønsker hjælp til.

Debat: Sexarbejdere: Nu må Mikkel Warming rydde op

Berlingske Tidende | 01.05.2010 | | Sektion: Debat & Navne Side 2 | 461 ord | Artikel-id: e1fe20d2 | Original artikel

OPINION

af Susanne Møller, Forkvinde for Sexarbejdernes Interesse Organisation, SIO

I begyndelsen af april udgav Servicestyrelsen under Socialministeriet en ny rapport om sexarbejdere på massageklinikker. Her kan man blandt andet læse: »Alt i alt er det på det foreliggende ikke muligt at hævde, at prostitution fører til generelle helbreds-mæssige problemer, eller at danske

prostituerede på massageklinikker har et dårligere helbred end befolkningen generelt.« København Kommune kom til den modsatte konklusion i en redegørelse fra 2007. Her hed det, at »prostitution er særdeles psykisk og fysisk belastende for den, der udfører den, og at kun ganske få - om nogen - er i stand til fuldstændig at beskytte sig imod dens skader«. Servicestyrelsen var også med til at skrive Københavns Kommunes redegørelse, og de havde de samme kilder til rådighed dengang.

Men de er gået bort fra den politiserende og falske udlægning af forskningen, der hidtil har været normen. Det er vi meget tilfredse med i SIO, og vi konstaterer, at Servicestyrelsen nu i store træk bekræfter det, vi hele tiden har sagt.

Det efterlader til gengæld Københavns socialborgmester Mikkel Warming med et stort problem. Han har selv ansvar for den besynderlige konklusion fra 2007. Nogle af de mest latterlige - og nu tilbageviste - påstande blev opfundet til kommunens redegørelse. For eksempel at sexarbejde skulle give gigt i kæberne. Han må også se i øjnene, at kommunens berømte politik mod sexarbejde på alle måder har været en katastrofe. Den startede med løgn og latin, og resultatet er derefter.

Servicestyrelsen konstaterer i sin nye rapport, at sexarbejde kan være socialt skadeligt i kraft af fordommene mod og stigmatiseringen af erhvervet. Også denne pointe er SIO i store træk enig i. Men kommunens politik går ud på at stigmatisere os yderligere. Dels gennem usaglige kampagner, dels gennem for eksempel kommunens diskriminerende fravalg af hoteller, der har sexarbejdere som kunder.

Kommunen har også iværksat sociale tiltag. Blandt andet forhøjede man i 2007 bevillingen til værestedet Reden. Fint nok, men efter at Reden for et år siden lukkede af for udenlandske brugere, er der ikke mange sexarbejdere, der har glæde af den bevilling mere.

Mikkel Warming må i stedet se på, at kommunen støtter en organisation, der gennem en årrække vildt har overdrevet sine besøgstal og på den måde destrueret socialfaglig viden om ikke blot sexarbejdere på gaden, men også om stofbrugere og hjemløse.

Men Mikkel Warming har hele vejen igennem forsvaret sin politik med vrøvlet om de helbredsmæssige skadevirkninger ved sexarbejde. Han har på den baggrund også aktivt støttet kriminaliseringsbevægelsen.

»Prostitution giver langt de fleste prostituerede store fysiske, psykiske og sociale skader,« udtalte han så sent som i marts.

Men det er Mikkel Warmings egen politik, der skader sexarbejdere. Nu må han vågne op - og rydde op. Han må træde i karakter og forklare flertallet i Borgerrepræsentationen, at deres personlige seksualmoraliske synspunkter ikke skal gå ud over borgerne.

Debat: *Fordomme: Sex-arbejdere trives fint*

Weekendavisen | 07.05.2010 | | Sektion: 1. SEKTION Side 10 | 984 ord | Artikel-id: e20057a4 |
Original artikel

Servicestyrelsens nye rapport rydder myterne af vejen og gør plads til diskussionen om, hvorfor sexarbejde betragtes som et socialt problem og ikke som et fag.

af Bo Jensen og Susanne Møller

Alle partier i Folketinget er enige om, at iværksættere er godt for Danmark. De skaber arbejdspladser, eller de skaber deres eget arbejde i stedet for at lade sig forsørge af samfundet. Desuden er alle enige om, at der mangler kvindelige iværksættere, og at det især er godt, når

kvinder starter som selvstændige.

Så hvis en kvinde starter egen klinik og tilbyder omsorg, nærhed og kropsterapi - for eksempel fodterapi - klapper vi i hænderne. Fodterapeuten er en kvindelig rollemodel, en iværksætter, en af samfundets helte. Men hvis den samme kvinde starter egen klinik og tilbyder omsorg, nærhed, kropsterapi og sex, altså hvis hun starter et bordel, så er hun et socialt problem. Så skal hun straks holde op og hjælpes, for eksempel med offentlig forsørgelse.

Det er klart uretfærdigt over for de sexarbejdere, som netop ikke ønsker at ligge samfundet til last - og som derfor er blevet selvstændige eller har startet egen virksomhed inden for et felt, som de mestrer bedre end de fleste: sex.

Sex er et fag, hvor også ufaglærte kvinder har en god chance for succès som iværksættere. 14 procent af de danske mænd er parate til at betale for den serviceydelse, som »massageklinikkerne« tilbyder. Lovgivningen er utidssvarende. At opfatte køb og salg af seksuelle ydelser som et socialt problem hører hjemme i det viktorianske samfund. At definere sex-iværksættere som stakler, der skal hjælpes, bunder i fordomme, snævertsyn og en gammeldags seksualmoral.

Debatten om købesex, som har kørt på høje nagler de sidste tre-fire år, er blevet kaldt videns-tom. Igen og igen har det handlet om, hvor farligt faget er og hvor mange sexarbejdere der egentlig er i Danmark. Debatten har afsløret en enorm uvidenhed om disse spørgsmål. Det skyldes, at de offentlige instanser, som har til opgave at holde øje med bordelbranchen, har svigtet. De har ikke sørget for at fremlægge solid viden, som debatten kunne bygge på.

Men nu er den fase af debatten slut. Servicestyrelsen har netop udgivet en omfattende rapport, som sammenfatter alt, hvad vi ved om sundhed, helbred og risici ved arbejdet på bordel (det vil sige for majoriteten af sexarbejderne). Rapporten afkræfter endegyldigt de mange myter, der har spoleret debatten (misbrug, kønssygdomme, granatchok og så videre) og efterlader et billede af, at bordelfaget såmænd ikke er farligere end så mange andre fag. De problemer, der kan være i faget, stammer ikke fra selve det at sælge sex, men er sociale problemer, der bliver trukket ind i faget - primært på grund af den stigmatisering, som faget er udsat for.

Og KFUK-Reden har fået en næse så stor som Rundetårn, fordi de år efter år har leveret forkerte tal, når sexarbejderne skulle tælles, og derved har skabt en falsk myte om stigning i antallet af sexarbejdere. Desuden har regeringen sat SFI til at rydde op i dette rod og tælle helt forfra.

Det er glædelige nyheder. For det betyder, at vi fremover kan løfte debatten op over det videns-tomme. Fremover skal debatten ikke handle om, hvad vi ved eller ikke ved. Fremover kan vi diskutere holdninger og seksualmoral. Og dobbeltmoral. Fremover bliver der plads til at diskutere, hvorfor sexarbejde betragtes som et socialt problem og ikke som et fag. Og hvorfor i al verden prostitution skulle kunne forhindre ligestilling mellem kønnene.

Det var en milesten i kvindernes kamp, da kvinderne i 1960erne strømmede ud på arbejdsmarkedet. Kvinderne havde vundet retten til at tjene deres egne penge. Næste milesten var den seksuelle revolution i 1970erne, hvor det blev acceptabelt for kvinder at have et sexliv uden nødvendigvis at have en ægtemand. Kvinderne havde vundet retten til at bestemme over deres egen krop.

Den frihed har cirka en tredjedel af alle voksne kvinder i Danmark valgt at udnytte, idet de lever som singler, tjener deres egne penge og har skiftende seksualpartnere. Andre kvinder udnytter også de to nyvundne rettigheder. De har valgt at tjene deres egne penge ved at have betalende sexpartnere. Det kan da umuligt modarbejde ligestillingen, at nogle kvinder udnytter den frihed, som ligestillingen har givet dem?

Det er på tide at gøre op med forestillingen om sexarbejde som et socialt problem. Sexarbejde skal defineres som et erhverv, og rufferi-paragrafferne skal fjernes eller ændres, så sex-iværksættere fuldt legalt kan leje lokaler og ansætte telefondamer. Desuden må det vist være en fejl, at

Socialdemokratiet vil kriminalisere sexarbejdernes kunder. Det er da en barriere af dimensioner for en iværksætter. Væk med den.

Der er ganske vist sociale problemer forbundet med en lille del af fagets udøvere, skabt af for eksempel fattigdom, narko og kriminalitet. Men selve det frivilligt at tjene sine egne penge på sin selvvalgte seksualitet på et bordel med sikre og ordnede forhold, som langt de fleste sexarbejdere gør, er ikke et socialt problem. Det er tværtimod et socialt fremskridt - resultatet af 100 års kvindekamp.

Hvis man tror på, at kvinder er voksne og ansvarlige væsner, som man kan tiltro at tjene penge, og som har retten til en selvstændig seksualitet, så må man også acceptere, at nogle kvinder vælger at udnytte disse rettigheder som sexarbejdere. For en gangs skyld handler ligestilling ikke om kvoter og veluddannede kvinders karriere på direktørgangen. Dette her handler om muligheden for social mobilitet i bunden af samfundet. Om ufaglærte kvinders mulighed for at blive selvstændige og sælge sex, hvis det er, hvad de ønsker.

Det sociale arbejde i branchen har spillet fallit, og millioner af kroner er blevet postet ud uden resultater. Primært, fordi det sociale arbejde går ud på at hjælpe »stakler« ud af et fag, som de måske ikke ønsker at forlade. Også derfor må der nye boller på suppen.

Ved at anerkende sexarbejde som et erhverv frem for et socialt problem, vil der blive mulighed for, at sociale hjælpeinstanser og branchen i fælleskab kan tage fat på de problemer, der er med stigmatisering, migrantarbejdere, narko og kriminelle.

Bo Jensen er medlem af Seksualpolitisk Forum, Susanne Møller er talskvinde for Sexarbejdernes Interesse-Organisation (SiO).

Puritanisme har skadet venstrefløjen

Information.dk | 31.03.2011 | Side | 738 ord | Artikel-id: e2974610 | Link til artikel

SF og Enhedslisten mangler en socialistisk analyse af fænomenet prostitution. Den ville vise, at det handler om empowerment, tolerance og solidaritet. Og at kriminalisering af købesex aldrig kan være socialistisk politik

Opslag til denne artikel

Overalt i verden samler sexarbejdere sig i disse år i organisationer, som ligner Sexarbejdernes Interesse Organisation (SiO) i Danmark. Overalt har de samme krav: Anerkendelse og samme rettigheder som andre, og de afviser enhver form for kriminalisering. På verdensplan har de i størrelsesordenen 300.000 medlemmer. Alene i Indien har de for nylig rundet 65.000 medlemmer.

I nogle få lande - f.eks. Skotland og de nordiske lande - har venstrefløjen vendt ryggen til sexarbejderne. Men i de fleste socialistiske partier er holdningen, at så længe prostitution eksisterer, må vi som solidariske socialister støtte sexarbejderne i deres kamp. Det gøres bedst ved at give dem rettigheder og hjælpe dem til empowerment.

I lande som Tyskland og Holland er sexarbejderne inviteret indenfor i fagbevægelsen, så de ikke står alene med deres kamp. I England er sexarbejderne med i det kæmpe store forbund GMB. I Danmark har arbejderbevægelsen åbenbart glemt, at de selv engang stod i samme situation som SiO og glemt, hvad solidaritet er.

Et seksuelt mindretal

Borgernes frihed og udfoldelse er et krav, som vi ikke må lade blå stue løbe med. Socialister i Folketinget skal medvirke til at skabe vide rammer for borgerne, herunder at bekæmpe snævertsyn, intolerance og forfølgelse af seksuelle mindretal.

Sexarbejderne og deres kunder udgør en seksuel minoritet. Socialister skal ikke deltage i undertrykkelse af seksuelle mindretal. Den lære burde vi ikke have glemt, for det er ikke ret længe siden, at det var bøsser og lesbiske, det drejede sig om. Tænk på, hvordan DKP kaldte homoseksualitet for borgerlig dekadance. Historien gentager sig, men lærer vi noget af den?

De sidste 10 års kampagne mod sexkunderne er feministisk hate crime . Det er en skandale, at de socialistiske partier medvirker til det.

Staten nægter sexarbejderne juridiske rettigheder og samme lighed for loven som andre borgere. Sexarbejdere bliver umyndiggjort i det sociale system og bliver udsat for sociale sanktioner - f.eks. bliver de truet med, at deres børn bliver fjernet, medmindre de stopper med at sælge sex. Sexarbejdere bliver udsat for ulovlige politirazziaer, hvor de almindelige regler for politiets virke er sat ud af kraft.

Der var engang, hvor undertrykte grupper, som blev udsat for overgreb fra statsmagtens side, kunne få støtte til deres kamp på venstrefløj. Men i forhold til sexarbejderne er SF og EL blevet en del af establishmentet. Ja, de vil oven i købet kriminalisere købesex, hvilket vil føre til flere overgreb og flere politistats-metoder.

Signalpolitik

Fra Sverige ved vi, at kriminalisering får branchen til at gå under jorden, hvor man kan fortsætte uden at kunderne bliver pågrebet. Det vil være et lille problem for de ressourcestærke sexarbejdere, men en katastrofe for de svageste.

Dette er common sense i den danske debat, og alligevel fastholder de socialistiske partier, at de vil kriminalisere - selv om man ved, at der er risiko for, at det vil gøre de udsatte sexarbejdere endnu mere udsatte.

Det er kynisk og asocialt at fastholde en moralistisk signalpolitik, som man ved vil gå ud over en udsat gruppe.

Socialister skal ikke kræve mere straf, overvågning, disciplinering og politiindsats mod borgerne. Eller at politiet skal bruge ressourcer på lovlydige borgere med en anden seksualitet og voksne mennesker, som indgår i en frivillig aftale om seksuelle ydelser for penge.

Hvornår er det blevet socialistisk politik at ville løse, hvad man opfatter som sociale problemer, med kriminalisering og straf?

Kampagnen for forbud mod sexkøb har skadet venstrefløj i Danmark. Fordi de socialistiske partier har givet det indtryk, at venstrefløj er puritansk og formynderisk, og at venstrefløj vil have et forbuds-Danmark.

Hverken SF eller EL har spurgt SiO om deres mening. Det er måske for at sende et signal (signalpolitik er jo så moderne) til andre udsatte grupper om, at en socialistisk regering har tænkt sig at styre hen over hovedet på de involverede?

Ethvert initiativ i relation til sexarbejde må starte med solidaritet og samtale med SiO. Det er dem, der ved, hvor skoen trykker, og de har - selv om de kun har eksisteret i tre år - opbygget den nødvendige ekspertviden.

SF og EL er ude af trit med socialistiske partier ude i verden, med den danske befolkning og med deres egne vælgere. Derfor må de ændre politik nu.

Bo Jensen er cand.com. og forfatter til SiO's rapport om 'Sexarbejdets omfang i Danmark'

Prostitutes offer free climate summit sex

Politiken.dk | 04.12.2009 | Side | 200 ord | Artikel-id: e1cb80d1 | Link til artikel

COP15 guests are being offered free sex if they produce one of Lord Mayor Ritt Bjerregaard's 'no sex' postcards.

Copenhagen Council and Lord Mayor Ritt Bjerregaard have sent postcards out to 160 Copenhagen hotels urging COP15 guests and delegates to 'Be sustainable - don't buy sex'.

"Dear hotel owner, we would like to urge you not to arrange contacts between hotel guests and prostitutes," the approach to hotels says.

Copenhagen prostitutes are up in arms at the project saying that the council has no business meddling in their affairs, and have now offered free sex to anyone who can produce one of the offending postcards and their COP15 identity card, according to [avisen.dk](#).

Discrimination

According to the report, the move has been organized by the Sex Workers Interest Group (SIO).

"This is sheer discrimination. Ritt Bjerregaard is abusing her position as Lord Mayor in using her power to prevent us carrying out our perfectly legal job. I don't understand how she can be allowed to contact people in this way," SIO Spokeswoman Susanne Møller tells [avisen.dk](#).

Møller adds that it is reprehensible and unfair that Copenhagen politicians have chosen to use the UN Climate Summit as a platform for a hetz against sex workers.

"But they've done it and we have to defend ourselves," Møller says.

Kronik: *I seng med friheden*

Politiken | 27.08.2012 | | Sektion: Kultur Side 7 | 2095 ord | Artikel-id: e36001f0 | Original artikel

Prostitution angår os alle, men handler mest om mænd, og om vi tør udfordre mænds ret til købesex. Iprostitution skal kvinder stå til seksuel disposition for mænd, uanset at prisen er kvindehandel, slaveri og kriminalitet.

af DORIT OTZEN HANNE HELTH MARIANNE BRUUN

Dorit Otzen, Svanegrupperne og Exit-kollegiet, Hanne Helth, 8. marts-initiativet, Marianne Bruun, Socialdemokraternes Ligestillingsudvalg.

»LIVET VAR ÉN stor løgn. Jeg mistede fuldstændig tilliden til mænd. Jeg startede, fordi jeg manglede penge. Pengene fra prostitution brugte jeg til at købe mig fri af mit lave selvværd. Til sidst kunne jeg ikke mærke mig selv, kroppen er færdig, jeg har kæmpet hele mit liv, jeg kan ikke mere«. Sådan fortæller danske kvinder igen og igen om deres prostitution. Fortællingerne ligner udsagn fra prostituerede over hele verden: »Mens jeg var i det, kunne jeg næsten ikke mærke mig

selv; jeg gjorde det for pengenes skyld; jeg væmmedes ved mig selv; jeg havde for lavt selvværd, og det kunne pengene råde bod på; for at holde det ud, sagde jeg til mig selv, at jeg tændte seksuelt på det, eller at jeg kun skulle gøre det i en kortere periode; at sige at jeg selv havde valgt det, blev min overlevelsesstrategi«. Mange fortæller også, at de har været udsat for seksuelle overgreb eller andre grænseoverskridelser i barndom eller ungdom, ofte under en opvækst med vold og alkoholmisbrug. Overgrebserfaringerne har gjort det vanskeligt at mærke egne grænser og har medvirket til, at vejen ind i prostitution blev en mulighed.

For kvinder, der ikke har haft de samme muligheder som andre kvinder for at få en god uddannelse og et arbejde, er prostitution et nærliggende valg. Her er der hurtige penge at tjene, når andre muligheder er ikkeeksisterende eller virker uoverskuelige eller uopnåelige.

Prisen, kvinderne betaler, er for mange livslange traumer: Søvnløshed, angst, depression, selvmordstanker, selvhad, selvdestruktive handlinger, manglende evne til at knytte sig til andre og have et godt seksualliv, koncentrationsbesvær, vanskeligheder med at mærke sig selv og sine grænser er blot nogle af de symptomer, kvinder, der har forladt prostitution, fortæller, de slås med.

TIDLIGERE prostitueredes erfaringer står i stærk kontrast til den danske prostitutionsdebat, hvor prostitution ofte diskuteres som et frit valg, som et sexarbejde, der er givende, spændende og udviklende, og som borgerne derfor bør anerkende som noget positivt.

I spidsen for frit valg-diskursen står lobbyorganisationen Sexarbejdernes Interesseorganisation (SIO). SIO tegnes af en veluddannet kvinde, der lever af at prostituere sig fra et par bordeller. Og de af foreningens sympatisører, der viser sig i offentligheden, er bordelejere, sexkøbere og andre, der enten har en økonomisk eller seksuel interesse i at fremme sexindustriens interesser. SIO's profil ligner nærmere en brancheorganisation frem for den græsrodsorganisation, man giver sig ud for at være, mens man foregiver at tale på vegne af en stor gruppe prostituerede.

Kravene, SIO stiller, viser sig da også at tjene sexindustriens interesser frem for at bedre forholdene for kvinder i prostitution.

Det er uheldigt, når den information, der gives til borgerne om prostitueredes vilkår og behov, næsten udelukkende kommer fra en art brancheorganisation, der har økonomiske interesser i at udvide markedet for prostitution, fordi den har egne kapitalinteresser at fremme. Eller fremkommer ved ufuldstændig og metodisk betænkelig forskning, som det er tilfældet i

Socialforskningsinstitutets rapport 'Prostitution i Danmark' fra 2011, i hvilken bl. a. de udenlandske kvinders forhold stort set er fraværende, og opgørelsen af sexindustriens omfang i Danmark er stærkt mangelfuld. Sexarbejderlobbyen anerkender ikke prostitution som et socialt og strukturelt, ligestillingsmæssigt problem, ligesom den ikke anerkender kvindehandel som et massefænomen; SIO mener eksempelvis, at der kun findes ganske få ofre for kvindehandel i Danmark, eller at fænomenet stort set ikke forekommer.

Ulykkeligt er det, at de kvinder, der ikke er enige i lobbyens udsagn, eller som er blevet ramt af prostitutionens skadevirkninger, ikke magter at lade sig høre i den offentlige debat og dermed ikke har en stemme, der bliver lyttet til.

Her går vigtig kundskab tabt. Og borgerne sidder tilbage med mangelfuld information om, hvilke konsekvenser prostitution kan have for både det enkelte menneske og for samfundet.

TRODS SIO's påstande om den minimale kvindehandel i Danmark kan vi på et overordnet plan slå fast, at der ifølge International Labour Organization (ILO) handles 21 millioner mennesker hvert år til sexindustrien eller til tvangsarbejde m. m. Og FN har fastslået, at 79 procent af det samlede antal menneskehandlede personer handles til udnyttelse i sexindustrien.

66 procent af ofrene er kvinder, 13 procent piger. Tallene slår dermed fast, at prostitution er et kønspolitisk problem, det er kvinder og piger, der ender i prostitution og risikerer at blive ofre for

kvindehandel, og disse kvinder og piger købes af mænd.

Den globale udnyttelse af kvinder og piger i sexindustrien afspejler sig også i Danmark, hvor mere end halvdelen af de 3.200 prostituerede nu skønnes at komme fra udlandet. Det øgede pres på de sociale institutioner, der yder støtte til disse kvinder, vidner om sexkøberes, alfonsers og menneskehandlers grove udnyttelse af fattige udenlandske kvinders sårbare situation og behov for støtte til at forlade prostitution.

Alligevel lykkes det at sætte prostitution ind i en bredere nyliberalistisk dagsorden, hvor borgeren transformeres til bruger eller forbruger, og hvor tingsliggørelsen af kvinder som en vare ikke længere er skræmmende eller moralsk/demokratisk forkastelig, men normaliseres som socialt acceptabel. Hvis man kan tjene penge på at sælge sig selv og selv lader det ske, er det i orden. Offeret er borte som dug for solen, og sexkøberen er en helt almindelig forbruger, der blot er i god kontakt med sin egen seksualitet - og den fortæller ham, at han har behov for at gå til prostituerede for at få afløb for sine frisindede drifter.

Denne sexarbejderdiskurs i form af en markedstænkning fungerer ved en manipulerende og forførende retorik, hvor det såkaldt frie valg, 'den frivillige prostitution', holdes frem som et skjold mod den kundskab, der er samlet gennem mange årtier af socialarbejdere, terapeuter og tidligere prostituerede om prostitutionens mange barske skadevirkninger. I sexarbejderuniverset findes ingen ofre, kun tilfredse kvindelige entreprenører, der udlever deres seksualitet gennem prostitution.

Den lykkelige luder nyfortolkes som glad sexarbejder.

En fortælling uden ofre er en fortælling uden overgribere: Den egentlige gevinst ved sexarbejderdiskursen er, at sexkøberens og alfonsernes ansvar forbliver usynligt - igen.

Den dokumenterede udnyttelse af prostituerede omfortolkes som en del af 'jobbet', og ansvaret for eventuelle skader og overgreb tilskrives ikke længere en strukturel og systematisk undertrykkelse af kvinder, men er den enkelte (forretnings) kvindes eget frie valg. En dag på bordellet er blot another day at the office, og vold og skadevirkninger er bare bad luck.

Tanken om det frie valg i prostitution står ikke blot i skærende kontrast til virkeligheden i prostitution, hvor prostituerede udsættes for vold, trusler, drabsforsøg, voldtægter m. m. i langt højere grad end normalbefolkningen; det frie valg og kravet om at gøre prostitution til et arbejde fornægter også verdenssamfundets erkendelse af, at prostitution er seksuel udnyttelse, en erkendelse, der er kommet til udtryk i FN-konventioner gennem mere end 60 år.

KVINDEKONVENTIONEN fra 1979, som Danmark har tiltrådt og ratificeret, byder den danske stat at beskytte kvinder mod, at andre udnytter deres prostitution. Og den danske rufferiparagraf er en beskyttelsesparagraf, der netop beskytter kvinder ved at gøre det ulovligt at udnytte sårbare kvinders prostitution som ruffer eller alfons, men ikke strafslår kvinder, der prostituerer sig, fordi prostitutionen anses som udnyttelse og som et socialt problem.

Sexarbejderlobbyen kræver rufferiparagraffen afskaffet for at få 'ordnede forhold' og 'rettigheder til prostituerede'.

Man påstår, at det vil give prostituerede langt bedre beskyttelse. Man ønsker at kunne drive bordeller lovligt - altså være alfons/ruffer på lovlig vis - og ansætte vagter, etablere overvågning m. m. for at beskytte prostituerede mod sexkøbernes overgreb. Nødvendigheden af at sikre bordeller, som var de moderne fængsler, er i sig selv et bevis på, hvor voldelige og kriminelle prostitutionsmiljøerne er.

Sexindustrien drives fortrinsvis af kriminelle.

En afskaffelse af beskyttelsesparagraffen mod rufferi er derfor en åben dør for rockere, menneskehandlere og alfonsere til at forvandle sig til legale forretningsfolk med lovlig bordeldrift,

escortbureauer m. m. med statens tilladelse.

' Ordrede forhold' ordner ikke forholdene for de prostituerede, men gør det nemmere for alfonser og menneskehandlere at udvide deres marked for salg af kvinder. Denne type ' ordrede forhold' har Holland og Tyskland set konsekvenserne af: Her er forholdene for de prostituerede ikke blevet bedre, men den illegale handel med kvinder er eksploderet i begge lande.

Det har de øvrige nordiske lande - Norge, Sverige og Island - handlet på med ny lovgivning, som forbyder køb af seksuelle ydelser. Kun Danmark står uden for denne nordiske model. Sverige indførte som det første land en sexkøbelov i 1999, og her kan man se, at efterspørgslen efter prostitution er faldet. I 2008 svarede 8 procent af de svenske mænd, at de havde købt prostitution mod 13 procent i 1996.

Vigtigst er det, at de unge mænd i Sverige tager afstand fra køb af prostitution. Dette står i skærende kontrast til de danske tal, der viser at mindst 14 procentmænd efterspørger prostitution, og at man blandt danske unge forholder sig ironisk distancerende til konsekvenserne af at indlede en karriere som prostitueret.

Der er hverken i Norge eller Sverige tegn på mere vold og flere overgreb på prostituerede end før lovens indførelse.

Kontakten mellem de prostituerede, politiet og de sociale myndigheder er ikke blevet sværere at etablere. Loven beskytter de prostituerede, idet de kan anmelde sexkøbere for både vold og sexkøb. Det har givet de prostituerede bedre magt over deres situation, også hvis de fortsætter i prostitution.

Den svenske sexkøbelov har modvirket etableringen af organiseret kriminalitet i Sverige og har betydet færre ofre for kvindehandel.

Der er heller ikke den samme omfattende bordelvirksomhed i Sverige som i andre lande.

INTET TYDER på at prostitution og bordelvirksomhed er gået mere under jorden, end den var tidligere, hvilket ofte føres som argument for ikke at indføre en lignende lov i Danmark. Her skal man huske, at prostitution er en vare, der skal sælges igen og igen. Derfor må de prostituerede nødvendigvis være så tilgængelige, at de kan findes af de mænd, der vil købe sex.

Sexkøbeloven har givet politiet endnu et redskab til at bekæmpe alfonser og menneskehandlere.

I sager om rufferi eller menneskehandel indkaldes sexkøberen til domstolen for at svare på spørgsmål om sit sexkøb, om hvor og hvordan kontakten er sket, og det giver anklagemyndighed, politi og domstole et godt billede af, hvordan sexhandlen går til, og hvordan markedet ser ud - viden, som kan bruges i den videre bekæmpelse af prostitution og menneskehandel.

Politiets forbedrede oversigt over sexindustrien har også givet bedre oversigt over anden organiseret kriminalitet som narkohandel, hvidvaskning af penge, anden økonomisk kriminalitet og rockerkriminalitet, fordi det er de samme kriminelle netværk, der operer på alle disse områder.

Også de normative effekter har været gode. Sexkøbeloven giver prostituerede støtte til at komme ud af prostitution, idet samfundet med loven signalerer, at det er sexkøberne, der foretager kriminelle handlinger og bærer ansvaret for den seksuelle udnyttelse, ikke de prostituerede.

Dermed behøver de prostituerede ikke længere at påtage sig skylden for, at prostitution findes. Prostituerede, der har fået det dårligt af at prostituere sig, har fortalt, at det har været en støtte for dem i forbindelse med prostitutionsophør at vide, at det ikke var dem, der var noget galt med, men sexkøberne.

Signalet om, at kvinder ikke er en vare, giver kvinder i prostitution moralsk støtte i den vanskelige proces, det er at forlade prostitution. Det fortæller os også, at mænd kan styre deres seksualitet - det er de 86 procent ikkesexkøbende danske mænd et levende bevis på - og at samfundet ikke

accepterer, at det ene køn skal kunne købes af det andet.

Prostitution angår os alle. Vi ønsker at leve i et velfærdssamfund, hvor vi tager hånd om hinanden. Der er mange ting, vi ikke vil acceptere, man gør ved sig selv eller hinanden, og som vi har valgt at lovgive imod. Seksuel udnyttelse af kvinder bør ikke være en undtagelse. I et demokratisk velfærdssamfund skal ingen stå i en situation, hvor prostitution synes at være den eneste mulighed. Og for de kvinder, der alligevel havner i prostitution, skal der være langt bedre veje ud.

Derfor er det helt afgørende, at den siddende regering har givet valgløfter om at forbyde sexkøb. I disse dage kan vi imødesæ Straffelovrådets juridiske vurdering af en sexkøbelovs effekter. På den baggrund må det være muligt endeligt at skride til handling. Hvis velfærdssamfundet skal være en realitet for alle, skal købesex ikke være en mulighed.

DORIT OTZEN, HANNE HELTH, MARIANNE BRUUN.